

NOVA DOBA

slovenska

Cena 35 SLT

Slovenija, sreda, 13. novembra

št. 45 – leto XXV

MAGNETOGRAM: KAPELICA NA KREDARICI JE ČRNA GRANJA STR. 9

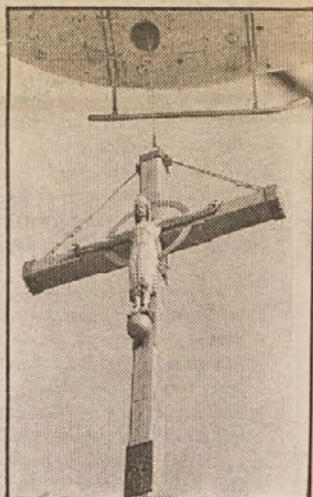
RAMPA NA BOŽJI POTI

FOTOREPORTAŽA

KRALJ NA GORI

Kako so Laščani po petdesetih letih na Hum ponovno spravili Kristusa Kralja na križu STR. 24

EKSKLUZIVNI
INTERVJU: IVAN
ANDABAK

DVA SEM UBIL!

STR. 10

ŠOKANTNO ODKRITJE: SLOVENIJA NASTAVLJA ŠE DRUGO LICE STR. 3

PLAČUJEMO AGRESORJE

STARČKI OSAMLJENI HIRAJO NA KOZJANSKEM STR. 15

NJIVO DAM ZA VARSTVO

Trgovsko podjetje d.o.o.

SIAL

Dobojska 16 (Hudinja),
Celje
tel.:
tel: (063) 38-011
tel.-fax.: (063) 31-193

UGODNO:
VILIČARJI
INDOS
IN REZERVNI DELI

Delovni čas od 7.00
do 15.00
ob sobotah – zaprto

Se priporočamo!

AUTO plus

TRGOVINA

Ugodno:
ZASTOPSTVO
ZAMORTIZERJE MONROE

Čuprijska 9, Celje, tel: (063) 24-025, 24-303
PRAVA TRGOVINA ZA VAŠ AVTO

Intera

SALON POHIŠTVA

Ulica XIV. divizije 14,
63000 CELJE,
tel. (063) 24-413
fax (063) 26-820

AKCIJSKA PRODAJA KUHINJ – v mesecu
novembru popusti do 30% pri plačilu
z gotovino.

AKCIJSKA PRODAJA SPALNIC
OSTALO POHIŠTVO PO ZELO UGODNIH CENAH

HUDIČARIJE

Orožni list za televizijce

Na odprtem morju nekje pri Kanarskih otokih se je te dni končalo življenje za Roberta Maxwella, lastnika po vsem svetu razpredenega informativnega imperija, ki se z njim lahko meri samo še tisti, kakršnega ima v rokah Avstralec Rupert Murdoch. Novica je vzbudila izjemno pozornost in tudi že tedaj, ko je Maxwell živel, se je o njem slišalo izjemno mnogo, pa čeprav ni sodil v najožji krog najbogatejših ljudi na zemeljski kroglji. Lastnik verige znanih (in manj znanih) medijev po svetu je bil, tako kot Murdoch, ena od osrednjih planetarnih medijskih zvezd.

Prav zato, ker je imel v rokah – medije. Ža ljudi, ki se gredo lova v nepreglednih džunglah poslovnosti, je tip lastnine, kakršna je uveljavila Maxwella, še posebej mika ven, čeprav nikakor enostaven plen. Če jim namreč uspe, v svojih rokah ne osredotočijo samo izredno donosnih virov bogatenja, marveč še izjemno moč, veliko večjo od tiste, ki jo zagotavlja že golo bogastvo. Zlasti še, če sodijo k imperijem tipa Maxwell ali Murdoch televizijske hiše kot trenutno (in verjetno še lep čas) po informativni vplivnosti kronski mehanizem MacLuhanove galaksije, ki je svet spreminil v dobro (še predobro) pregledno vas.

Ve se, da je artikulirana informacija stara kot človeštvo in da je tisti, ki je njeni posesti ali pa (je ima) več in boljše kakovosti od drugih, (ima) v rokah tudi največ moči. O logističnih in operativnih zmožnostih nekdanje JLA si lahko mislimo karkoli, ne moremo pa ji oporekati, da se tega dejstva ni zavedala, zato je med vojno v Sloveniji najprej (ali skoraj najprej, ker tako zmedena armada se tudi informacije kot ključnega orožja v svoji topounosti ni docela zavedala) usekala po TV oddajnikih, kar je kasneje ponovila tudi na Hrvaškem. Tiskarn se ni lotila, ker so te preveč raztresene na okrog, ker se jih da nadomestiti z zelo preprosto tehniko in ker nenazadnje časniki kljub vsej svoji moči zavoljo tehnološke drugačnosti (počasnosti in omejenem dosegu svojih informacij) še zdaleč niso tisto, kot je televizija.

Gotovo je, da bodo nekoč v prihodnosti, ko se bo vojna zvezd preselila z monitorjev po lokalih in domovih v pravo nebo, TV sateliti, ki jih obvladuje sovražnik, med prvimi tarčami generalov, če si bodo ti hoteli obetati ugoden izid vojne za svojo stran. Pravzaprav je tako, da bi zavoljo neslutene moči televizije njeni novinarji (še bolj pa ti, ki s svojim vplivom, bodisi lastništvom, bodisi političnim ali kakšnim drugim) morali imeti orožni list. Kajti, televizija ni samo najučinkovitejši informator med vsemi informatorji, marveč tudi najučinkovitejši ubijalec med vsemi ubijalci.

S tem nočem trditi, da TV kamere ciljajo v svoje gledalce z nekakšnimi avtomati ali vebeeri, a so vendar oko, ki seže v sleherno, čeprav še tako bedno naselbinsko celico in gleda uboge človeške pare s svojim neizprosnim očesom, čeprav ti v resnici mislijo, da oni gledajo televizijski program, ko zrejo v neskončno veliko premikajočih se in med seboj kombinirajočih čarobnih svetlobnih pičic na ekranu. Ko gre za ustvarjanje psihoze agresivnosti in kasneje prave vojne psihoze, kot se to že leta – denimo – dogaja na beograjski in njej sestrskih televizijah, je ta skoraj dobeseden, malone neposreden ubijalec. S svojo manipulacijo prek medijev, največ televizijskega, je lobi, ki je začel in vodi sedanjo vojno, ljudi po Srbiji in njenih jugoenkavah napumpal do te mere, da je nastalo psihološko ozadje, primerno za začetek in delovanje množične morije ter uničevanje. Prav takšno vlogo dandanes z neverjetno dizajnersko in montažersko domišljijo igra tudi HTV, čeprav v obrambni vlogi.

Slovenska televizija, točneje, Televizija Slovenija, je nalogo, kakršno ima dandanes HTV, opravila že med »našo« vojno, pri čemer je bil glavna zvezda nepozabni nam minister Kacin. Toda prav zato, ker se novodobna Slovenija in še posebej njeni novodobni lastniki oziroma solastniki (ali kandidati za tak častivreden položaj) zavedajo vsemogočnosti televizijskega Velikega brata, se po letu in pol dni dolgem segrevanju sedaj resnično obeta, da se bo razplamtela še prava pravcata vojna v sami TV Sloveniji. Točneje, se že je. Kost, ki jo je zalučala najlepša in najboljša Slovenka Ljerka Bizilj naravnost v zobovje vesoljne Slovenije, so že (zaenkrat predvsem še mediji, samo televizijski, za katerega pravzaprav gre, še ne) začeli dodobra glodati, v kratkem pa lahko pričakujemo, da se bo začela tudi v resnici lomiti. Spričo tega deželi grozi prava ekološka katastrofa, zakaj toliko odplak, ki so se z leti nabrale v osrednji TV hiši in so v demokratičnih časih narasle do te mere, da so začele nenadzirano brizgati v okolje, v tej alpsko-vinogradniški idili pač še ne.

Maxwell je že vedal, kaj je počel. Pri Novi dobi za njim še prav posebej žalujemo, ker je bil tik pred tem, da nas kupi. Toda tolažimo se, da je Murdoch vendar še pri življenju. Če ne on, pa bo kaj storil vsaj kdo od domačih Maxwell-Murdochov v podobi rdečih, črnih, žoltnih, zelenih ali kdorkoli že, ki vztrajno trka na naša vrata, pa čeprav mi nismo nobena potencialna megasila tipa TV. Zvankljanje orožja, ki so ga minulo obdobje dodobra brusili in čistili domači gvelfi in gibelini, borec se za ta medij, pa je že razločno slišati in ga še bo.

Braco Zavrnik

MED NAMI

Leto dni nove dobe

Kdo leze v rit novi oblasti?

12. XII
Listina, ki je niso podpisali
Novinarji v Evropo, Tudman pa v Narodni dom

KOROŠEC O ADMIRALU JA

**HITLERJUGEND
STANE BROVET**

PROSTITUCIJI SE SPET OBETA RAZCVET

27. III
**SLADKE
POHOTNE
TORTICE**

MATI JE OPOZORILA POLICIJO

»Zlomljena s
v obupu in s
Hrastovca pr.
»Vedela sem,
to, ne verjam
Verjamem, d
črpalkah, ne
hladnokrvni r
z naslovom M
ARABEC.

Peterle
**ROPAJO
ELAN**

O TEM DRUGI NE PIŠEJO:

**ODCEPITEV
PREKMURJA**

TRAGEDIJE:

Grenke
ure
detomorke

DR. ALOJZ MEDVED:

**MRTEV TIČ
NE MORE STATI
POSLANEC
JE BRCNIL
MINISTRA**

ipadel
Rupla

EKSKLUZIVNO: IZBRUHI OČITKOV ZA ZAPRTIMI VRATI SLOVENSKE VLADE NE OBETAJO NIČ DOBREGA

BOG POMAGAJ KUČANU

TRIPER NA
KIRURGIJI

ZUPAN TEPEL
BIRTA

RAZEN STARŠEV JIM NE POMAGA NIHČE

KAKO REŠITI SINA

EKSKLUZIVNI INTERVJU Z V. ŠEŠLJEM

VSE BOMO POBILI

KAM JE ŠEL DENAR ZA POPLAVLJENCE

**Bogatašema niso
dali odškodnine**

ZBOGOM SRBOSLAVIJA

SESTRE NUKLEARNEGA ODDELKA PROTESTIRAJO

Za vselej brez otroka?

Krvavi konec laškega mesarja

NOVA DOBA

Glavni urednik: Janez Sever
Odgovorni urednik: Brane Piano
Pomočnik odgovornega urednika: Peter Tomaž Dobrila
Uredniki: Marjana Arnshek (kronika), Jana Štrlekar (reportaža), Anton Koritnik (svobodne aktivnosti), Braco Zavrnik (mediji), LucaS (fotografija)
Tehnični urednik: Janez Herle
Trženje: Nives Seničar, Ines Paradižnik, Sarita Črnac, Matevž Cene (prodaja), Suzana Rober (tajnica).
Izdaja Prese d.o.o., direktor: Janez Sever, namestnik Brane Piano, pomočnica direktorja Valerija Glavač, tiska Družbeno podjetje Delo – Tisk časopisov in revij, p.o. Naslov uredništva: Celje – knežje mesto, Aškerčeva 15, tel. (063) 27-606, 25-331, fax (063) 25-849. Dopisništvo Koper, Cankarjeva 9 a, tel. (066) 21-533, fax (66) 51-702, p. p. 311. Cena 35 SLT, mesečna naročnina 120 SLT. Žiro račun pri celjski SDK št. 50700-603-31455. Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu republiškega sekretariata za informiranje. Izhaja ob sredah. Rokopisov ne vračamo.

INDUSTRIJSKA PRODAJALNA
Zidanskijska 27, Celje

To je trgovina z najcenejšim ženskim in moškim perilom, največjo izbiro body-ev, pižam, spalnih srajc, halj, svilenih nogavic in največjo izbiro uvoženih ženskih in moških kopalk

Pridite in se prepričajte!
HVALA ZA ZAUPANJE

Dne 14. oktobra 1991 je minilo leto dni, odkar smo svečano pokopali teharske žrtve. Grobišče še vedno, tudi v samostojni Sloveniji, skrunimo z odpadki. Doklej?

ŠOKANTNO ODKRITJE: SLOVENIJA NASTAVLJA ŠE DRUGO LICE

Plače za agresorje

»Človek, kateremu sem med vojno v Sloveniji komaj preprečil, da ni razstrelil tovornjakov, ki so bili postavljeni v barikadi pred vojašnico in je izstopil iz JA šele štirinajstega oktobra, je pred kratkim uveljavil pravico do denarnega nadomestila med brezposelnostjo. Republika Slovenija bo torej z denarno pomočjo nagradila človeka, ki se je med vojno sovražno obnašal do nje in njenih prebivalcev,« trdi Iztok Selič, bivši oficir JA, ki je drugi dan vojne s tovariši prebegnil k TO.

Razstrelivo in molotovke

Iztok Selič in Matjaž Česnik sta le dva izmed mnogih oficirjev JA, ki so po začetku sovražnosti v Sloveniji pobegnili iz JA in se priključili TO. Danes sta zaposlena v TO, vendar njun socialni status še danes ni formalno urejen, saj so prav oficirji, ki danes dobivajo ali pa so vložili prošnje za denarna nadomestila, po vojni uničili vse dokumente pobeglih oficirjev, med njimi tudi delovne knjizi-

Zakon mu to omogoča in zdaj ga bo Republika Slovenija bogato nagradila in mu prve tri mesece plačevala po 18.414,30 tolarja in kasneje po 15.783,79 tolarja mesečno. Podporočnik Čagalj je odločbo že dobil.«

»Vse je v skladu z zakonom«

Andrej Frančeškin, vodja novogoriške enote republiškega zavoda za zaposlovanje je mnenja, da je mnoge nejasnosti

in ogorčenost občanov povzročilo tudi mestoma netočno poročanje v medijih: »Jamčim, da so vse odločbe, ki jih je naš zavod izdal, popolnoma v skladu z navodili, ki smo jih dobili z Republiškega ministrstva za delo. Denarna nadomestila med brezposelnostjo, ki jih dobivajo do 25. 10. demobilizirani oficirji JA, bodo vnesena v delitveno bilanco. Višina nadomestila se izračunava po činih, ki so jih oficirji imeli v JA. Te stopnje se primerjajo s čini častnikov TO in na osnovi tega se izračunavajo zneski. Za čin poročnika JA znaša denarno nadomestilo med brezposelnostjo bruto 18.414,30 tolarjev. Vse je v skladu z zakonom in dogovorom med obrambnim ministrstvom in ministrstvom za delo.«

Jožica Puhar, ministrica za delo: »Nihče ni razmišljal, da je petindvajseti oktober že mimo.«

Frančeškin tudi zavrača očitke, da naj bi nekateri oficirji pravice do nadomestil uveljavljali preko osebnih zvez: »Jamčim tudi, da nihče ni nikomur priskrbel ničesar, kar mu ne bi pripadalo. Če se je kje zgodilo kaj takega, potem je to korupcija. Za pridobitev pravice do denarnega nadomestila so bivši oficirji morali priložiti delovno knjižico in odpustnico iz JA. Razumljivo je, da so ljudje vznemirjeni, toda naš zavod le izvaja navodila in zakone.«

Presenečeno ministrstvo

Ministrstvu za delo in obrambo sta sklenili dogovor, po katerem bo zagotovljena socialna varnost bivših oficirjev JA, ki so se demobilizirali do izteka moratorija, torej tudi tistih ofi-

Republika Slovenija
MINISTRSTVO ZA DELO
Ljubljana, Levstikova 15

dcp1.8

Štev.:
Datum: 2.8.1991

REPUBLIŠKI ZAVOD ZA ZAPOSOLOVANJE
Ljubljana

V času vojaških akcij JLA v Republiki Sloveniji je na podlagi ustavnega zakona za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije ter na podlagi poziva slovenskih organov iz službe JLA izstopilo določeno število aktivnih vojaških oseb, vojakov po pogodbi in civilnih oseb v službi JLA. Za vse te osebe, v skladu z 14. členom ustavnega zakona, varujejo statusne, socialne in druge pravice. Tako se za vse te osebe glede delovno pravnega statusa zagotavlja prejem v Ministrstvo za obrambo, kar pomeni, da so njihov delovno pravni status nadaljuje in predhodno ureja v tem ministrstvu. Osebe, ki niso ravnale v skladu z omenjenim zakonom, zato ne morejo pridobiti oziroma nimajo varovane statusne, socialne in druge pravice, ker pomeni, da pridobijo status brezposelne osebe brez pravice do denarnega nadomestila.

Z sprejemom Brionske deklaracije, s katero se je za določeno obdobje »zamrznilo« nadaljnje ureničevanje samostojnosti in suverenosti ter s tem v zvezi tudi ustavnega zakona, ter sklepov Predsedstva BRJ je bilo omogočeno aktivnim vojaškim osebam, vojakom po pogodbi ter civilnim osebam v službi JLA, slovenske narodnosti ter pripadnikom drugih narodov in narodnosti, ki imajo prebivališče na ozemlju Republike Slovenije, da zapustijo službo v JLA, in sicer od 17.7.1991 dalje. Menimo, da so omenjene osebe pridobile status brezposelne osebe z vsemi pravicami, ki izhajajo iz Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti, torej tudi pravico do denarnega nadomestila.

Kot osnova za odmero denarnega nadomestila se upošteva vitina osebnega dohodka, določenega za aktivne vojaške osebe, vojake po pogodbi in civilne osebe v službi JLA, opredeljena s strani Ministrstva za obrambo na podlagi ustavnega zakona.

Navodilo ministrstva za delo, po katerem zavodi za delo dodeljujejo pravice do prejetanja denarnega nadomestila oficirjem, ki so iz JLA izstopili do 25. 10.

cirjev, ki so JA zapustili po vojni. Ministrica Jožica Puhar meni, da nepravilnosti ni: »Navodilo, ki smo ga izdali, določa, v kakšnih primerih in kako se uveljavlja pravica do denarnih nadomestil bivšim oficirjem JA. Navodilo je bilo izdelano na podlagi obstoječega zakonodaje in ustavnega zakona, tako da ne moremo govoriti o kakš-

nih nezakonitih poslih. Res pa je, da pri izdelavi navodila nismo dovolj upoštevali, kakšne bodo razmere po izteku moratorija, zato so nas novonastale situacije presenetile. V praksi se zdaj pojavljajo različni primeri, ki jih sprti razgrajujemo, le s časom smo v zamiku.«

Na ministrstvu tudi nimajo točnega podatka o skupnem številu vseh bivših oficirjev JA, ki so uveljavili pravico do denarnega nadomestila med brezposelnostjo. V novogoriški regiji je teh upravičencev sedemdeset.

Nagrada za sovraštvo

Iztok Selič, ki je v decembru 1990 samoiniciativno vrnil del zaplenjenega orožja tolminske TO, sodeloval z Ivanom Borštnerjem in po pogovoru z njim tudi organiziral beg slovenskih oficirjev iz tolminske vojašnice, se počuti prevaranega. Ljudje, ki so se sovražno obnašali do Republike Slovenije, zdaj dobivajo lepe prejeme. Med profesionalno lojalnostjo in slepim sovraštvom je velika razlika. Selič ve, v katero skupino sodijo grožnje tipa: »Treba je pobiti vse slovenske izdajice« in »Ima još dva komada za nas«. Slednja naj bi se nanašala na ženo in otroka. Ne more tudi razumeti, da so se pri TO lahko zaposlili isti ljudje, ki so za pobeglimi slovenskimi oficirji izdajali tiralice in sprožali disciplinske postopke proti njim. Trdi, da ne gre za nikakršno maščevanje, temveč za iskanje pravice. Ljudje, ki so si lepo postiljali v JA, so se hitro znašli tudi v novih razmerah. »Na čigav račun?« se sprašuje Selič.

Adriano Ferrari

Foto Lucas

Republika Slovenija
Republiški sekretariat za delo
REPUBLIŠKI ZAVOD ZA ZAPOSOLOVANJE
ENOTA NOVA BORICA

Številka: 9-0364/1-91-11-DN
Datum: 25.10.1991
Kontakt: 9783677359
MNO: 1384965381948

Na podlagi 45. člena Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti (Ur. l. RS št. 5/91) ter na zahtevo zavarovanca BAGAŠ JAZO, izdaja Republiški zavod za zaposlovanje, Enota NOVA BORICA

D D L O S B J

- O PRIZNANJU PRAVICE DO DENARNEGA NADOMESTILA MED BREZPOSELNOSTJO

- Zavarovavec BAGAŠ JAZO, roj. 13.06.1965, po poklicu OFICIR JLA, stanujoč BREGORČEVA 12, 65229 TOLMIN, ima pravico do denarnega nadomestila med brezposelnostjo v višini 18.414,30 din prve tri mesece in za naslednje mesece v višini 15.783,79 din mesečno.
- Poleg denarnega nadomestila pripada zavarovencu še denarni dodatek za družinski članov, ki jih preživlja, v višini 8,28 din mesečno.
- Denarno nadomestilo z denarnim dodatkom se izplačuje od 15.10.1991 dokler ne nastopi eden od razlogov iz 32. člena zakona, vendar najdlje za dobo 6 mesecev in 6 dni, to je do 14.04.1992.

Odločba, po kateri bivši podporočnik Čagalj mesečno prejema več kot 18.000 tolarjev. Za njega Selič trdi, da je hotel brez povoda razstreliti barikado.

ce, osebne dokumente in ostalo. Toda uničenje dokumentov očitno ne predstavlja glavnega vzroka vznemirjenosti bivših oficirjev. Bolj kot to jih motijo stvari, ki so jih videli in doživeli v vojašnicah. Vznemirja jih, da so nekateri izmed oficirjev deležni visokih denarnih nadomestil, čeprav so se pred vojno, med njo pa tudi kasneje sovražno obnašali do slovenskih oficirjev in njihovih družin, jim grozili, med vojno pa počeli stvari, za katere bi si zaslužili vse kaj drugega kot denarno nadomestilo. Iztok Selič pripoveduje: »Prvi dan vojne vojašnica še ni bila blokirana, pač pa so pred izhoda postavili barikade. Komandant vojašnice, Mirko Nikolač je bil pijan kot čep, zamenjevala sta ga zastavnik Slobodan Veličković in kapetan Mišo Marković, ki sta odšla na občino napovedat vojno tolminskemu županu. Poročnik Damir Stojković in podporočnik Jozo Čagalj sta hotela kar razstreliti tovornjake pred vojašnico. Ker na komandi nista dobila dovoljenja pa tudi razstreliva ne, je Stojković sam izdelal nekaj molotovk, ki jih je hotel vreči na tovornjake. To sem mu komaj preprečil. Po vojni v Sloveniji je odšel na Hrvaško in odnesel vse dokumente pobeglih oficirjev ter jih verjetno uničil. Ta človek je pred kratkim vložil prošnjo za pravico do denarnega nadomestila med brezposelnostjo, saj je izstopil iz JA še pred koncem moratorija in se vrnil v Tolmin.

STOPITE BLIŽE, SLOVENSKI VOJAKI

PISMA

Borza za zaščito občanov pred policijo

Sporočilo za javnost št. 1

Dne, 6. oktobra 1991 je delavec mariborske Uprave za notranje zadeve brez pooblastila vstopil v stanovanje g. Edvarda Petriča, začasno stanujočega na Betnavski cesti 126 a.

V stanovanje je vstopil sam in v času odsotnosti g. Edvarda Petriča. G. Tereziji Vesnaver, lastnici stanovanja, je sicer pokazal službeno izkaznico, s tem pa jo je navedel na to, da mu je neupravičeno omogočila vstop v začasno bivališče g. Edvarda Petriča. Iz stanovanja omenjenega je nepooblaščen odnesel dve prenosni radijski postaji in devet različnih barvnih fotografij. Lastnici stanovanja ni izdal nobenega potrdila o vstopu v bivališče g. Edvarda Petriča, enako tudi ne o odvzetih predmetih.

Naslednjega dne je delavec mariborske Uprave za notranje zadeve opravil informativni pogovor z g. Edvardom Petričem. Ob tem je izjavil, da mu bo odvzete predmete vrnil, če mu bo lahko z ustreznimi potrdili dokazal poreklo predmetov, ki mu jih je odzvel.

Borza za zaščito občanov pred policijo v tem primeru ocenjuje, da je delavec mariborske Uprave za notranje zadeve očitno in grobo kršil predpise, ki urejajo postopke v takšnih primerih. Po našem so bili s takšnim dejanjem načeti temeljni elementi vsake pravne države in predlagamo javnemu tožilstvu v Mariboru, da za ta primer uvede ustrezno preiskavo.

Celotna dokumentacija o tem primeru bo objavljena v drugi številki Biltena Borze za zaščito občanov pred policijo, ki bo izšel v okviru časopisa Vohun 15. novembra 1991.

Sporočilo za javnost št. 2

V času obstoja Borze za zaščito občanov pred policijo smo spoznali, da je večina občanov, ki se je obrnila na nas, zrevoltirana nad spoznanjem, da so lahko predmet postopkov delavcev policije, da pa potem o tem ne dobijo na vpogled zapisnika o opravljenem zaslišanju ali informativnem pogovoru. S tem jim ni omogočena ustrezna priprava, enako tudi njihovim pravnim zastopnikom, na morebitne nadaljnje postopke organov Uprave za notranje zadeve ali drugih institucij policije. Prav tako občani, ki so se obrnili na nas, ugotavljajo, da zapisniki o opravljenih zaslišanjih ali informativnih pogovorih, često niso dejanski odraz tega kako je zaslišanje ali informativni pogovor potekal.

Borza za zaščito občanov pred policijo ocenjuje, da bi bilo potrebno na podlagi interesov za učinkovito pravno državo v ustreznih organih in zakonodajnih telesih R Slovenije čimprej oblikovati predloge preobrazbe predpisov, ki urejajo delo organov za notranje zadeve. Tako bi naj bilo opredeljeno, da se mora slehernemu občanu takoj po opravljenih informativnih pogovorih ali zaslišanjih, izročiti en izvod zapisnika o le-teh. To bi občanom, ki so bili v njih udeleženci, omogočilo ustrezno pripravo za nadaljnje morebitne postopke in obrambo osebnih pravic. Vse to bi bilo v prid krepitve pravnega reda in pravne države.

Razlogi in gradiva, ki so Borzo za zaščito občanov pred policijo pripravili na to sporočilo, bodo objavljeni v drugi številki Biltena Borze za zaščito občanov pred policijo, ki bo objavljen v okviru časopisa Vohun 15. novembra 1991.

Sporočilo za javnost št. 3

Borza za zaščito občanov pred policijo zgrožena ugotavlja, da so se v mladi slovenski državi izredno razbohotile institucije repre-

sivnega aparata. Slovenija postaja militantna in policijska država. Izredno zaskrbljujoče je tudi spoznanje, da se v naši državi krepijo različne tajne službe, ki v mnogočem uhajajo izpod skupščinskega nadzora. Takšen kričeči primer je služba v obrambnem ministrstvu, takozvana uprava za varnost ali bivši sektor 9. Ta se je v celoti izmaknila nadzoru in si lastno izredna polnomočja. Tako lahko njeni pripadniki kot uradne osebe legitimirajo, zadržijo in k pristojnemu organu privedejo pripadnika oboroženih sil in druge osebe, vstopijo v tuja stanovanja in druge prostore in opravijo preiskave, osebne preiskave, pregledajo prevozno sredstvo, nosijo in uporabijo strelno orožje ter uporabijo tuje prevozno sredstvo in sredstvo zvez.

Borza opozarja na dvoiličnost obrambnega ministrstva, enako tudi ministrstva za notranje zadeve, ki sta v začetku letošnjega leta negirala obstoj sektorja 9 (zdaj uprave za varnost). Kasneje je skupščinska komisija, ki jo vodi Peter Bekeš, ugotovila, da takšna služba v resnici obstaja in je izven skupščinskega nadzora. V vsaki demokratično strukturirani in pravni državi bi morali ljudje, ki so odgovorni za zavajanje javnosti in skupščinskih organov, za to tudi ustrezno odgovarjati. Pri nas tega ni bilo.

O vsem tem Borza za zaščito občanov pred policijo poroča v drugi številki Biltena v okviru časopisa Vohun, ki bo izšel 15. novembra 1991.

ROMAN LEJAK,
Borza za zaščito občanov pred policijo,
Maribor

Kje si Koroška in kdo so Korošci

ali kako Korošci ne pustimo, da Ljubljancani in Stajerci odločajo o nas

Rož, Podjuna, Zila, venec treh dolin, moja domovina, narod moj trpin. Tako koroška pesem, kako pa Korošci med »Pliberkom in Trabarkom«?

Stara deželna meja je Koroška od Štajerske ločevala preko Slemen in Uršljo goro do dvesto metrov pod Dularjem, kar je nekaterim »Stajercem« še danes sporno in so v bližnji preteklosti sprožali spore celo na ustavnem sodišču, danes hvala bogu že pokojne države Jugoslavije, ter »Murnhofa«, kjer je še danes lep viden deželni mejni kamen. Koroška, zibelka slovenstva, je torej danes razdeljena na dva dela. Na večji del, to je Koroško, ki je tudi zaradi srbovojske, ostala v Avstriji in v kateri je materin jezik danes le še odlika posameznikov, ter na drugi manjši del, ki pa je bil po plebiscitu priključen k matični domovini.

Ta del geografsko in kulturno spada k Podjuni. Ni dopustno, v cilju nekega državno deklariranega regionalizma, katerega srčika izhaja iz danes spoznane žalostne zgodovine preteklih petdesetih let, da država sledi zamisljivim posameznim prestižnim lokalnim oblastnikom, brez popolne analize zgodovinskih in drugih objektivnih dejstev.

Vprašajmo se, zakaj se regija imenuje po Koroškem delu regije in ne po večjem Stajerskem?

Mežiška dolina ima v narodno-gospodarskem pomenu zadnjih stopenideset let pomembno mesto. Največja železarna v drugi polovici prejšnjega stoletja v Avstriji je bila na Prevaljah. Na osnovi leškega premoga so proizvajali svetovno znano jeklo, iz katerega je bilo izdelanih mnogo po svetu položenih železniških tračnic. Svet je takrat vedel za Prevalje. Bile so takrat Prevalje gospodarsko in kulturno ter okrajno središče Mežiške doline s širšo okolico. Za Pliberk so pisali Pli-

berk pri Prevaljah. Pa je umrla železarna konec stoletja, kot umira železarna Ravne, po kateri je svet poznal Mežiško dolino v tem stoletju, koncem tega stoletja. Ponavlja se bolečina ekološko izpite, izropane in oskrunjene doline. Iz njenih nederij so živel ljudje, iz njenih dimnikov se je svinjala dolina, ko so si ljudje širše okolice, do Radelj, Podvelke in Slovenj Gradca ter Mislinje služili kruh v Mežiški dolini. S kruhom je dolina poskrbela tudi za kulturno omiko Korošcev in Štajercov iz sosednjih občin. Takoj po drugi vojni so dijaki udarniško zgradili Gimnazijo. Skupaj z očeti je sinove in hčere pot vodila na Ravne. Očete v Železarno, dijake v Gimnazijo, ob kateri se je zaradi odmaknjenosti od večjih kulturnih središč oblikoval center znanja in podatkov, ki so jih ljudje potrebovali za študij in delo. Nastala je Osrednja Koroška študijska knjižnica, v katero še danes vodijo poti vseh, ki se izobražujejo. Za ohranjanje in posredovanje kulturne dediščine potomcem je nastal muzej, za kulturno vzgojo pa poleg razgibane amaterske kulturne dejavnosti še likovni salon in glasbena šola.

Vse poti so nekoč vodile na Koroško, na Ravne, še danes več poti vodi na Ravne kot z Raven drugam. Nekateri že dolgo poskušajo te poti preusmeriti. Iz Mežiške doline so nam odpeljali banko, sodišče s katastrom, tudi bolnišnico, poslušajo tudi z muzejem in Gimnazijo.

Skrbela je dolina za delo, proizvodnja je morala rasti na račun stalno novih delovnih mest.

Mnogo ljudi je povabila dolina, res mnogim, tudi tistim, ki jo danes hočejo okraštiti, in ki ji odrekajo legitimnost na kulturnem in upravnem področju, je dala kruh. Namenili so ji umazano, prah in znoj, odpeljali pa so ji bele poklice in službe, tiste službe, ki nad njimi bdi država, in kjer je stalen denar. Tiste, kjer ni tržnosti oziroma je še ni. Vso izčrpano so dolino potisnili v tržno gospodarstvo. Pozabili so, da je zaradi neke usmeritve sprejela več ljudi, kot jih je sama objektivno sposobna preživljati. Pozabili so, da so v polpreteklosti veliko problemov prenesli na Ravne, da je širša skupnost živila iz Raven, Mežice in iz doline.

Zdaj, ko slovenska Koroška kriči po pomoči, ji jemljejo identiteto, jemljejo ji tisto samosvojest, zaradi katere je ta dolina in ta Koroška lepa in nekaj posebnega. Jemljejo, koroške trme pa ji ne bodo mogli vzeti, tiste trme, zaradi katere se je že enkrat izkoriščena in odpisana dolina uspešno ponovno postaviti na noge, ne bodo ji mogli odvzeti unikatne kulture in ne bodo izničili njene identitete.

Naravna odprtost k Evropi daje občinam med Peco in Dravo novo perspektivo, ki je mlada slovenska oblast ne bi smela prezreti. Preko Mežiške doline se bo v svet odpiral velik del slovenske domovine; Savinjska dolina z velenjsko-šostanjanskim bazenom; Naravna in smiselna povezava, ki se v sprejemljivosti kaže kot najbolj logična, ker izhaja iz narave skupnih problemov obmejnih in demografsko ogroženih področij, analize dnevnih migracijskih tokov, geografske sopogojenosti, je povezava današnjih občin Dravograd in Ravne v skupen okraj, v katerega bi se na osnovi volje ljudi v občini Radlje ob Dravi, lahko priključila tudi to področje. Sedanja občina Slovenj Gradec se smiselno odpira proti velenjsko-šostanjanskemu bazenu, tudi kar se tiče kulturnih in gospodarskih povezav, pa čeprav migracijskih tokov ne jemljemo kot enega bistvenih pokazateljev. Iz Slovenj Gradca ti tokovi namreč vodijo v dve smeri: v Velenje in na Ravne, zelo malo poti pa je iz Velenja in z Raven v Slovenj Gradec. Potemtakem bi bil smiselni sedež okraja koroških občin na Ravnah na Koroškem, v kolikor pa bi v to skupnost pristopile tudi Radlje ob Dravi pa celo Dravograd (dravograjski srez v stari Jugoslaviji). Vsekakor pa bi bilo za slovenski del Koroške in kulturnoetničnih vidikov najboljše, če bi lahko bil okraj Koroške in pokriva konfiguracijo zak-

ZAMOLČANA NEVARNOST NA SLOVENSKEM NEBU

Migi prihajajo

Po slovenskem nebu tudi v teh dneh letajo letala Jugoslovanske armade, čeprav je obrambni minister Janša že pred tedni izjavil, da Slovenija »povsem nadzoruje nižje zračne plasti«. Primerov, ko so v zračnem prostoru nad Slovenijo opazili letala JA je precej, pristojne republiške službe pa na novinarska vprašanja v zvezi s tem ne odgovarjajo. Zakaj?

MIG sredi Slovenije

»Vojaški MIG je priletel nad Griže, opazil v zraku helikopter slovenske policije in ga enkrat obkrožil. Več nas je bilo, ki smo dogodek opazovali in strah nas je bilo, da bo letalo naš helikopter sestrelilo«, pripoveduje študentka novinar-

Pristojni molčijo

V petek pozno zvečer STA objavi naše sporočilo. V soboto zjutraj ga le na kratko omenijo na Radiu Slovenija, v časopisih ni ničesar. Le Slovenske novice objavijo vest dopisnice I. B. z naslednjo vsebino: »Celje, 8. november – Včeraj popoldne

šanje letalo odletelo proti jugu, helikopter pa proti Ljubljani. Dobrih petnajst minut zatem je v nizkem letu priletel še en helikopter in ravno tako nadaljeval proti Ljubljani.«

V nedeljo in ponedeljek skrbno poslušamo radio in beremo slovenske časnike, vendar o incidentu sredi Slovenije ne zasledimo ničesar več. Uradna oblast se je zavila v molk. Tudi kolegi pri STA kljub prošnji od Trudna z Ministrstva za notranje zadeve do

vsaj opozorjeno po radiu? Del odgovora najdemo spet v Slovenskih novicah, vendar šele 8. novembra. Novinar N. K. je takrat zapisal: »Ljubljana, 7. novembra – Po tistem, ko je pilot vojaškega letala pred dnevi preletel slovensko ozemlje in varno pristal v sosednji Avstriji, so se začeli pojavljati nekateri dvomi, predvsem pa vprašanje, kako mu je sploh uspelo preleteti slovensko ozemlje, brez napovedi in ne da bi ga slovenska protiletalska obramba skušala sestreliti. Na odgovor bi še nekaj časa čakali, če ne bi bilo Slovenskih novic. Izvedeli smo namreč, da je slovenska protiletalska obramba imela namen sestreliti omenjeno letalo, vse je bilo tudi pripravljeno, celo raketa je bila v cevi. Toda zgodilo se je nekaj, kar se sicer ne dogaja pogosto. Zatajila je fotocelica, protiletalski strelec je moral zato zamenjati raketo, medtem pa je MIG-21 seveda že odletel.«

Kršitev še več

Očitno pa je kršitev slovenskega zračnega prostora še več. Dopisnik dela I. G. v ponedeljkovem Delu poroča, da naj bi letala JA na Dobrovnik pri Lendavi spustila nekakšno pajčevino. Zgoraj omenjeni trije pojavi letal JA nad Slovenijo v zadnjih štirinajstih dneh pa gotovo niso edini, saj je ob molku notranjega in obrambnega ministrstva moč predvideti, da je MIG-e nad Slovenijo mogoče opazovati praktično vsakodnevno.

Koliko smo res varni

Seveda niti od obrambnega ministra Janše niti od slovenske vlade nasploh ni bilo mogoče pričakovati, da bi že v štirih mesecih po vojni v Sloveniji uspeli zgraditi primerno močan zračni obrambni ščit nad Slovenijo. Zamolčevanje vdorov letal JA v slovenski zračni prostor ter zgodbe o raketah protiletalske obrambe, ki zatajijo, pa mečejo kaj čudno luč na usposobljenost Slovenije za obrambo pred agresorskimi letali. Če Janševa trditve o usposobljenosti Slovenije za »nadzor nad nižjimi zračnimi plastmi« že ne pomeni tudi usposobljenosti za obrambo slovenskega ozračja z ognjem, bi morala pomeniti vsaj takojšnje in dosledno obveščanje prebivalstva. Vest o prebegu Perešina v Avstrijo je govorila le o tem, da je njegov MIG »preletel Slovenijo«. Danes lahko ugotovimo, da je Perešin nad Slovenijo preletel približno 240 kilometrov in se v našem zračnem prostoru zadrževal najmanj deset minut (slika 2). Tudi MIG, ki je bil v četrtek opažen v Savinjski dolini, se je nahajal kar dobrih 40 kilometrov zračne linije od slovensko-hrvaške meje, nad Slovenijo pa se je zadržal najmanj štiri minute (slika 1).

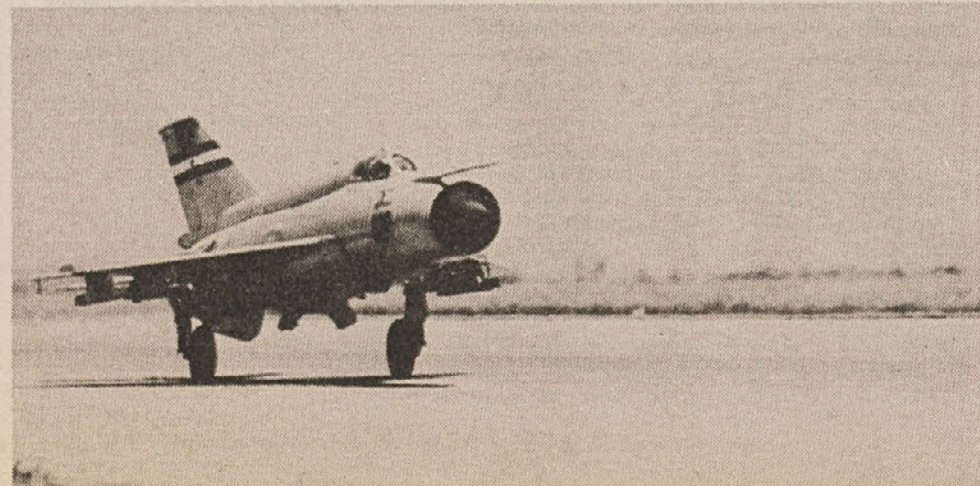
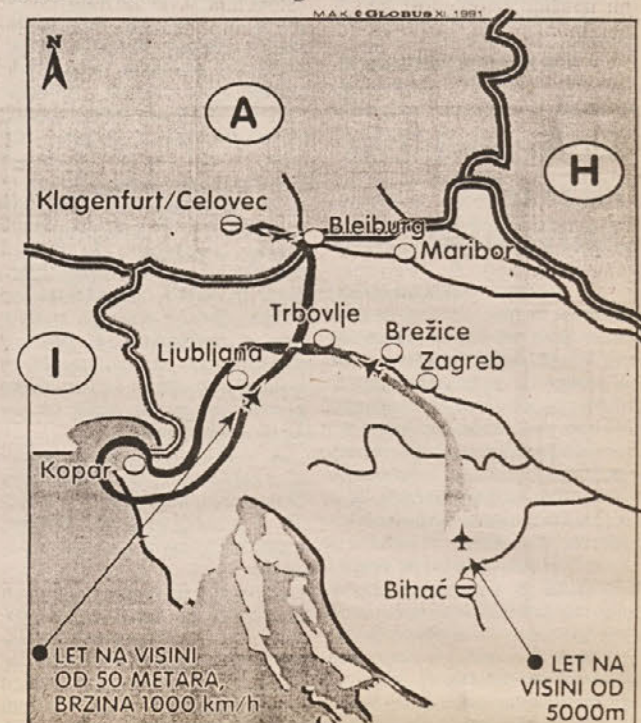
Ob vsem navedenem moramo za konec navesti še ponedeljkovo izjavo admirala Branka Mamule za beograjsko Borbo: »Spomniti moram na to, da nas odločitve z Brionov in sklepi našega predsedstva zavezujejo k vrnitvi tudi na zunanje slovenske meje...« Ali iz Mamulinih ust res govori senilen in užaljen vojaški upokojenec, ali pa se armada še ni povsem odpovedala Sloveniji? Je pre-

vlada njenih MIG-ov v našem zračnem prostoru res le provokacija, kot so nedavno objavili Hrvati, ali pomeni – v skladu s klasičnimi vojaškimi učbeniki

taktike – povečano število izvidniških letov pred napadom sovražnikovega ozemlja?

Brane Piano

Slika 2 (Globus Zagreb)

Perešnikov MIG-21 na celovškem letališču: pred tem 240 km po Sloveniji

stva Božena Balaš iz Griž 30, ko se spominja grozeče zračne bitke, ki se je pripetila nad tem krajem južno od Žalca v Savinjski dolini. Soseđa Stanko in Zdravko Kotnik njeno zgodbo ponovita. Zgodilo se je v četrtek, 7. novembra 1991 okoli 16.10. Naslednjega dne, v petek, pokličemo nekaj naključnih telefonskih naročnikov v Savinjski dolini in večina nam Boženino zgodbo potrди. Ker o pojavu MIG-a nad Savinjsko dolino ne poročata ne radio ne televizija, zvečer pošljemo vest Slovenski tiskovni agenciji. Še prej, že okoli poldneva, govorimo po telefonu z gospodom Trudnom, ki je na Ministrstvu za notranje zadeve zadolžen za stike z javnostjo. Truden izjavi, da za pripetljaj ne ve in potrди, da so za dajanje informacij javnosti v zvezi s podobnimi zadevami pristojni prav pri njih. Kljub temu svetuje, naj pokličemo še Ministrstvo za obrambo. Žal ga ne moremo priklicati, naročniška centrala je ves čas zasedena.

je prebivalce širšega celjskega območja vznemirilo letalo, ki je nekajkrat preletelo nebo nad zreškim Pohorjem, zakrožilo nad celjsko kotlino in se izgubilo v smeri proti Zasavju. Da je to bilo vojaško letalo, je danes potrdil tudi poveljnik TO za Zahodno Štajersko Viki Krajnc, ki pa nam ni povedal, kaj naj bi letalo počelo na slovenskem nebu. V istem času je nad Celjem precej visoko krožil policijski helikopter, nad ljubljanskim naseljem BS-3 pa so opazili neznan leteci predmet. Morebitna povezava ostaja uganka.«

Presodimo, da je moralo biti letalo JA nad zreškimi Pohorjem in Grižami isto, kljub temu pa še enkrat pokličemo Stanka Kotnika. Ta ponovi: »Okoli 16. ure sem opazil helikopter, takoj za njim pa MIG, ki se je helikopterju zelo približal, ga obkrožil in odletel proti Gozdniku. Nato se je vrnil in helikopter še enkrat obkrožil. Mislili smo, da ga bo sestrelil. Končno je na naše veliko olaj-

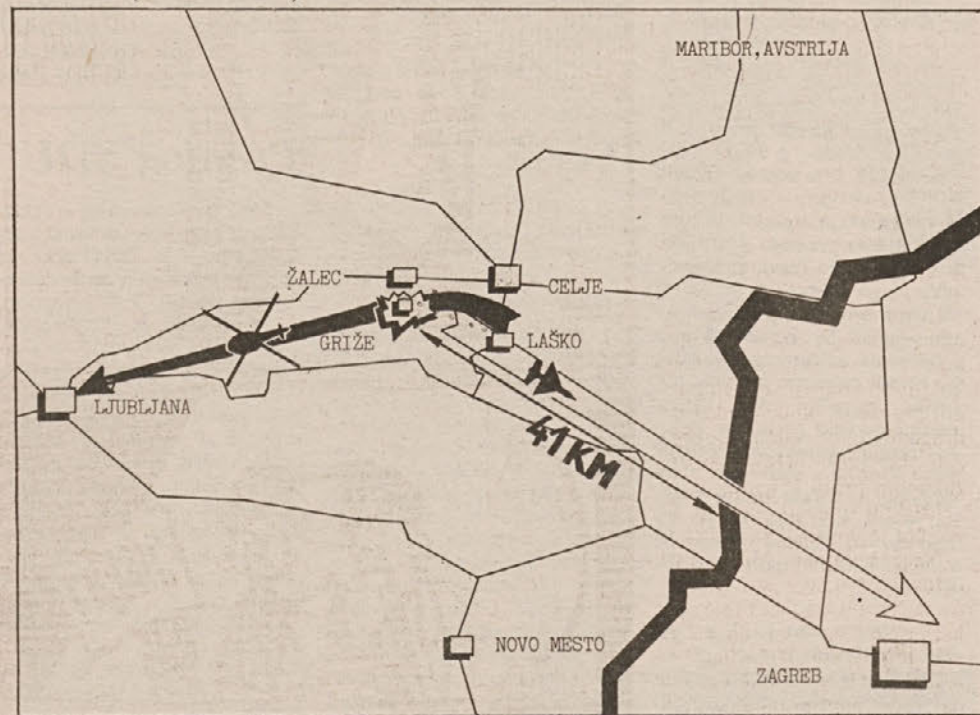
ponedeljka niso dobili nikakršne uradne izjave.

Po Sloveniji gor in dol

S slovenskim nadzorom nad nižjimi plastmi zračnega prostora očitno ni vse tako, kot bi ministrstvo obrambe želelo, da verjamemo. Rudolf Perešin, pilot na MIG-21, ki je 25. oktobra z letalom prebегnil v Celovec, pripoveduje v zagrebškem Globusu: »Letel sem od Brežic proti Ljubljani, potem pa nadaljeval proti Kopru, da bi potrosil gorivo zaradi pristanka. Nad Koprno sem obrnil nazaj proti Ljubljani. Nad Ljubljano sem se začel spuščati. Na okoli 50 metrih višine in pri hitrosti 1000 kilometrov na uro sem krenil proti Avstriji. Ko sem na desni zagledal Pliberk, je vznemirjenje uplahnilo. Bil sem na varnem.«

Kako je lahko Perešin dobesedno dvakrat preletel Slovenijo, ne da bi bil v zvezi s tem kjerkoli v Sloveniji zagnan zračni preplah, ali prebivalstvo

Slika 1 (Nova doba)

JANŠIN PREDSTAVNIK ZA TISK BO ČRT KANONI

Kanoni ob kanonih

Obrambni minister ve kaj počne. Za tiskovnega predstavnika obrambnega ministrstva je namreč imenoval znan obraz s televizijskih zaslonov, Črta Kanonija, ki smo ga nazadnje spremljali v oddaji Zdravo. Zdaj je na potezi Igor Bavčar. Koga bo poklical, Mita Trefalta ali Borisa Koptarja?

Črt Kanoni je postal širše znan slovenskemu občinstvu preko kontaktnih oddaj na drugem programu Radia Ljubljana, kjer je z umirjenim in prijetnim glasom osvojil veliko poslušalcev. Ko je v televizijskem nedeljskem magazinu Zdravo najprej spremljal in nato zamenjal Mirana Šubica, pa je sploh postal eden izmed najbolj dobrodošlih obrazov v večini slovenskih domov. Kanoniju so marsikdaj očitali osladnost in prisiljeno sproščenost, na ta račun si je prislužil tudi TV limono, toda, roko na srce, kritikov je bilo vedno manj, kot tistih, ki so ga imeli in ga še imajo radi. Mednje lahko torej po novem uvrstimo tudi Janeza Janšo, saj ga je postavil za svojega tiskovnega atašeja. Ker je Kanoni novinar (čeprav je na TV večinoma delal propagandne reportaže, kar je novinarjem po kodeksu prepovedano) in pozna težave stanovskih kolegov, lahko upamo, da bo po novem z obrambnega ministrstva moč dobiti kaj več informacij kot doslej. Upanje je večno, še posebej ob dejstvu, da je glavna naloga predstavnikov za tisk in informiranje dajati kar najmanj informacij. Tudi če je temu tako, smo spremembe v obrambnem ministrstvu več kot veseli. Če bomo namreč morali še naprej poslušati tisti znameniti stavek »Žal vam trenutno ne moremo dati nobene informacije v zvezi z vašim vprašanjem«, nam bo mnogo lažje sprejeti košarico, ki jo bo izrekel zametni glas Črta Kanonija, kot pa da bi to storila kakšna preobremenjena tajnica.

Zdaj so na vrsti druga ministrstva. Gospod Capuder bi si lahko omislil Mišo Molk ali pa Olgo Rems, gospod Vencelj bi morda predstavnika za tisk najlažje našel na uredništvu šolskega programa TVS. Le koga bi lahko izbral Igor Bavčar?

Vsekakor so slovenski voditelji modri. Za tiskovne atašeje ne jemljejo novinarjev, temveč propagandiste. Sicer pa se je že v prejšnjem režimu tvrstnim kadrom v rezervi reklo »poverjeniki za informativno-propagandno dejavnost«. V miru se pač lepše sliši »predstavniki za stike z javnostjo«.

Anton Koritnik

MAGNETOGRAM: IZDAJALCI, SOVRAŽNIKI IN OSTALI NESLOVENC

Državljanstvo ali država

(Seja Družbenopolitičnega zbora Skupščine RS, 5. 11. 1991)

Podpredsednik **Tone Peršak**: Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije meni, da bi državljanstvo Republike Slovenije zaradi številnih pobud in pripomb strank in občanov, ki niso vključeni v stranke, s katerimi izražajo ogorčenost nad liberalnimi pogoji za pridobitev državljanstva Republike Slovenije tudi za osebe, ki so med

venka, nezaposlena v Murski Soboti, z dvem mladoletnima otrokoma. Recimo, oče reče, državljanstva mi ne dajo, ker živim v Münchnu, sicer je tukaj stalno prijavljen, ergo, bom pač povlekel svoje posledice. Mati pravi, jaz bom moje otroke pripeljala v ustrezno socialno ustanovo in naj država Slovenija skrbi za njiju. Skratka, kombinacija emocionalno eksistencialnih problemov.

Tudi primeri zapornikov, ki

bilo, te institucije sploh ne bi mogle funkcionirati. Posebni problemi so pa spet za te ljudi, kar zadeva osebne dohodke, pokojnine in vse te stvari. Imamo ljudi, ki bivajo v Sloveniji in delajo v institucijah narodnostnih na Hrvaškem, imamo ljudi, ki od vedno bivajo v Sloveniji in ker te institucije, ki delujejo za celotno manjšino in imajo sedež na hrvaškem in so delali za te institucije in so sedaj v pokoju, dobivajo pokojnino, prejšnji mesec je niti niso mogli dobiti, kajti njihova pokojnina je predstavljala atentat na monetarno suverenost Slovenije.

Miran Potrč: Problem ni sa-

stava. **Stanko Buser**: Referendum in referendumsko izjasnjevanje ljudi je bilo tajno, zato ne morete reči za tem pultom, za ljudi, ki so glasovali za to in za to. To ne moremo.

Drugič pa menim, tudi takole, saj vendar ta čas ni začel teči večeraj, predvčerajšnjim, ko so se vrste pojavile. Če se je komu mudilo, je imel to tudi čas pravočasno opraviti, torej v zakonskem roku.

Predsednik dr. Ludvik Toplak: Mi govorimo v bistvu o naturalizaciji in naturalizacija, pridobitev državljanstva, na podlagi določenega časa prebivanja tukaj, potem se pravilo-

ski vojni. In če je tako, potem mislim, da to, kar se zdaj tu govori, češ, da se prerivajo v vrstah itd. ne kaže toliko podoba te države, kot bolj podobno teh tkz. državljanov.

Andrej Verlič: Upam, da mi gospod Polajnar ne bo takoj pobegnil, kot zadnjič, ker je vse zapisano. Kolikor sem vas razumel, ste pred parimi minutami povedali, da je treba dati za to državljanstvo tudi človeško dostojanstvo, če že ne celo življenja. Treba je to povedati, da so za to slovensko samostojnost najverjetneje umirali tudi tisti, ki danes, po vašem prepričanju ne bi bili upravičeni do slovenskega državljanstva.

O dopolnitvi zakona o državljanstvu

Predsednik dr. Ludvik Toplak: Prehajamo na 10. točko dnevnega reda, to je PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVI ZAKONA O DRŽAVLJANSTVU, ki ga je predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije.

Lev Kreft: Reči moram, da država, v katerih ni človekovih pravic in državljanstvih svoboščin ali pa se le to poljubno spre-

minjajo, nima pravice do oblasti nad ljudmi, ker je nelegitimna, četudi je legalna. Pod tem geslom smo se uprli nekdanji oblasti, ker je bila vedno pripravljena poljubno omejevati pravice za naprej ali za nazaj, kadar se ji je to zdelo primerno.

Gregor Golubič: Mi vemo, da ovadbo lahko poda praktično vsakdo. Vemo, da je ovadba v naši zgodovini, in to takoj po drugi vojni, imela že enkrat tako visok status in vemo, kakšne so bile posledice takšnega statusa ovadbe in drugih okoliščin, o katerih danes ne moremo govoriti. Namreč, sosed ni maral sosedu, podal je ovadbo in vse to se je končalo z nacionalizacijami, odvedbami na družbeno koristno delo.

Borut Šuklje: Če je bila odločba o pridobitvi državljanstva Republike Slovenije kljub oviram iz tega odstavka že izdana, jo organ, ki je odločbo izdal, odpravi. Sprašujem: ali lahko to odpravi upravni organ? Ali s tem ne širimo prostor samovolje? Ali lahko upravni organ odpravi državljanstvo in ali ni za pristojen zgolj sodni sklep, zgolj sodišče?

(nadaljevanje na strani 22)

agresijo na Republiko Slovenijo sodelovale z agresorji.

40. člen, ki govori o pravici stalno naseljenih priseljencev, državljanov drugih jugoslovanskih republik, da dobijo brez posebnih pogojev državljanstvo, če to želijo, kjer je pogoj samo bivališče. Gre za ljudi, ki so uživali vse državljanstvene pravice, ne glede na to ali so državljani Srbije, Bosne in Hercegovine, Hrvaške in so bili s svojimi pravicami izenačeni z državljani Slovenije.

Gre za znane probleme v zvezi z gnečo pred okni upravnih organov, relativno dolgo čakalno dobo, problem zahtevanih papirjev, ki jih v veliki meri ni mogoče dobiti, ker gre za področja, kjer je vojna ali je do njih nemogoče priti in to ne gre samo za problem čakanja, ne gre samo za problem izgubljanja časa, gre tudi za hude materialne probleme, ker je to znano. Slovensko državljanstvo je že sedaj vezano tudi na nakup nepremičnin, med drugim tudi na problem odkupa družbenih stanovanj.

Jože Smole: Kolegice in kolegi! Zadnjič se mi je pritožila ena tovarišica Hrvatca, ki je bila pri nas v partizanih, bila je v XIV. diviziji. Poročena je s Slovencem že 30 let, 30 let živi v Sloveniji in pravi, sedaj se počutim ponižano ker moram čakati v vrsti, da pridem do državljanstva Slovenije.

Jože Magdič: Spoštovani! Tudi uradniki na občini Murska Sobotica so se mi pritožili, da poslanci takrat, ko smo se s tem ukvarjali, nismo mislili na zdomec. Kot rečevo, neslovenske državnosti, ki pa živijo v tuji, družino pa imajo tukaj.

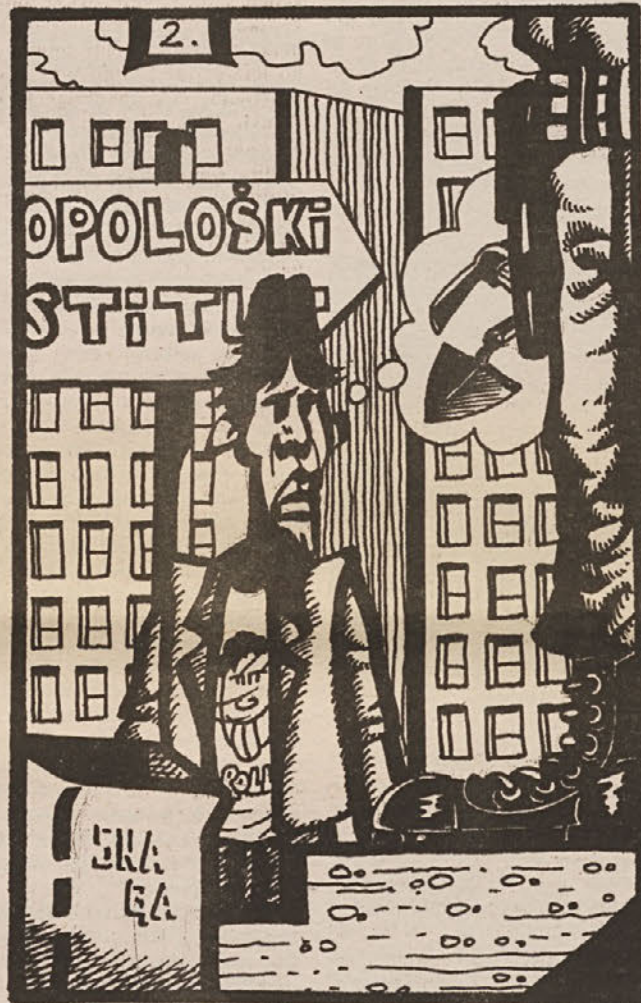
Recimo primer, oče je Hrvat, dela v Münchnu, mati Slo-

so po raznih zaporih, v tem mislim na Zahodno Evropo, pa bi iz navedenega morali dobiti slovensko državljanstvo in jih ravno to, kar sem navajal, v tem ovira.

Franco Juri: Predlagam, da ob nadaljnjem obravnavanju tega zakona upoštevamo tudi stiske ljudi, naj naveden en primer: moja mati nima še v tem trenutku državljanstva, čeprav živi v Kopru od 1953. leta in je rojena nekje blizu Kopra, vendar na drugi strani meje. Tukaj imam potrčila dveh prošenj, dveh občanov, ki so se nam obrnili zato da bi lahko začeli postopek za nakup lastnega stanovanja in so me vprašali, dajte vi poslanci vprašati, zakaj oddali so prošnjo že 18/9 in nima jo še odgovora. To so stiske, ki jih morda mi ne začutimo tu v tej dvorani, ampak ki obremenjuje življenje več 100.000 naših potencialnih državljanov.

Gregor Golubič: Ta skupščina je ob plebiscitu v dokument, ki je imel v naslovu tudi izraz dobri nameni, obljubila ljudem, ki so imeli stalno bivališče na območju R Slovenije na dan plebiscita in ki so bili tudi na plebiscitu v veliki večini. (...)

Roberto Battelli: Posebne težave kot vemo se pojavljajo ob problemu pridobivanja pravice odkupa za stanovanje. Znotraj tega okvira pa obstaja posebna kategorija ljudi in to so pripadniki italijanske narodnosti, ki delajo v institucijah od narodnosti ali za narodnost in ki so prišli v Slovenijo delati v te institucije in so na ta način tudi, da tako rečem popravili oz. pripomogli k temu, da je podoba Slovenije in njena vest, da so bile na nek način rešene, kajti vemo, da če teh ljudi ne bi

mo pri stanovanjih, problem postaja tudi delo v javnih službah. Marsikdo, ki ne bo dobil državljanstva, bo izgubil tudi delovno mesto.

Andrej Magajna: Zakon je relativno liberalen. Sporen je dolgotrajen in kompliciran postopek, ki se v svoji implementaciji, če uporabim moderen izraz, kaže med drugim tudi v tem, da ljudje, potrepljivi državljani, čakajo ure in ure na ulici v mrazu, da končno pridejo do šalterja, kjer jim bolj ali manj vljudno sporočijo, da jim manjka eno od potrčil in čakanje se v drugo ponovi. V tretje pa že redko, kot vemo.

Predsednik dr. Ludvik Toplak: Jaz ne morem, da ne bi v tej zvezi le nekaj spregovoril v zvezi z državljanstvom. Izhajamo iz definicije, državljanstvo je pravna vez med državo in osebo.

Drugo. V interesu vseh sodobnih držav je, da je državljanstvo določeno. Da je čim manj spornih in odprtih vprašanj. Zato kategorije, Franco Juri govori o nekaj stotisoč potencialnih naših državljanov.

Jožef Školc: Poglejte osnova za to, da smo mi lahko naredili svojo državo, je bil plebiscit. Zdaj pa ta država, ki se na pogajanjih, recimo v Haagu in na drugih mestih sklicuje na plebiscit in na voljo ljudstva, tistim ljudem, ki so glasovali na plebiscitu ne daje državljan-

ma v izogib dvojnega državljanstva po mednarodnih aktih in po mednarodni praksi državljani praviloma zahteva, da se odrečejo prejšnjega državljanstva.

Andrej Verlič: Ne govorimo o tistih, ki si želijo naturalizirati in so zdaj Bosanci, Hrvati in Makedonci in želijo postati čez noč Slovenci. Želim govoriti o svojih vrstnikih, ki so prav tako, kot jaz rojeni v Mariboru ali Sloveniji, ki znajo boljše od mene slovensko, ki srbohrvaško sploh ne znajo, nimajo nobene veze niti s Srbijo, niti z Makedonijo, so pa po igri slučaja vpisani kot državljani Hrvaške, Srbije, Črne gore in Makedonije. Marsikdo od njih sploh ni bil seznanjen s tem, da ni vpisan kot državljan Slovenije.

In oni zdaj stojijo v vrstah, njih zdaj silimo s takšnim zakonom, kot zdaj velja, da se velikokrat obnašajo dosti nehumano, prerivajo, pljujejo eden po drugem, žalijo eden drugega zato, ker jih ta država s takim zakonom prisili k temu, da se velikokrat spustijo pod tisti nivo, kot je dostojen za človeka.

Nace Polajnar: Mislim, da državljanstvo ni tako, kot jutranji časopis, ki ti ga dostavlja lec prinese na dom, ali pa ga vrže pred vrata. Državljanstvo je le nek status, za katerega, ali pa prepričan sem tako, so tudi umirali naši ljudje v tej sloven-

SODI S POSEBNIMI ODPADKI RAZBURILI
BREŽICE

Najdražji strupi

V jeku osamosvajanja Slovenije je nekaj podjetij iz Gorenjske v Bosno prodalo na tisoče sodov s posebnimi odpadki. Med tamkajšnjimi prebivalci je to povzročilo veliko ogorčenje. V vrhu slovenske vlade je bilo naposled dogovorjeno, da jih vzamemo nazaj. Nekaj dni pred junijsko vojno se je na Dobovi znašel vlak z nemarno naloženimi sodi, iz prenekaterega vagona je curljalo. Brežiški izvršni svet je naslavljal ostre proteste na republiko. Naposled se je vlak premaknil in ustavil na drugem koncu Slovenije na industrijskih tirih jeseniške železarnice. Tudi tod ni manjkalo slabe volje. Do tega četrtka, 15. novembra, naj bi jih, čeprav pretovorjene v nove sode in zabojnike, prepeljali na novočasno skladišče.

Z Jesenic na Jesenice

Pravcata odisejda s fantomskimi sodi je pred časom povzročila napetosti v slovenski vladi. Ministrstvo za varstvo okolja je naposled 8. oktobra objavilo razpis za začasno skladiščenje in sežiganje teh odpadkov (strokovnjaki se zavzemajo za tujko - incineracije, ker gre za zahteven tehnološki postopek in ne enostavno za sežiganje). Ko so na ministrstvu odprli kuverte, so imeli pred seboj devet ponudb. Od občin, pravzaprav občinskih vlad, se je priglasila le breži-

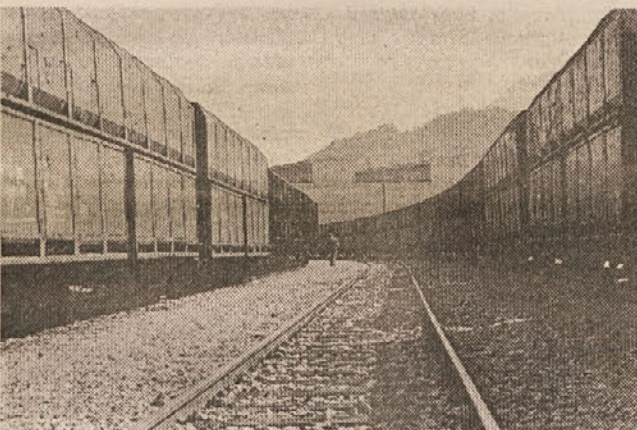
lešnik je vse skupaj razumel kot priložnost, da malce napolni vedno prazne blagajne krajevnih skupnosti. Za vsakega od 4647 sodov nameščenih v zabojnike naj bi dobili po pogodbi 28,7 nemške marke na mesec za čas dveh let od dneva podpisa pogodbe. Če bi se dogovorili za predelavo, se ta cena zniža na 17,2 marke. Dometili so se še za posebne prevoze, skrbnost z ravnanjem, zato bi morebitni izvajalec prejel še enkratni znesek 983.020 mark.

Pred brežiške odbornike, je prišel namestnik ministra za

mark vredne posle toplic in pogumne načrte za nadaljnji turistični razvoj. Inž. Gačeš je vrigel v brk, da je svoje odpadke, ko je bil Mokrovič še direktor v brežiškem tozdu IMV, rešil, Gačeša, pa svojih še sedaj ni. Ko je brežiški župan inž. Teodor Oršanič po debelih petih urah napetega sejanja želel pripeljati do splošnega sklepa, da občinska vlada pač nadalje zbira podatke in nadaljuje pogovore, so ugotovili nesklepčnost v zboru združenega dela. Po krajšem odmoru je odšlo, očitno jeznih, vsekakor pa utrujenih še več odbornikov, skupščina je bila prekinjena brez kakršnegakoli sklepa.

Žal izgleda, da v Sloveniji še nekaj časa ne bomo sposobni izpeljati kakšne strokovne razprave. Na vrat na nos zdravimo v skupščino in odborniki ali poslanci naj bi z dviganjem rok odločali. Prav na dan, ko je bila ta razprava v Brežicah, je bil v Delovi prilogi Znanje za razvoj objavljen zanimiv obisk pri inž. Francu Maleinerju, Celjanu, ki s posebnimi odpadki uspešno dela v Nemčiji. Tam je prepovedano vsakršno odlaganje tekočih, želatinastih ali podobnih odpadkov! V Brežicah je bilo postavljeno vprašanje, kako denimo verjeti republiški sanitarni inšpektorici Macarol-Hitičevi, ki naj bi zmocena zdravila ukazala sežgati v kotlih šoštanskih termocentral. Bodo morali posebne odpadke z Jesenic, sedaj ko so že dodoobra izhlapljeni in politično vzdolž vse proge od Dobove do Jesenic in varneje spravljene v sode in zabojnike, prepeljati npr. v Francijo, kjer je tovrstno uničevanje pravi posel? Ti sodi pa so v celoti slovenskih odpadkov zastopani le s 5 odstotki. Če bo to šlo na rovaš vseh slovenskih davkoplačevalcev, kar je težko sprejemljivo, saj se naj bi vedelo, kdo jih je prodal v Bosno, se kaže podobno kot brežiški zdravnik dr. Zorčič vprašati tudi, če se nam industrija s tako umazano tehnologijo splača. Morda ji je takšna socializacija odpadkov le po tuha.

Alfred Železnik

ška. Vse skupaj je sovpadlo prav s 1. novembrom. V treh krajevnih skupnostih, kjer je brežiška vlada ponudila začasne lokacije, je zavrelo. Vsi trije zbori občinske skupščine v Brežicah so se minuli teden sestali na izredni seji. Debelo uro so izgubili za razpravo o tem, če ponudbo svoje vlade sploh dajo na dnevni red. Odborniki so hodili k mikrofону kot za stavo.

Opadkov ne marajo v Jesenicah na Dolenjskem (gre za naključno podobnost imena krajevnih skupnosti) v prostorih nekdanjega Tehnično remontnega zavoda v Breganskem selu, ne v opuščeni podzemni skladiščih za letala v Cerkljah, ravno tako ne na Planini na meji med krajevno skupnostjo Globoko in Sromlje. Od tam so že zagrozili z demonstracijami.

Sporna začasnost

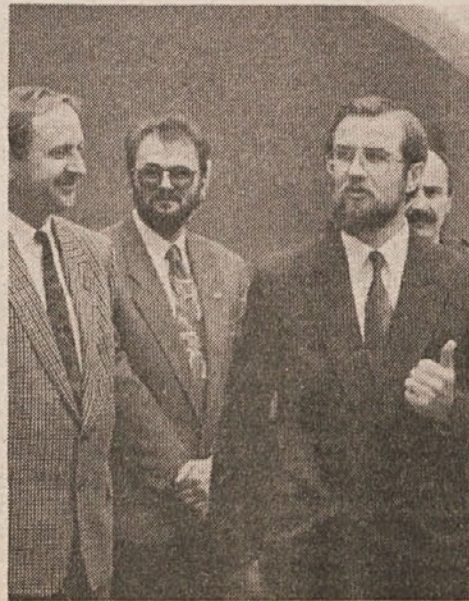
Predsednik brežiške vlade, krščanski demokrat Ciril Ko-

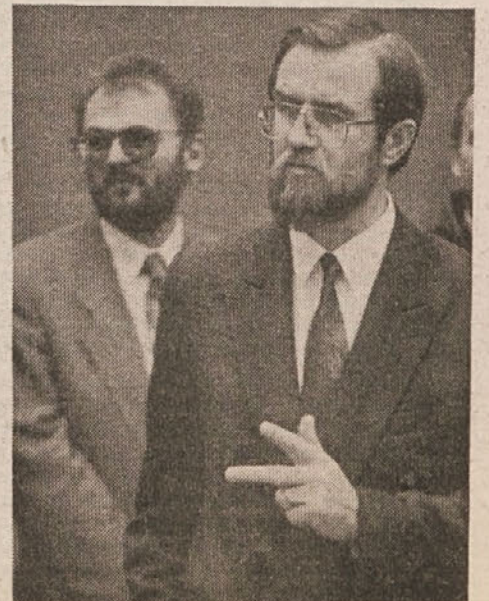
FOTOREPORTAŽA

Vlada na Bogenšperku

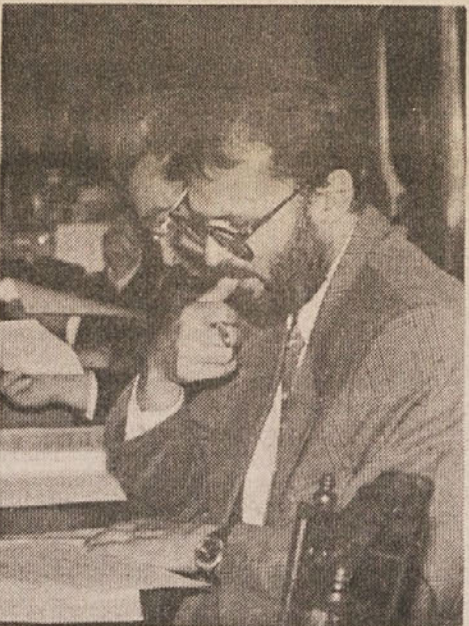
Natančno tristo let za Janezom Vajkardom Valvasorjem se je na Bogenšperku prejšnji teden sestala slovenska vlada. Valvasor je takrat davnega leta 1692, ko je zapustil Bogenšperk, imel za seboj že vse delo za Slavo vojvodine kranjske, vlada pa prejšnji teden leto in pol vladanja s Slovenijo. Žal bodo čez naslednjih tristo let vsi uspehi, ki jih je Peterle nanizal na Bogenšperku, gotovo pozabljeni.

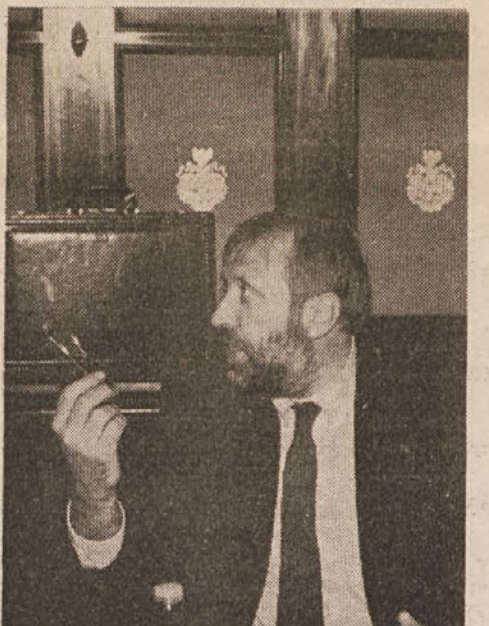
Lojze Peterle: vladali smo eno leto ...

... in drugega pol.

Jelko Kacin: koliko so uspehi le propaganda?

Dimitrij Rupel: kod spet hodi minister Pirnat?

Delovna slavnostna seja: gotika ali bidermajer?

Foto Lucas

KATEDRA KATEDRA

S PRILOGO IZPOD PULTA

Časopis, ki je močnejši od papirja.

FORUM SLOVENSKE
ŠTAJERSKE IZ ILEGALEPomagaj
si sam

To, o čemer smo v Novi dobi že nekajkrat poročali, o ustanovitvi nadstrankarske, nepolitične, regionalno usmerjene Štajerske zveze gre svojo pot. Tako smo bili deležni že prvega javnega nastopa njenih članov na tiskovni konferenci, na kateri so nas seznanili z osnovnimi programskimi usmeritvami in s principi delovanja združbe, ki se formalno imenuje Forum slovenske Štajerske.

Njena temeljna naloga in cilj je z ustavo Republike Slovenije definirani obstoj in razvoj regij v Sloveniji.

Od otvoritve Slomškovega spomenika, kjer bi se naj rodila ideja o ustanovitvi Foruma, preko katerega bi iskali simbiozo z vsemi, ki v severo-vzhodni Sloveniji mislijo enako, do prve akcije – zahteve za izgradnjo Phyrnske avtoceste, kjer je sodelovalo okrog 70 ljudi, ni minilo dosti časa. Delovni zanos in prvi uspehi nedvomno vlivajo optimizem, saj med drugim ne smemo zanemariti številke, da se dnevno v forumu prijavlja 25 do 30 ljudi, čeprav se ne zatekajo h klasični strankarski propagandi in bežijo od institucionalizacije. Kljub temu stranke postajajo nanj vedno bolj ljubosumne, čeprav vsem na stežaj odpirajo vrata, ne glede na strankarsko pripadnost. Primarni so mu skupni interesi, med njimi postavljajo na prvo mesto socialno problematiko, in ne politične razprtije. Z vključevanjem intelektualnih institucij, Univerze in humanističnih centrov, naj bi tvorilo skrbeli za policentrični razvoj Slovenije, ki je očitno prevelika za slovensko vladno. Nacelo »pomagaj si sam« Forum, ki bi naj služil, je kot katalizator, jemlje za osnovno vodilo svojega delovanja.

Nekako takšen bi bil pogled od zunaj, na lupino. Če pa dvignemo krilo gospodični in pokukamo podenj, lahko na več točkah trčimo ob pomisleke. Najprej na osnovnega: kaj je sploh Forum slovenske Štajerske in čemu služi?

Če pustimo ob strani problem, ali bo to v končni fazi po ovinkih postala politična organizacija oziroma stranka predsednika mariborske vlade Antona Rousa, kot v določeni krogi še vedno govorijo, nam že programske usmeritve zaustavijo kot v grlu. V njem namreč piše o rožnati preteklosti štajerske metropole, Maribora, ki »je v svojem preteklem razvoju zgradil ta svoj spoštljiv regionalno – deželni naziv.« Če se ustavimo vsaj kakšnih sto let nazaj, bo ta formulacija mogoče držala, čeprav so mu bili takrat ljubši nemiškutarji kot slovensko zavedni državljani, popolnoma pa propade v bližnji preteklosti, ko so v mestu zatirali vse, kar ni leželo kot golazen in zaudarjalo po intelektualni trohnobi. Oblastniki in njihovi lakaji so uspeli zatreti, uničiti in preganiti njegove potencialne in mesto je samo krivo za stanje, v katerem sedaj utaplja juče hlastamo za zrakom. Kdo od teh bo sedaj krmaril tudi Štajerski forum, bomo v kratkem videli.

Formulacija, da »so na Štajerskem nastajala trdna interesna povezanost na področjih gospodarstva, šolstva in visokega šolstva, kulture, duhovnega delovanja, športa, itd.«, pa meji na smešno, saj vemo, kje je mariborska Univerza danes, potem ko je bil njen nekdanji rektor Dr. Mehmedalija Džonlagić član raznih CK-jev in vsi ostali njeni »potencialni« nespособni, da bi vzpostavili vsaj en humanistični center. Zatrti duhovno delovanje in kulturniški stebri v osehah dolgoletnih policajev, med katerimi je najdlje zlezal Peter Može, ravnatelj Umetnostne galerije, pa nas postavi na realna tla ob kakršnem koli obisku razstave ali koncertu. O mariborskem, oziroma štajerskem gospodarstvu pa raje ne zglobljamo besed.

Da ne bi Forum preostro sodili že kar na začetku, saj zaenkrat še kaže veliko mero entuziazma, po njegovih uvodnih besedah stopimo preko črte pomislekov o tistih, ki vse svoje življenje rušijo, da bi zatem gradili. Dejstvo je, da je Maribor kastriran. Toda: je Forum rešitev? Ni morda eden od njegovih vodilnih članov in najverjetneje tudi prvi predsednik, Anton Rous, z njim priznal nemoč svoje vladne garniture in mariborske skupščine? Namreč, usmeritve in področja delovanja, ki jih ima za svoja, bi se morala dotikati že obstoječih politično-gospodarskih institucij. Prav tako povežave, ki jo sedaj mislijo najti v posvetovalnem telesu, sestavljenem iz vseh predsednikov izvršnih svetov iz štajerskih občin. Ali do sedaj nekaj takšnega ni bilo mogoče uresničiti? Kaže, da gospodarski »program« Foruma vsaj delno zaničuje gospodarske resorje izvršnih svetov. V Mariboru bi naj, po nekaterih informacijah, zaradi njegovega juriša odstopil bivši podpredsednik vlade in ministar za gospodarstvo dr. Franci Čus, čigar vladni gospodarski program je Forum dobil prenesel v svojo malho. Tako ostaja Maribor, potencialno socialna bomba, brez ministra za gospodarstvo in vprašanje je, če bo Forum prevzel njegovo delo.

Apolitičnost, nadstrankarskost in še kaj se potemtakem kaže zelo nejasno, saj je vprašanje, kakšne oblike pritiska bodo uporabili njegovi člani za dosego ciljev. Verjetno ne bodo končali v moledovanju, ampak bodo orali s konkretnimi projekti in konkretnimi ljudmi, ki z drugo nogo trdno stojijo v političnih organizacijah. Na ta način lahko njegovo nadstrankarskost razumemo kot propadli SZDL, apolitičnost pa v smislu prostozidarskih lož, kjer gre za združevanje interesov in kapitala ljudi, ki imajo velik vpliv. Mogoče bi lahko Forum bil blizu zadnjemu, saj ga od SZDL-ja loči potrebna istomišljenjskost zbranih.

Prav tako je vprašljivo financiranje takšne organizacije, saj Mariboru že grozi nevarnost, da bo dobil še eno organizacijo, ki bo obešana na že tako izpraznjen proračun. Zdi se, da so z njegovo ustanovitvijo člani priznali nespособnost obstoječih institucij, v katerih sami sedijo. Zato lahko sumimo v njegovo uspešnost, saj ne verjamem, da bi nova organizacijska tvorba zbudila zaspance.

Forum slovenske Štajerske je vzkli na mariborskih ruševinah. Njegovi nameni in cilji so dobro zastavljeni, vendar se bojim, čeprav so mu Primorci in Dolenci izrekli vsu podporo in tudi sami razmišljajo o podobni ideji, da bomo dobili še eno telo, ki bo dolivalo olje na ognj vesposilne dezorganizacijske zmede. Mogoče se bo pokazalo, da je njegovo poslanstvo pravo in potem lahko razmišljamo o ukinitvi izvršnih svetov in morda celo skupščin ter mu priznamo vso ležimnost. Ampak od tedaj bo treba počakati. Da ne bo ostalo le na združevanju z željo po še eni moči, saj v tem primeru ne bosta mogla pomagati Anton Slomšek in Rudolf Maister.

Peter Tomaž Dobrila

EKSKLUZIVNO: IVAN ANDABAK, EKSTREMNI EMIGRANT
O SVOJIH PODVIGIH

»Dva sem ubil!«

Nekoč so jih imenovali ekstremna politična emigracija. Tisti, ki so to tudi res bili in so svoja ekstremna leta uspeli preživeti, se danes vračajo. Hrvaški politični emigranti so po desetletjih Jugoslovskega boja za samostojno hrvaško državo proti federalni Jugoslaviji bližje svojemu cilju, kakor so bili z ustanovitvijo NDH. V Osijeku smo govorili s človekom, katerega življenjepiš je zanimivejši od thrillerja. Ivan Andabak, rojen 1953, se je po enainvajsetih letih vrnil v krvavečo domovino.

Andabak: »V emigracijo sem odšel sedmega februarja 1970. Najprej v Avstrijo, nato pa v Nemčijo, kjer so me namestili v begunsko taborišče Zinteroff. Zaradi političnega preganjanja moje družine so tudi meni, kljub mladoletnosti, dodelili status političnega begunca. Pred pobegom iz Jugoslavije sem živel v Dalju (petnajst kilometrov severno od Vukovarja, op.p.). Zelo mlad sem pričel s političnimi aktivnostmi. Leta 1969 so me v Vinokovcih ujeli z emigracijskimi letaki Hrvatske republikanske stranke profesorja Gorskoga iz Argentine. Še pred odvedbo na miličniško postajo so me sredi železniškega perona dobro namlatili. Zaradi mladoletnosti je moral pome priti oče.

To je bil prelomni trenutek. Odločil sem se, da bom odšel. Želel sem pomagati svojemu narodu, kar pa doma nisem mogel. Razen tega je bila to moja edina preostala možnost. Preganjali so celotno družino, nihče ni mogel dobiti službe, nas otroke pa so terorizirali v šoli.«

Ste ideološko opredeljeni?
Andabak: »Ideološko nisem opredeljen, komunizem nisem nikdar sovražil. Želim samo svobodno Hrvaško izven Jugoslavije. Po prihodu v Nemčijo sem se včlanil v Hrvatsko revolucionarno bratstvo (HRB), na čelu katerega je bil takrat Stjepan Senić.

Delujoč v bratstvu sem bil usposobljen za diverzantsko delovanje. Šestmesečno urjenje je potekalo na Irskem. Ko so trinajstega januarja 1972 zadušili hrvaško pomlad, sem v znak protesta proti zapiranju in ubijanju hrvaških intelektualcev, v Frankfurtu vrgel v zrak tamkajšnje JAT-ovo predstavništvo. Ob tej priliki me je, zaradi rane v nogi, ujela policija. Obsojen sem bil na leto in pol zapora za mladoletnike.

Po koncu kazni sem se srečal z emigranti hrvaške pomladi Tomislavom Mičićem, Zlatkom Markusom, Damirom Petrićem, Mladenom Švarcem in Franjom Mikulićem, ki je bil takrat predsednik občine Jastrebarsko. Skupaj smo pripravljali propagandno vojno in diverzantske akcije, ker smo hoteli izvesti končni udar na Jugoslavijo. Takrat bi kaj takšnega lahko naredili, saj smo bili finančno, intelektualno in številno močni. Onemogočalo nas je delovanje CIA, ki je tesno sodelovala z UDDBO.

Bili ste tudi drugič obsojeni...

Andabak: »Dobil sem osem let in tri mesece zaradi uboja dveh ljudi. Ubil sem ju leta 1978. V jugo klubu »Bratstvo i jedinstvo« v Konstanzu, ker sta izdala našo stvar. Sprva mi je uspelo pobegniti v Saarbrücken, kjer sem se maskiral in čakal potni list iz Pariza. Po dveh dneh mi je z irskim potnim listom, na ime Patrick Bennet Thomas, uspelo pobegniti v Pariz. Od tam so me člani Hrvatskega revolucionarnega bratstva in dva pripadnika IRA pripeljali v Madrid.

Franjo Mikulić, takrat predsednik Hrvatske narodne skupščine za Evropo, mi je fi-

va s Tomo Rebrino in mano ter hkrati z Višnjo Pavelić, hčerko Anteja Pavelića, katere telesni stražar sem bil takrat. Ko sem to izvedel, sem ga dobro pretepel, prijavil španski obveščevalni službi in zahteval njegov izgon. Kmalu je bilo tako tudi storjeno.

Ves čas nas je vznemirjala UDDBA, ki je zapravljala veliko denarja v borbi proti politični emigraciji. Hrvatsko revolucionarno bratstvo je bilo z njo konstantno v odkriti vojni, saj so nam stalno pošiljali stroje smrti. Mnogo ljudi je bilo pobitih na obeh straneh. V teh svojih akcijah tudi mene niso zaobšli.

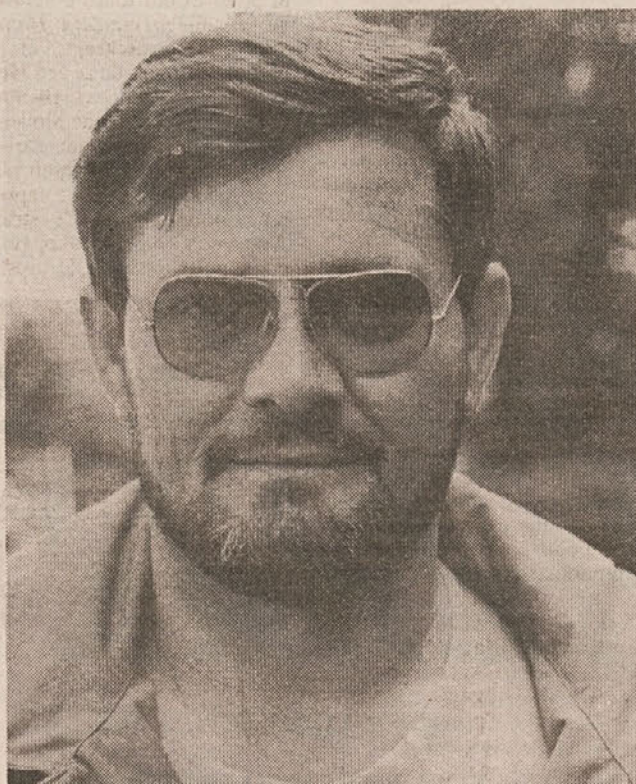
Mladen Kostić in še nekdo iz srske UDDBE sta me poskušala ubiti pred vhodnimi vrati moje hiše. Na srečo sem opazil, da me zasledujeta. Ko sta se mi približala, sem Mladenu z britvicco odsekal uho, drugi pa je zbežal. V bližini se je znašla policija, ki je Kostića ujela in odvedla.

Lahko navedete nekaj imen, s katerimi ste v emigraciji sodelovali?

Andabak: »Kot član HRB-ja sem često potoval na Švedsko, kjer sem, še pred umorom ambasadorja Vladimirja Rolovića, sklenil pristno prijateljstvo z Mrom Barišićem. Večkrat sem ga obiskal v Paragvaju in Torontu, kjer je živel v izgnanstvu. Še danes sva v zvezi. Miro je član HOP-a (Hrvatski oslobodilski pokret) oz. frakcije, ki se imenuje Odpor, katero je vodil pokojni Maks Luburić. Nadalje sem sodeloval in se spoprijateljil z Ivanom Vujićevićem-Zivcem in Vladom Brajkovičem, ki sta ubila ambasadorja Vladimirja Rolovića, Tomom Rebrino, Nikolo Liscem in Rudolfom Prskalom. Ti trije so leta 1973 ugrabili švedsko letalo ter na ta način izvlekli Mira Barišića iz zapora.«

Kdaj ste se vrnil v Hrvaško?

Andabak: »Lani, 21. decembra. Pred tem sem imel razgovor z vodstvom HRB-ja in določenimi ljudmi iz hrvaške vlade (kaže, da vsem le nisem po godu) o tem, kako bi bilo koristno, da se vrnem v domovino, kjer bi pomagal v borbi. Nisem prišel sam, poznam mnoge iz HRB-ja, HOP-a, Odpora, Republikancev, HNV-ja

Ivan Andabak: razstrelil frankfurtski JAT, ubil dva moža, zasledovalcu odrezal uho.

in HDP-ja (Hrvatsko državnotvorno gibanje), ki so se vrnili. Nekaj nas dela na nalogah urjenja, vendar večina ne počne nič, saj trenutno ni na strani vlade, ki nas je razočarala.

Ko je Tudman pred dvema letoma prišel na oblast, smo mu dali vse, ekonomsko, politično in vojaško, ker je obljubljal svobodno in samostojno hrvaško državo. Ob povratku pa smo opazili, da se poje čisto druga pesem. Imamo svoje skupine, ki delajo v interesu hrvaškega naroda, brez ideoloških predsodkov, vendar ne pristajamo na nikakršno Jugoslavijo. Mnogi izmed nas delujejo po nalogu emigracije. Med drugim tudi sam, vendar skupaj v sodelovanju s hrvaško državno varnostjo. Za moj prihod v državo se je takoj razvedelo. Mislim, da je vse pričrtilo iz Zagreba. Po petnajstih dneh so vest objavili TV Beograd in Novi Sad, Borba, Politika in Expres politika. Imajo me za strah in trepet vseh Srbov v Dalju in v Slavoniji.

Vendar Srbov sploh ne sovražim. Prepričan sem, da so pošteni Srbi pod ogromnim pritiskom propagandnega stroja svoje države. S pošteni Srbi bo lahko živeti v sožitju. Veliko bolj me motijo nepošteni Hrvati, ki izkoriščajo trenutni položaj za osebno bogatenje. Znan mi je primer iz Nuštra, kjer je bil človek z imenom Čorluka zadolžen za razdelitev 800 kalašnikov, ki pa jih je prodal po 600 DEM. Pri tem mu ni bilo važno, ali ga je oseba sploh sposobna nositi. Orožje, plačano od strani emigracije, je bilo potrebno samo razdeliti na reverb.

Ljudje so s tako potezo bili zelo nezadovoljni, vendar so jih dogodki prehiteli. Čorluka je že hitel na razgovore o zamenjavi enega naših ljudi v Pačetin. S seboj je vzel vso dokumentacijo o razvrstitvi strateških točk in imenih nositeljev razdeljenega orožja. Nasprotniki so ga ujeli in tudi zanj zahtevali zamenjavo. Ko je to slišal, je Branimir Glavaš, sekretar občinskega sekretariata za ljudsko obrambo občine Osijek, odredil, da zanj ni zamenjave.

V katerih akcijah ste sodelovali na Hrvaškem?

Andabak: »V samem začetku sem bil na izvrševanju izvidniških nalog v Kninu. V borbah sem sodeloval šele v Slavoniji. Bil sem med Daljem in Borovim, v vasi Sovulja, ki je zgrajena pred tridesetimi leti za Srbe iz bosanskega Ozrena in je ena najekstremnejših vasi na tem področju. Naslednja akcija je bilo Bijelo Brdo, nakar sem prešel v Baranjo. Od 40-tih, kolikor nas je krenilo proti Baranjinem Vrhu in Petlovcu, sva ostala živa samo dva.

Iz vseh teh razlogov imam pripombe na vlado, ki dela počasi in nerazumno. Ni mi jasno, zakaj vlada ne dovoli enotam, ki štejejo kakšnih 400 ljudi in so prišle iz Kanade in Avstralije, da vstopijo v državo. Čakajo v Italiji. Sam ostajam v Hrvaški in nikdar ne odidem več. Dovolj mi je emigracije za vse življenje. Če bo treba, bom tukaj umrl...

Copyright NOVA

DOBA

Stjepan Wershansky,

Borut Osonkar,

Foto Didi Lebar

MEDIJSKA VOJNA

Zgodbe z juga

Votli tolar

Dan, ko so v Sloveniji proglasili svojo nacionalno valuto »tolar«, 8. oktober, označuje tudi dan, ko je Jugoslaviji objavljena neka nova, paralelna vojna. To je danes, samo dvajset dni kasneje, popolnoma jasno, kakor je tudi očitno dejstvo, da bo ta nova vojna, za razliko od druge v kateri umirajo ljudje, ki pa bo prej ali slej končana, ta nova ekonomska, dalj trajala. Tudi ta nova vojna zasluži, da se imenuje umazana (Slovenija ima v tem že bogate izkušnje, pa to ne bi smelo biti presenečenje), ker je tolar predstavjen kot mina skrivaj v državi, katero je Slovenija že zapustila, vendar pa, kakor izgleda, še ni odnesla iz nje vsega, kar si je zastavila.

Antonije Stefanović, Politika ekspres, Beograd.

V Srbiji se nikakor ne morejo odločiti, ali je tolar bedna valuta, ki bo propadla v dveh mesecih ali pa je sredstvo, ki bo uničilo Srbijo, in seveda tudi Jugoslavijo. Kakorkoliže, tudi če bi namen tolarja bil uničiti Jugoslavijo, tega ne bi mogel narediti, ker jo je dodobra uničila že jugosrbska soldateska.

Intervencija kot agresija

Kljub nevarnosti širjenja ognja jugoslovanske vojne na sosednje države, zahodne čete

verjetno ne bodo intervenirale, zato, ker bi Srbija in Armada takšno potezo smatrale za vojno napoved. Tako je, kakor je zapisano, tudi izjavil pomočnik zveznega sekretarja za ljudsko obrambo general Milan Pujčić, ki je rekel, da bi intervencija bila tretirana kot agresija, kateri bi se Jugoslovanska armada zoperstavila z vsemi razpoložljivimi sredstvi.

Jedinstvo, Priština

Tako torej Srbija in Armada že uradno govorita v imenu preostanka Jugoslavije. Verjetno pa zadržuje zahodne sile od intervencije kak drug razlog, kot vsa razpoložljiva sredstva Jugoslovanske armade, saj so ta po polomu v Sloveniji in po strahotnih izgubah na Hrvaškem vse manjša in manjša.

Mobilizacija vojnih obveznikov Slavonije, Baranje in zahodnega Srema

Komanda vojnega okrožja Novi Sad je poslala javni poziv za mobilizacijo vsem vojaškim obveznikom, ki živijo na Baranji, v Slavoniji in zahodnem Sremu. Posebno tistim, ki so pobegnili iz teh področij, naj se takoj javijo v vojne odseke, kjer bi bili vpisani v vojaško evidenco in bili vključeni v bojne enote. V pozivu je tudi najavljeno, da so v Belem Manastiru, Dalju in Iloku formirani

vojni odseki, katerim bi se morali vojaški obvezniki javiti.

Neodzivanje temu pozivu za mobilizacijo, kakor poudarja Komanda novosadskega vojnega okrožja, je kaznivo dejanje, kršilci tega poziva pa bodo odgovarjali pred vojnim sodiščem.

Politika, Beograd

Pripadnikov bojevitiga naroda, ki so pred vojno, ki so jo v glavnem zakuhali Srbi sami, pobrisali v večje in manjše kraje Srbije, ne bo tako lahko prignati nazaj. Tako izgleda, da bodo imela vojaška sodišča, te demokratične institucije, ki so jih na jugu pred leti še tako branili, imela kar dosti dela.

Ponovno ljudje

Gre za enoto, ki je bila s trajektom »Sveti Štefan« iz Kopa prepeljana do Bara, od tam pa z avtobusi do Pljevlja. Sestavljena je od vseh narodnosti, razen od Slovencev. Naš namen je bil, da izvršimo odločitev Predsedstva SFRJ in vojnih organov o umiku pripadnikov JLA iz prodročja Slovenije, kar smo tudi naredili, pravi starešina Djilas, doma iz Vojvodine.

Komandant planinske enote iz Kranja pravi, da so živeli v zelo težkih okoliščinah in da so se počutili kot v taborišču. Kakor pravi, je bil v zadnjem času odprt lov na starešine, katerih veliko število je bilo pri-

prto. To je začasna razmestitev v Plevljah, kjer se prvič resnično lahko odpočijemo v svobodi in miru.

Milenko Jelić, Pobjeda Tito-grad

Upajmo, da se omenjeni starešina zaveda, da bo njihovega »dopusta« glede na situacijo kmalu konec in da bo treba na bojišče in da jih tam čakajo razmere, proti katerim bodo njihove »muke« v Sloveniji še celo v najboljšem primeru mačji kašelj.

Nikšičana zafrknila

Pred dvema mesecema, ko se je v Dubrovnik še lahko svobodno prišlo, sta dva Nikšičana naredila pravo zmedo.

Govori se, da sta v Nikšiču snela s kakih deset avtomobilov registrske tablice in jih odnesla v Dubrovnik, kjer sta jih montirala na deset dragih avtomobilov, najdražjih, kar sta jih našla. Naslednje jutro so se lastniki prijemale za glavo, ker je od vozil ostalo le ogrodje, rodoljubni Hrvati so jih namreč, ker so imela sedaj črnogorske registracije, ponoči razdejali.

AS, Sarajevo

Omenjena fanta sta si dobro privoščila Dubrovčane, naredila pa sta tudi nekaj v svojo korist, postala sta prvoborca v specialni vojni proti Hrvaški. Če bosta imela srečo, bodo morda o njunem podvigu še stoletja peli guslarji.

KACINOV ZGLEDI
VLEČEJO

Vsak po svojih

Odkar je v Sloveniji med vojnim pohodom takoimenovane jugoslovanske ljudske armade na slovenske meje Jelko Kacin, takrat novi slovenski minister za informiranje, za jugoslovanske razmere briljantno speljal »informativno vojno«, si zdaj vse v hrvaško vojno vpletene strani prizadevajo, da bi tega Kacina kar najboljše posnemale. Pravzaprav so Kacin in njegove odrezave tiskovne konference tako pri Hrvatih kot tudi pri Srbih in tudi JLA sprva vzbudile le nemočno zavist (pri Srbih in JLA pa še ustrezno zgražanje nad »umazano informativno vojno«), toda čim bolj je ta zavist (in zgražanje) naraščala in čim večje so bile obtožbe na račun »umazane slovenske informativne vojne«, tem bolj je hkrati raslo tudi občudovanje in priznanje temu bojevanju; in tako si na jugu vse bolj prizadevajo posnemati to »informativno vojno«. In moramo priznati, da se južni propagandisti zelo hitro učijo ter da so, vsaj kar zadeva »umazanosti« že zdavnaj in visoko presegli našega Kacina.

Začeli so pravzaprav Srbi na Hrvaškem – še preden je prišlo do vojnega posega v Sloveniji – ko so bili ogroženi. No, potem ko je prišlo do oboroženega spopada so informativno pobudo prevzeli Hrvati, ki so vsako drugo cerkev na Hrvaškem proglasili za svetovno kulturno dediščino in za spomenik nulte kategorije. Potem je izbruhnila televizijska oddaja v Nemčiji, v kateri so prikazovali razmesarjene Hrvate. Srbi so nemudoma odgovorili, da Hrvati v hladilnikih na bojišču vozijo mrljice, potem ko jim poprej strokovno odrežejo posamezne ude. Potem se je zgodil Dubrovnik. Hrvati so zagnali vik in krik, ker da jugoslovanska ruši staro mestno jedro tega zgodovinskega mesta. Armada je nemudoma odgovorila, da oni zelo precizno ciljajo na vse drugo, le na Stradun ne in da Dubrovnik rušijo sami Hrvati, da bi tako pridobili svetovno javnost na svojo stran. Sprenevedanje z obeh strani okrog Dubrovnika je doseglo vrhunec, ko je neki novinar na tiskovni konferenci v Zagrebu povprašal generala Rašeto, ali je JLA bombardirala Dubrovnik, odrezavi general pa je očitno hotel posnemati Kacina, odrezavo vprašal: »Kateri Dubrovnik?«

Tako je informativna vojna, vsaj po umazanosti, prešla v svojo drugo fazo. Sledil je namreč napad na Banske dvore, v katerih naj bi jugo-letalstvo poskušalo ubiti hrvaškega predsednika Tudmana in zveznega premiera Markovića, ki je bil prav tedaj tam. Seveda je Srbija nemudoma začela nekakšno preiskavo in dokazovanje, češ da so Hrvati sami podstavili eksploziv v Banske dvore... No, in končno so na drugi strani Hrvati začeli obstreljevati Šid in nekatera druga naselja v Vojvodini. Srbi so zagnali vik in krik, da jih hočejo Hrvati zvleči v vojno, oni pa vojne že po svoji naravi ne ljubijo. Hrvati pa so seveda ta napad takoj zanikali, češ da so se Srbi obstreljevali sami, ker na ta način hočejo prepričati svetovno javnost o genocidnosti hrvaške oblasti, obenem pa viliti malce domoljubja svojim »prosto-voljcem«, ki jih morajo sicer loviti po Srbiji...

In tako se je »informativna vojna« na en sam korak približala »totalni informativni vojni«. V takšnem totalnem spopadu, namreč sploh ni več važno, kaj je res, ampak kaj je videti, da je res. In tako se utesnevo zgoditi, da bodo zaradi »dobrege vtisa v svetu« Hrvati začeli sami obstreljevati svoja mesta, razdejanje in mrtve pa pripisovati Srbom. Pri tem jim Srbi in JLA ne bosta ostala prav nič dolžna. Tudi oni bodo začeli obstreljevati svoje vasi in mesta, razdejanja in žrtve pa pripisovati Hrvatom.

Pravzaprav bi to bila nekakšna brv k miru, če seveda obe strani v svoji »informativni vnemi« ne bi tekmovali, katera da ima več mrtvih na svoji strani. Z obstreljevanjem svojih naselij pa bi bilo žrtve še mnogo več, kajti mnogo laže je pobijati svoje ljudi, kot pa sovražnike...

Bogo Sajovic

KUČAN V BONN, PETERLETU PA BONBON

Sladko kisle puhlice

Grozno je deliti evforijo z našimi politiki, ko so izvedeli, da nas rimska deklaracija meče v isti kotel z drugimi republikami in pri sankcioniranju (še) ne izvzema samostojne, suverene Slovenije. Če je premik le v tem, da je Evropa po večmesečnih pogajanjih končno spoznala, da Jugoslavija kot država več ne obstaja in jo je izločila s prizorišča pogajalskega partnerja, ter je na ta način de facto priznala ključen pomen republik, nas veselje ob pogledu na dejansko stanje lahko kaj hitro mine.

Dasiravno je naša vladajoča garnitura prepričana, da z omenjenimi sklepi samo pridobivamo, saj se smatramo za kooperativno republiko. Tako bomo deležni pozitivnih kompenzacijskih ukrepov, ki nas bodo potegnili iz še vedno skupne, sankcionirane celote. Ali ima ta optimizem slovenskih matadorjev realno osnovo v razmišljanju Evrope, ki zaenkrat še molči, ali ne, bomo videli čez nekaj časa. Ta čas pa moramo nastaviti na evropsko in ne naše štetje. Vemo, kako dolgo nas že zasipavajo z obljubami, iz katerih nismo dobili ničesar oprijemljivega, razen nenehnih potovanja na jalove mirovne konference.

Vsakotedensko pričakovanje priznanja oklicane države pa bi nas lahko vsaj delno otreznilo in spravilo k pameti, ki bi bila zmožna minimuma realne presoje in ne le dolgovaznih velikih besed. Zaenkrat smo tam, kjer je mogoče vse: ali priznati ali vztrajati na ohlapni konfederaciji suverenih republik, vsaj na določenih (carinskih) področjih.

Nevarnosti nadaljne agonije Slovenije se očitno zavedajo tudi slovenski politiki, ki sicer svoje govornijo, a ravnajo drugače: kljub temu, da je **Lojze Peterle** sprejel deklaracijo z obema rokama, kar je samo po sebi pri tako obilnem sakcioniranju skoraj salto mortale, je na drugi strani, čeprav ne

verjamem v uvedbo naftnega embarga, povečal rezerve. Ba je zgolj preventivno. A mar ne gre verjeti naši, kjer je dim, je tudi ogenj?

Izgleda, da je v ciklu pogajanj celo nasprotna stran postala tako razdeljena in konfuzna ter določene države (predvsem Nemčijo in Avstrijo) sili k solo akcijam, da moramo biti pripravljeni na vse. Sicer je nedvomno znano, da nas nekateri pogajalci mečejo v isti kotel s Srbijo, saj nam ne morejo oprostiti radikalnosti in trmoglavosti pri uveljavljanju lastne poti. V nos jim sili predvsem tolar, s katerim smo se najbolj oddaljili od njihovih želja in zabili žebelj v pogajalsko mizo.

Dejstvo je, da je Evropa na kolenih in lahko se boji za leto 1992, ki jo je postavila za prelomno v svoji zgodovini. Na primeru Jugoslavije se je razklala do konca in bo verjetno ponovno morala prečesati svoje listine. Če ne zaradi drugega, pa vsaj zaradi vprašanja, kakšno mesto v združenji Evropi bodo imele jugoslovanske republike.

Verjetno je bil to tudi eden od razlogov, zakaj ji takoj ni ustrezala krajša pot. Nova politična situacija, ki bo nastala, bo nedvomno ovirala začrtano pot. Zato so poskušali vse za ohranitev status quo, dokler niso spoznali, da ji podaljšana vojna pri uresničitvi ciljev samo še bolj škoduje. Kako, prosim,

bi zmogli praznovati letnik 1992, ko nekaj sto kilometrov zračne črte proč, na njenem teritoriju divja genocidna vojna. S tem na žalost pridemo do spoznanja, da Evropa ni nikakršna dobra mati, ki bi skrbela za svoje sinove, ampak gleda le na svoje koristi. Le-te jo bodo v končni fazi le potopile, saj ji bo težko oprostiti njeno soudeležbo v jugoslovanski klavnici, ko v isti sapi poudarja »zaščito človekovih pravic«. Kanibalizem, da ni kaj.

Pri teh dejstvih nas ne morejo pomiriti niti tolažbe nemškega zunanlega ministra **Hansa Dietricha Genscherja**, ki je uradno sporočil, da se želi **Helmut Kohl** sestati z **Milanom Kučanom** in menil, da Slovenija ne bo utrpela škode zaradi sankcij. Seveda smo veseli vsakega takega sporočila, čeprav na podobne obljube s strani Avstrije, ki nas bo takoj priznala, ko bo to storila Evropska

skupnost, niso prinesle nič koristnega. Razen upov.

Ostaja nam torej še nadaljnje životarjenje razpetih v vicah politične realnosti, ki je v sosednji republiki, ki si želi naše poti, mnogo bolj krvava. Mogoče bi kazalo več energije usmeriti v prenehanje morije med našimi nekdanji bratskimi narodi in ne le zaplotniško gledati na lastno rit. Oprekanje, da smo storili vse, kar je v naši moči, lahko vržemo skozi okno do dneva, ko bo v norih spopadih umrl en sam človek. In v tem je potrebno iskati zavito sporočilo o »zaščiti človekovih pravic«.

Verjetno niti Evropa tega več ne pričakuje od nas in priznava, da je dvignila roke, čeprav se opriema sankcij za celoten jugoslovanski teritorij. Bolj za prepozno potešitev svojega dvočlunega obraza. Tu pa se pokaže, zakaj nas še vedno hoče videti skupaj in na bal-

kanskem večnacionalnem ter jezico in versko mešanem teritoriju imeti sebi bližnjega po-

lica: Slovenija je tako prekle- derica!
Peter Tomaz Dobrila

RES JE ...

– da smo imeli v preteklem mesecu 21 odstotno inflacijo, Jugoslavija pa 23. Pa naj še kdo reče, da nismo mojstri.

– da bo Sandi Grubelič pravično kaznovan ali nekaznovan. Pravna formulacija niti ni bistvena, pomembno je le, da ga bo doletela zaslužena kazen. Če bodo plačniki dobili avtomobile ali vrnjen denar, pa tako ni važno. Kdo bi mislil na to?

– da znani srbski vojaški komentator Miroslav Lazanski trdi, da je JA ustanovila posebne enote, sestavljene samo iz častnikov-profesionalcev, ki se borijo na najtežjih mestih. Torej se je že začelo. Ko se bodo borili samo še oficirji, bo vojne konec.

– da Vitomirja Gropa tudi v tujini ne marajo. Na konferenci evropskih mest v Hospitaletu pri Barceloni kranjskem županu niso dovolili prebrati govora, omogočili pa so novinarsko konferenco, ki pa so jo zopet predašno prekinili. Vitomir Gros pa res nima sreče. Že za njegove nastope v skupščini si nekateri poslanci pripravljajo paradiznik, sedaj pa mu še v tujini ne pustijo govoriti.

– da je dr. Boris Pleskovič, svetovalec republiškega izvršnega sveta izjavil, da Slovenija kljub krizi ne bo prala umazanega denarja. Če vemo, da se ga niti Švica ne brani, res ni jasno zakaj se ga mi tako branimo, saj je z njim vse v redu, le natiho ga je treba oprati.

– da preprodajalci deviz obtožujejo banke za nelegalno konkurenco. Te so sedaj kar same začele prodajati devize, seveda po tržnem tečaju. Res so potrebovale precej časa, da se jim je posvetilo.

– da se po razrepu v SDZ začenja v vrstah levih in desnih demokratov borba za stankarsko premoženje. Vsaj v nečem sta si Rupel in Pirnat podobna. Oba bi rada čimveč.

– da zaposleni v tržiškem Peku lahko podjetju posedajo svoje prihranke, njihovo realno vrednost pa jim ohranja valutna klavzula. Vloge se obrestujejo po 6-odstotni letni obrestni meri. Ja, še daleč bomo prišli – bankrotirani delavci posedajo svojim bankrotiranim podjetjem.

– da smo v Sloveniji nasankali. A tega ne misli letalec in starodavni znanec Janec Kocijančič, ki je vsa mladostno energijo preusmeril v smučanje. Postali smo priznani vsaj na snegu.

– da bodo Celjani zamenjali imena ulic – na seznamu je kar trinajst ulic in trgov. No, saj ni kaj reči, ampak vseeno bi bilo bolj pametno, če bi zamenjali občinsko vladno, kot pa imena ulic.

– da na okrogli mizi o lastninenju v Cankarjevem domu ni manjkalo direktorjev, ki so jih narodni demokrati anatomizirali, češ da kradejo. Iz Jutranjke so se v Ljubljano odpeljali kar trije, v osrednjem hramu kulture pa besede ni dobil nobeden. Ker pa jih je televizijska kamera vztrajno kazala, v Jutranjki razmišljajo, da se zdaj učijo znakov za gluhoneme, saj bi morda le tako povedali svoje.

– da je moral zadnji prvi slovenski minister, ko naj bi grdo govoril o Zupančičevem zboru združenega dela, pred kateder. Le kaj bo z nepoboljšljivimi mladci sedaj storil ravnatelj Jože, saj je Rajko Pirnat jasno in glasno povedal, da v normalni strukturi skupščine ni prostora za takega zgodovinskega spačka kot je zbor združenega dela.

– brežiški izvršnik Ciril Kolesnik je po neproduktivni seji brežiške skupščine izrazil razočaranje, ker je po vzoru republiške tudi ta postala nesklepčna. In to ravno takrat, ko jim je želel razodeti, da ga sedanje slovensko obrambno ministrstvo poslušuje še manj kot prejšnje.

– da je Andrej Rot izgubil iz impresuma Slovenca. Ne le kot glavni, temveč tudi kot svetnik. Najprej ga je pokronal, ko je objavil intervju s Sonjo Lokar, sedaj pa je šel na led še Vesni in sam dal intervju. Po vsem tem pa mu je le še ostala moškost, nekaj povsem nenavadnega za Slovenca.

PRVA AVKCIJA ARS AETERNE

Veliki magi malerskega biznisa

Diskretno šarmantna likovna (in ne samo likovna) Ljubljana in tisto, kar od Slovenije še preostane, je imela minuli četrtek zvezde trenutke. V Cankarjevem domu je bila promocija slovenskega Sothebyja, po naše imenovanega Ars Aeterna. Ta se v podnaslov označuje za Prvo slovensko avkcijsko hišo, njen namen pa je Ivan Nerad, direktor SKB banke, ki stoji v ozadju projekta, označil z besedami: »Cas je, da tudi poslovno bančništvo na Slovenskem prične sistematično vlagati v umetnost in pomaga vzpostaviti podjetniški koncept razvoja trga umetnin ter odpreti prostor slovenskim umetnikom in umetninam v svet, še zlasti Barcelono, Milano, Trst, Ljubljano, Zagreb, Benetke, Dunaj, Düsseldorf, München, London in Budimpešto.«

Ni znano, zakaj gospod bančni direktor ni omenil vsaj še New Yorka, Singapurja in Spodnjega Kašija. Neizpodbitno pa je, da se likovnost tudi pri nas začne uveljavljati kot segment veleindustrije, kakršna je na Zahodu že zdavnaj poglonek globoke korinenine. S tem naj bi se dokončno porušil kompleks Slovencev kot kulturne province, zakaj denar, ki je nesporni sveta vladar, je tudi edino zveličavno merilo vrednotenja likovne umetnosti. Pa še vrata v svet nam go ne namerja odprl, s čimer bodo vehementne tirade TV Hudečka, pospremljene s kriljenjem rok (in pod tivo nemara celo brčanjem), o tem, kako so Venezia, Paris ali Budapest samo pladjni, na katere se je treba preprosto na ustrezno garniran način usesti, bogato poplačane.

Ars Aeterna avkcijska promocija se je začela v Galeriji Cankarjevoga doma, kjer je viselo kakšnih 40 licitacij namenjenih slik, nekaj zlatnine in ostalih prituklin pa tako ni vredno posebej omenjati. Po Sampanju in krekerjih se je sila številna in lepo oblečena publika (vstopnina je bila 300 tolarjev, vključno s katalogom) odpravila nekaj nadstropij višje, kjer je v beli marmorni palači CD klub. V po površini ne tako skromno, po prečraževanju pa povsem neprimerne dvorano se je natičalo po naši oceni ne dosti manj kot petsto ljudi.

Ni ga showa v Ljubljani, ki ne bi minil brez Molkove Miške pa zato tudi tu ni smela manjkati, čeprav njena vloga ni segla čez tisto, po kateri je bila došla iz prvih vrst odganjati firbce (ti so bili v veliki večini) in zagotavljati sedež tistim, ki so se poprej opremili s številkami, da bi sodelovali v avkciji. Osrednja zvezda večera je vsekakor bil

Delov newyorški dopisnik, Meršolov Mitja, ki je za to priložnost priletel čez lužo in lastnoročno prevzel vodenje avkcije. Sicer brez klavdica, pa zato ekspeditivno in rutinirano. Kako tudi ne, saj se je po newyorških galerijah dovolj nagledal teh reči, če nas spomin ne vara, pa je nekče že uspešno licitiral vina na ljubljanskem gradu.

Joker Ciuha

Zdi se, da četrtkovi mnogoljudnosti v CD ni bil vzrok predvsem premierna avkcija, kakršne pri nas še ni bilo, marveč zlasti trnek, ki so ga prireditelji z Jožetom Čluho vred nastavili elegantnemu delu Slovenije. Njegovo pleksi steklo z imenom Hommage a Fellini se je namreč ducilo z izključno ceno 300 tisoč mark, pa je zato bilo jako shrljivo priti pogledati, ali si bo kdo upal ugrizniti v nastavljeni Ciuhovo Nuno z nekakšnimi radarji in antenami v prstih. No, takšnega junaka ni bilo, občinstvo, ki je kar zadrževalo dih (svoj Chardoney so v tistih trenutkih pozabili srkati celo Kučanov Šitar skupaj s Krvino in Kutinom, ki so me povsem stisnili v kot ob sanku), pa ni moglo kaj, da ne bi aplaudiralo, ker se k licitaciji nihče ni prijavil in s tem izpizčalo, da tudi Ars Aeterna še ni dovolj za deprovocionalizacijo Ljubljane oziroma Slovenije. Zlasti se, ker je prišlo do spontanega aplavza tudi tedaj, ko se nihče ni zmenil za drugo Ciuhovo sliko, nameč za Zbiralce glav, ki so jo izklicali na borih štiri tisoč mark.

Kaže torej, da si je Ciuha s poskusom astronomskega DEM udara naredil le medvedjo uslugo, lahko pa je ravno nasprotno. Ciuhe v zadržljivem CD klubu sicer nismo videli, zato pa veliki svečenik slovenskega malerskega biznisa Zoran Kržišnik, ki se je stiskal tam nekje v ozadju, ob takšnem razpletu dogodkov ni ravno sijal od sreče. Je pa bil – kot vedno – ožarčen ometuljeni boss Cankarjevoga doma in predsednik Ars Aeternega umetniškega sveta Mitja Rotovnik, ob katerega je bila, vsemu vesoljenu avkcijskemu in kibicerskemu občinstvu v prav dober ogled nastavljena, prilepljena Polona Vetrin, ki se na slike boveda jako dobro spozna.

Če izvažamo Ciuhovo je posel šel kar dobro od rok, saj je Meršolov Mitja prodal skoraj polovico od ponujenih slik, največ za izključno ceno, včasih pa je zaveza že bila nekoliko podobna tovrstnim dirkam v, recimo, Londonu. Začetek je

bil šokanten: prva ponujena slika, Zima Jožeta Peterletja-Mauserja, je bila prodana za izključno ceno tisoč mark v samo nekaj sekundah. Boj pa se je vnel komaj pri sliki pod zaporedno številko 8, pri Okamenelih znakih Klemenine Goljice, ki so jo od izključnih 1200 mark zlicitirali na 1700. Res prvi avkcijski veter je zapihal komaj pri 14. sliki, pri Svetem hieronimu s škofi neznanega avtorja s preloma 18. in 19. stoletja. Ars Aeterna je za sliko hotela imeti najmanj 5000 mark, prodala pa jo je za 8000 tisoč. Takoj za tem so Kopalke s satirjem (avtor je prav tako neznan) prodali za 10.500 mark medtem, ko je bila izključna cena samo 4000 mark.

Absolutno najdražje prodana slika je bila Prodajalec rib (Almanach), za katero je kupec plačal izključno ceno v višini 50 tisoč mark. Dodajmo, da sta se prav nenavadno slabo odrezala Rihard Jakopič in Jože Tisnikar (kar po več slik obseh slikarjev je bilo v igri), veliko bolje pa se ni godilo niti Jeraju, Omerisu, Apoloniju, Malešu, Miheliču, Spacalu...

Pa še power-flower

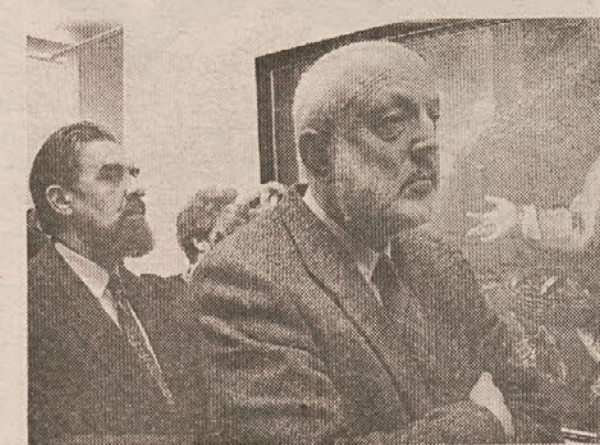
Za kipe, skulpture in nakit je bilo potem veliko manj zanimanja. CD klub je po avkciji slik nanaglo ostal brez dobrsnega dela svoje žive teže, od katere se je je nekaj ustavilo v pritličju CD, kjer razstavlja Lidija in Aleš Asta. In glej, ta dva voditelja društva YAM sta s svojimi otroci in somišljeniki začela »performans« v razstavnem prostoru vsaj debelo uro pred pričetkom avkcije in po njenem koncu ta se ni bil sklenjen. Publike pa – spodaj, pri Yamu namreč – vse več in več. Kako tudi ne, ko pa so mojstri barv in z njimi povezanih energij (kajpada duhovnih) po resnobnem in nekoliko zapetem začetku postajali vse bolj razigrani power-flower children, dokler se gospa gurajka Lidija, še ena od redkih absolutno prosvetljenih osebkov na tem svetu, na koncu malone že ni valjala v krčih histeričnega smeha, kar je publiko seveda zelo zabavalo. Teh nedolžnih otrok božje razsvetljenosti seveda ne gre enačiti s hladnimi računalni malerskega velebiznisa iz višje ležečih prostorov CD, pa vendar: tudi oni imajo svojega strica. Koga? Seveda: united colors of Benetton. In pika.

Braco Zavrnik

Foto Lucas

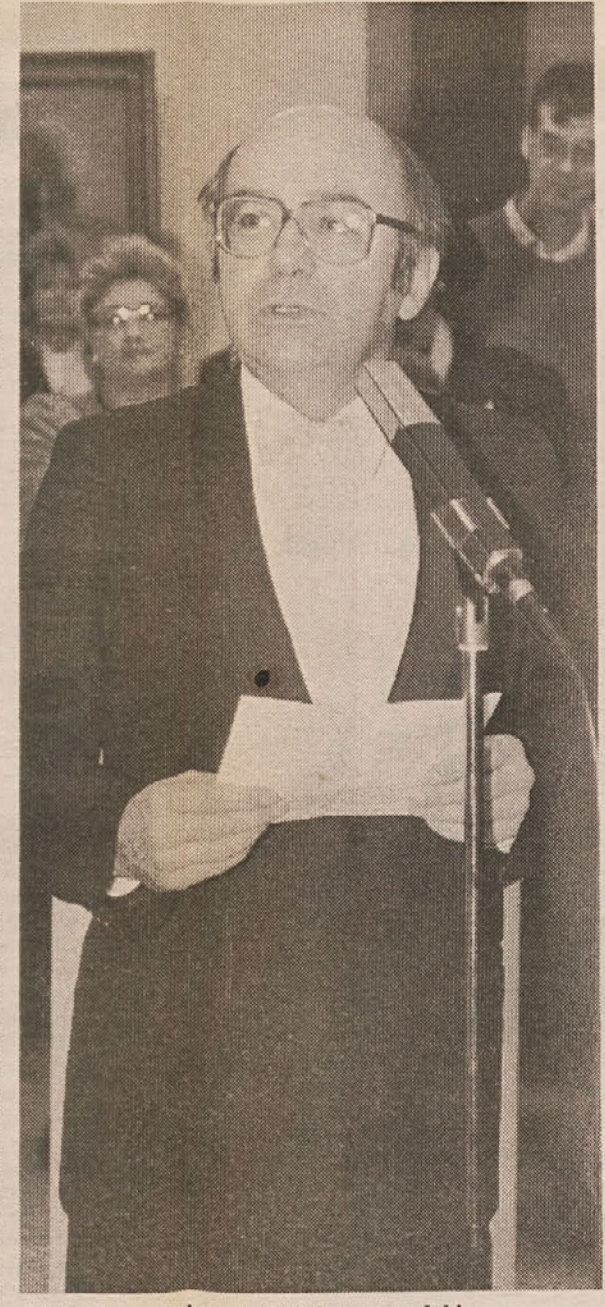
Matjaž Kmecl, neznani čiraš, Mitja Rotovnik, Miša Molk

Ciril Zlobec in Urban Koder

Naše lepe slike

Mitja Rotovnik in metuljček kot se spodobi

HUMORESKA

Predavanje o naši suverenosti

Mož, ki je bil videti, da dovolj suvereno obvlada slovensko suverenost, se je dal povabiti v tuje mesto kot predavatelj, ki bo tamkajšnjim prebivalcem odkril in razložil vse, česar še ne vedo. Stopil je za govorniški oder in se zagledal v čudežno prazno dvorano. »Ti hudič, ti, pri vas pa ni zanimanja za našo suverenost,« mu je uslo, pri čemer je brž sepnil prevajalca, naj tega ne prevede. Nato si je rahlo odkaljal, segel v žep po papirje in začel predavati.

»Spoštovani poslušalci, prišli ste, da bi izvedeli vse o slovenski suverenosti. Kot vam večina že ve, je naša suverenost v zraku, hočem reči, v zraku še ni popolna, čeprav nekaj zračnih plasti je suverenih, druge pa niso in se nekako med seboj mešajo. Zato pa smo na tleh popolnoma samostojni, torej trdno stojimo. To je prvo. Drugo je to, da smo brez vojske oziroma imamo vojsko, ki je prvi pogoj za suverenost. Pa denar. Naš tolar. Prejšnji mesec je dosegel že izredno visoko inflacijsko stopnjo, kar je dokaz, da gre za resnični denar. Ampak to je bilo presenečenje, to je bilo zato, ker mu še manjka zaščitna nitka, ker bi se lahko reklo, da še ni čisti prvi denar. Ko bomo dobili prvi tolar, na katerem bo pisalo tolar, ki bo imel torej tisto nitko in še druge zaščite, se bo vrnil med denar, ki ga ni mogoče ponarediti, in kar bo najvažnejše, to bo denar, za katerega že zdaj vemo, da bo eden najlepših v Evropi, tako da ga bodo vsi res z veseljem gledali. Torej denar je drugi aspekt naše suverenosti. Tretji aspekt je ustava, ki jo bomo kmalu dobili in bo najkrajša in najboljša v Evropi in na svetu. To bo ustava, za katero je bilo porabljeno ogromno časa, zato pa bomo zanj porabili zelo malo papirja in bo torej tudi izredno rentabilna. Četrty aspekt je naša banka, so naše devizne rezerve, ki jih bomo imeli. Zdjaj jih sploh nimamo, ker so nam jih čisto vse zapravili drugi, tako da sem še jaz komaj dobil devizno dnevnicu za tole predavanje in da moji kolegi go-spodje, ki hodijo po svetu, tudi s težavo dobijo potrebne devize... vem, da bi se tu brž oglašil kak naš državljani devizni varčevalec in bi rekel, glej jih, tičke, tile pa upravljajo moje in naše devize, čigave pa, ampak to ni res, ker sem že rekel, da so tiste devize že zdavnaj zapravljene. Katere aspekte naše suverenosti hočete še slišati?« je na koncu vprašal predavatelj. »Aha. Tole, glejte! Potni list! S tem našim suverenim potnim listom sem z največjo lahkoto prišel čez mejo. Policisti so si ga ogledovali z vseh strani in se smehljali, eden od njih pa je kar naravnost rekel: »A to je skoraj naj-lepsi potni list v Evropi?« Torej bi po vsem tem lahko rekli, da nas čaka najlepša suverenost.«

FOTOREPORTAŽA

Kaj je podpisal Bavčar?

Na razcepitvenem kongresu SDZ sta policijski minister Igor Bavčar in predsednik skupščine France Bučar sedela bok ob boku. Ko je Bavčar pokazal palec, mu je Bučar odgovoril s kazalcem. Potem sta v slogu podpisala seznam prisotnih.

NI RES...

– da bo minister Šešok odstopil. So pa to podobno želje občinskih davkarjev.

– da Slovenci ne napredujemo. To je dokazala tudi razstava na ljubljanskem sejmu Narava-zdravje. Tam so prikazali razvoj stranišč na Slovenskem od rimskih časov pa do danes. Lepa razstava, ni kaj, a veeno bi bilo lepše, če bi nam končno nehali srat po glavi.

– da lovci nimajo vesti. Da jo imajo in da jih zelo peče, se je pokazalo v prijazni alpski vasi, v Logu pod Mangartom. Po lovu v njeni okoličini, so se lovci trede dežel zbrali v vaski cerkvi pri masi. Ali so bili tudi pri spovedi, ni znano.

– da so se liberalci kaj poboljšali. Še vedno delajo zrago. Tako je tudi v Kranju, kjer niso zadovoljni s preimenovanjem ceste JLA v Bleiweisovo cesto. Oni bi jo preimenovali v cesto pobratnega francoskega mesta La Ciotata.

– da v Sloveniji ni graščakov. Imamo jih kar precej. Največji pa je gotovo slovenska vlada. Ker je Ljubljana očitno premajhna za delo ministrov, so se sestali kar na gradu Bogenšperk. Naj se ve, kdo ima oblast!

– da bodo slovenski železnikarji stavkali. Ker je vlada podpisala kolektivno pogodbo z njimi, so stavko odpovedali. No, pa tudi, če bi stavkali, bi glede na točnost naših železnic to težko sploh opazili.

– da je Cankarjev dom v krizi. To so dokazali z dražbo umetnin, nakita in dragocenosti. Izhodiščne cene so se gibale od 250 mark pa tja do 300 tisoč. Kupcev ni manjkalo. Pa naj še kdo govori o krizi.

– da je nekdanji Titov admiral (pa nima zveze s tovaršem Stanetom Brovetom, slovenskim jastrebov), bolj znan kot trgovec s smrtino in imetnik vikenda na hrvaški rivieri ter minuli šef za jugoslovansko vojsko, Branko Mamula, uživa preleste čari državne pokojnine. Gospe in gospodje, on zna celo govoriti. Dokaj čudno, ko je drugače veljal za nemega.

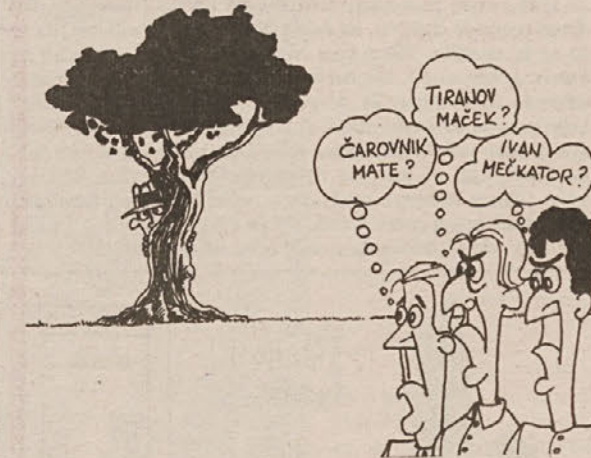
– da je potrebno popljuvati vse kadre, ki so v bistvu s svojo kuhalnico v preteklosti zakuhali našo prihodnost.

– da so veze z Nemčijo tako zasedene, ker sta Kučan in Kohl neprestano na liniji. Klepetata njuni ženi, ki se ne morete odločiti, kaj bi ponudili možema za priznano nedeljsko kosilo: česnovne zrezke ali bifteck.

– da se je New sing sing quartetu, ki ga sestavljajo popularni fanje iz jugoslovanskega predsedstva, zme glilo pred očmi, ko so videli vse modro. To so bile samo modre čelade.

Ugankarski kotliček

by Ruster

Državljani ugibajo, kdo je skriti tip. Če premečete crke kateregakoli od ugibanj, dobite njegovo pravo ime in priimek. Kdo je torej skrivnostnež?

TOŽITE SVOJO BANKO

NOVA DOBA SVETUJE BRALCEM

KOROŠKIH MEDOBCINSKIH SPOROV NI KONCA NE KRAJA Požrli se bodo

Ko kakšen minister republike Slovenije prejme iz Štajerske občine Slovenj Gradec kakšen dopis, po tistem nemara že sluti, da bo temu kmalu sledila kontra iz Koroške občine Ravne. To se je letos že nekajkrat zgodilo, najbolj svež pa je primer z gimnazijo v Slovenj Gradcu.

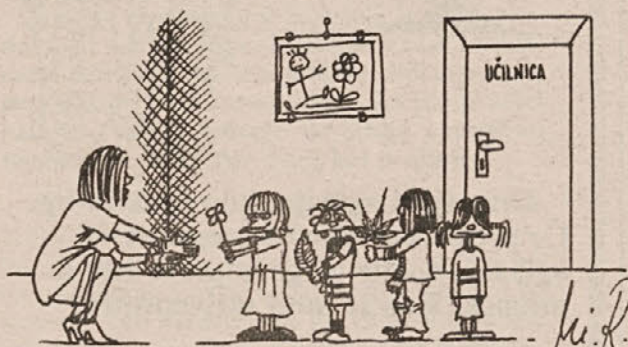
Slovenjgraška občinska vlada je skupaj s tamkajšnje srednje šole, ki je do nedavnega bila znana tudi po tem, da je s ponosom nosila ime teoretika socialističnega samoupravljanja Edvarda Kardelja, na slovensko ministrstvo za šolstvo naslovila prošnjo, da bi v prihodnjem šolskem letu v Slovenj Gradcu poučevali tudi na gimnaziji. Sedaj ima ta šola program ekonomskega tehnika, gostinske in prodajalske šole ter srednje medicinsko šolo. Z dekretom gospoda Petra Vencija pa so letos izgubili lesarsko usmeritev. Za prihodnje leto je že znano, da v Slovenj Gradcu ne bodo več vpisovali v program medicinskega tehnika in tako bi tej šoli na peti stopnji ostali vsega trije oddelki. Programsko in organizacijsko preoblikovanje te šole bo šlo tudi v smeri ustanovitve dveh šol, poklicne in srednje. Slednja bi za normalno življenje morala imeti še vsaj dva oddelka. Slovenjgradčani so svojo pobudo podkrepili tudi z javnomnenjsko raziskavo mariborskega SPEMa, ki je na vseh ravneh dokazal, da je ta ideja utemeljena.

Vso slovenjgraško početje so na Ravnah pričakali na nož. Na Ravnah je gimnazija že od leta 1945 in svojčas je resnično imela ta šola v slovenskem prostoru velik ugled. Usmerjeno izobraževanje je tudi tej šoli zadalo velik udarec in od njene nekdanje reputacije so ostali samo še spomini. Pa vendarle: na Ravnah trdijo, da je početje Slovenjgradčanov nesmotrno. Ministru Venciju je profsorski zbor te šole postal ustrezen dopis, v katerem pravijo, da bi ustanovitev slovenjgraške gimnazije zmanjšala vpis na ravnski gimnaziji. Poleg tega so slovenjgradčanom tudi požugali, češ, če boste vi ustanovili gimnazijo, bomo na Ravnah ustanovili srednjo ekonomsko šolo. Torej: kdo bo koga.

Koroško srednje šolstvo je sila skromno in nikakor ne odraža potreb učence se koroške mladine. Še do letošnjega šolskega leta se je v srednje šole v regiji lahko vpisalo 75 odstotkov generacije, po ukinitvi dislociranih oddelkov, ki sicer niso dobili svoje nadomestitve, pa samo še 57 odstotkov. Z ukinitvijo zdravstvene šole se bo ta odstotek znižal pod 50, v ostalih regijah pa se povprečno šola blizu doma kar 85 odstotkov generacije osmošolcev. In ker nekateri strokovnjaki zagovarjajo tezo, da je bližina šole še vedno eden od odločujočih dejavnikov pri vpisovanju v srednje šole, se na Koroškem bojijo, da bo skromna ponudba bistveno zmanjšala število učencev, ki bodo nadaljevali šolanje. Vencelj sicer obljublja, da bi v prihodnjem šolskem letu na Muti lahko pričeli z izobraževanjem tekstilcev in v Slovenj Gradcu lesarjev, če bodo uspeli zbrati za dva oddelka učencev. To nemara ne bo problem in s takšno šolsko mrežo so soglašale vse občine v regiji. Slovenjgradčani so se tako pojavili še z dodatnim programom.

Mag. Matic Tasič, predsednik ravnske občinske vlade, pogovore s slovenjgraškimi občinarji primerja s tistimi v Haagu, ko se jugopredstavniki z Evropo za skupno mizo vse dogovorijo, vendar s figo v žepu, saj nato vsakdo dela po svoje. Ko je bil Peter Vencelj konec avgusta zadnjič na Koroškem in se je pogovarjal s koroškim političnim vrhom o mreži srednjih šol, o gimnaziji v Slovenj Gradcu se ni bilo govora. Resnici na ljubo je treba reči, da se Slovenjgradčani na to pripravljajo že najmanj leto dni in če bi občinski politiki na Ravnah sledili dnevni tisku, bi bil šok gotovo manjši. Na drugi strani pa bi jih gotovo kap, če bi zvedeli, da se je pokojni dr. Franc Sušnik, ustanovitelj in prvi ravnatelj gimnazije na Ravnah, pred pol stoletja bolj nagibal, da bi gimnazija bila v Slovenj Gradcu, ki se je že takrat ločeval po svojem kulturnem miljeju od proletarskih Raven.

Kakorkoli že, povsem jasno je, da bodo Slovenjgradčani za vsako ceno prihodnje leto skušali dobiti gimnazijo. Na drugi strani je dejstvo, da bodo na Ravnah storili vse, da se to ne bi zgodilo. Vsem tem bistroumnim nesmislim bo na konec prišlo samo Ministrstvo za šolstvo in šport, ki v te namene daje denar in blagoslov. Na Koroškem se med sabo gotovo ne bodo mogli dogovoriti. Predvsem pa Koroška ne sme več dobiti takšne šole, kot je bila kmetijska šola na Muti, kjer so za časa ravnateljstva Ervina Kokošineka (danes znanega poslanca v republiškem parlamentu) imeli tudi nekaj mrtvih duš, saj je bilo v razredu premalo učencev, da bi lahko upravičili njen obstoj. Amen.

No, otroci, ste prinesli jesensko cvetje?!

NA ČREPINJAH KERAMIČNE SO USTANOVILI KERAMIKO

Vrnitev odpisanih

Z uvedbo stečajnega postopka dne 17. 10. 1991, je bila končana agonija Keramične industrije Liboje. Dan pred tem so največji upniki in hkrati tudi kupci ustanovili podjetje Keramika Liboje d.o.o. Petrovče, ki bo nadaljevalo tam, kjer je Keramična omagala. Kaj je krivo temu, da je propadlo še pred tremi leti zelo uspešno podjetje? Krivec je najbrž poleg vojne v Sloveniji in osamosvojitve, ki sta imeli za posledico izgubo jugoslovanskega tržišča, na kar se izgovarjajo povsod, tudi nesposobno prejšnje vodstvo.

Keramično tovarno v libojškem naselju Kaseze (sedanja Keramika) sta ustanovila leta 1870 brata Schütz iz Olumučanov na Moravskem. Pri proizvodnji kvalitetnih keramičnih izdelkov učinkovitih barv in bleščečih glazur je dosegla velik sloves, ki se baje drži Keramike še danes; to prejšnje tovarne ni obvarovalo kolapsa. V socialističnem obdobju slovenske državnosti je Keramična dobro gospodarila, zadnja tri leta pa so, izgleda, popustile voditeljske sposobnosti velikega šefa (bivšega direktorja) Mitje Uriseka, ki je tovarno tretiral kot družinsko podjetje.

O Keramični se je začelo pisati ob stavki delavcev 26. septembra, ko so zahtevali izplačilo osebnih dohodkov za julij in avgust. Do stečaja je prišlo na zahtevo večjih upnikov, vodstva podjetja, delavskega sveta in žalske občine. Ta pred časom dokaj nenavadna poteza delavcev je bila hkrati njihova zadnja samoupravna poteza, saj v novem podjetju ni samou-

pravljanja. Da bi bil stečaj čim bolj upravičen, so najeli še izvedenca v teh rečeh. Stečaju je veliko pripomoglo tudi preveliko število zaposlenih in odliv strokovnih kadrov. Če bi hoteli Keramično rešiti, bi morali dati celih 20 milijonov tolarjev, saj so imeli v prvem polletju 1991 izgube za 14 milijonov. Nepretrgoma so imeli 120 dni blokiran žiro račun. Tako ni čudno, da jim je proizvodnja padla za eno tretino.

Od okoli 480 delavcev, ki so bili zaposleni v Keramični, je v novem podjetju dobilo delo le 230, ostali pa so lahko odnesli delovne knjižice na Sončno upravo, kjer bodo, v primeru možnih problemov Keramike, dobili sigurnih 6000 tolarjev.

Stečajna upraviteljica Ingrid Podlesnik pravi, da bodo sukcesivno zaposlili v Keramiki vse odvečne delavce. Stečajni postopek naj bi bil končan v enem letu. Do takrat je Keramična v stečaju dala vse prostore, sredstva in zaloge v najem podjetju Keramika. Nobena

Novi začasni direktor Keramike Marjan Drev, bivši sanator EMO

Direktor FILBA, Boris Mihelčič

Romana Viranta. Tako v primeru, da bi šlo kaj po zlu, ne bo treba iskati novega sanatorija, saj ima Drev s temi rečmi velike izkušnje.

skrivnost ni, da bo novo podjetje na licitaciji vse to odkupilo. Prost pristop je omogočen tudi tujemu kapitalu.

Podjetje Keramika Liboje d.o.o. Petrovče so ustanovili največji upniki: FILBA d.o.o. (Finančni inženiring Ljubljanske banke) s 70 odstotki lastniškega deleža, Kemija impex Ljubljana, Zavarovalnica Triglav Ljubljana in Skupščina občine Žalec s po 10 odstotki. Na ustanovni skupščini, dne 30. 10. 1991, so za vršilca direktorja potrdili Marjana Dreva, ki je do zdaj ustvarjal v EMO EKO, za njegovega pomočnika pa

Novo podjetje je predvsem izvozno usmerjeno, saj je razmerje med prodajo na tujem in domačem trgu 3:1. Največji kupci so Nemčija, Francija, Nizozemska in Italija, pridobili pa so jih predvsem z zares kvalitetnimi izdelki, ki si jih je mogoče ogledati v tovarniškem razstavem prostoru. Če si jih boste želeli ogledati pa nikar ne jemljite slona s seboj!

Franc Furland

DVOMLJIV NAKUP VODILNIH DELAVCEV MERXA

Šefi zajahali najdražje žrebce

Kaj se dogaja v mogočni hiši Blagovnega centra MERX na Hudinji? Vlado Stojnšek, predsednik Konfederacije novih sindikatov, očita Venčeslavu Zalezini, nekdanjemu predsedniku sindikata in partijskemu liderju, zdaj direktorju, grde stvari: samovoljo, nezakonitost in zapravljivost.

Salto mortale tovariša Venčeslava

Nakup dragih avtomobilov v Avtohiši Ljubljana, ki si jih je umislilo vodstvo Blagovnega centra MERX na Hudinji, hudo vznemirja delavce. Vest, da je generalni direktor Venčeslav Zalezina, nekdanji trda roka občinskega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije in še trša roka občinskega komiteja Zveze komunistov Slovenije, zase in za svoje najožje sodelavce »za službene potrebe« v ljubljanski Avtohiši naročil sedem avtomobilov, še zdaj razburja delavce. Tembolj, ker prav v času nakupa limuzin za šefa po tem kolektivu krožijo spiski z imeni delavcev, ki bodo morali na cesto. Omenjeni predsednik neodvisnih sindikatov navaja primer dipl. oec. Franca Kerka, pionirja Blagovnega centra, ki je že občutil roko nekdanjega sindikalista in partijskega liderja Zalezine, ko ga je meni nič tebi nič pred mesecem dni razporedil na delovno mesto »izterjava zapadlih terjatev«. Na delovno mesto, ki ga v sistematizaciji ni...

V čem je zamera gospoda Venčeslava Zalezine? Ali je mogoče nekdanji vodja, ki je Blagovni center zgradil, morebiti uprl prst v dvomljivo odločitev o nakupu dragih avtomobilov? Generalni direktor Venčeslav Zalezina si je namreč umislil za poltretji milijon tolarjev peugeot 605 in še enega

Direktorji v avtomobile, delavci na cesto

S prihodom nekdanjega sindikalista in partijskega liderja v sozd MERX je ta postal znano pribežališče »sposobnih« kadrov, katerim gre v veliki meri zasluga, da je nekdanji bogata občina s svojim gospodarstvom zdrnila v siromaštvo nerantabilne in onesnažujoče industrije.

Socialna tiska delavcev, nenehen strah pred izgubo še tako slabo plačanega dela kot vse kaže tudi v nekdanji vzornem Blagovnem centru na Hudinji,

dovoljuje, da omenjeno vodstvo počne kar počne. Kot kaže, je Zalezini z omenjeno parolo o odvečnih delavcih uspelo, da še danes izvaja iste metode kot smo jim bili priča štiri-deset let. Ubogim delavcem prepušča, da si lahko na skrivaj izračunavajo in sanjarijo, kaj bi si lahko privoščili, če bi trinajst milijonov tolarjev, kolikor je bilo odmerjeno za nakup avtomobilov, nekdanji sindikalist Zalezina vtaknil v njihove plačilne ovojnice.

Tadeja Ribnik

STARČKI OSAMLJENI HIRAJO NA KOZJANSKEM

Njivo dam za varstvo

Ali se zgodovina ponavlja? Pred leti smo bili na Kozjanskem priče umiranju ostarelih, ki so ostali v zapuščenih bajtah. Takrat se je končno zdramila Slovenija in morala priznati, da na Kozjanskem, v Posočju in še kje obstaja revščina v kateri umirajo onemogli starci. Danes osamelost ostareli zopet zamažajo kličjo na pomoč. Blatno vas pri Jurkloštru je zadel podobna usoda kot mnogo drugih hribovskih vasi. Mladi so odšli iskat boljše življenje v dolino, doma pa so ostali starci, ki so z vsakim dnem bolj nemočni in zaskrbljeni.

Prav presenečeni smo bili, ko smo po makadamski cesti, ki vodi od Jurkloštra do Blatne vasi, naleteli v tej vasi, razmetani med hribi na lepo asfaltno cesto. Tik ob njej smo našli hišo Julije Defar, ki je ena od tistih, katerih otroci so odšli iskati boljše življenje v dolino in so se na stara leta znašli sami, brez opore tam nekje v hribovih, bogu za hrbtom.

Julija Defar pripoveduje: »Nihče od mojih otrok ne more biti tukaj. Hčerka živi v Tuzli, sin pa dela in živi v Ljubljani. Tam je zaposlen kot kurir pri elektrogospodarstvu. Prav rad bi se vrnil domov, če bi tu dobil vsaj podobno službo kot jo ima v Ljubljani, vendar pa je na žalost to nemogoče. Ne morem zahtevati od njega naj pride domov, saj mu ne morem nuditi tistega kar ima v Ljubljani. Kljub temu je zelo dober. Ko sem si pred časom zlomila nogo je prišel takoj na obisk v bolnišnico. Res se mladina počasi že vrača na nekatere kmetije, vendar pa se k meni ne bo vrnil nihče. Nisem edina, ki je na

starost ostala sama, takšnih nas je tukaj več. Nikogar nimamo, ki bi nam pomagal, če zbolimo ali postoril kaj namesto nas. Res še nismo na koncu, zaenkrat še lahko delamo, nimamo pa nobene zaslonbe, nekoga, na kogar bi se lahko zanesli. Bolj kot ne smo odvisni sami od sebe.

Pred nekaj dnevi je sosedka hudo zbolela, niti iz postelje ni mogla vstati. Ker ima še nekaj živine v hlevu, je bilo vse še toliko huje. Odsla sem na občino v Laško, da bi zaprosila za kakšno pomoč zanjo. Z občine so me poslali na socialno skrbstvo. Na socialnem pa zopet samo obljublajo in nič ne storijo. Nato sem odšla na krajevno skupnost v Jurkloštru, kjer pa me je predsednik nadrl, ker nisem najprej prišla tja pač pa na občino. No, k sosedji je potlej sicer prišla patronažna sestra in poskrbela zanjo.

Radi bi, da bi k nam prišla kakšna upokojena medicinska sestra, po možnosti z možem. Tukaj nas je več takšnih, ki smo občasno potrebni njene

pomoči. Jaz sem ji pripravljena podariti njivo pod hišo, da bi se na njej nekaj zgradilo. Vsi imamo pokojnine in bi radi prispevali, da bi se zgradil tudi kakšen dom zanjo, za začetek pa bi lahko stanovala tu pri meni. Nismo tako daleč od sveta, saj imamo asfaltirano cesto, vodo, elektriko in tudi telefon bomo dobili. Tako, da tu že obstaja nek temelj, na katerem bi se lahko gradilo naprej.

Poglejte, pozimi 41. sva z možem pomagala graditi partizansko bolnišnico, v dosti težjih razmerah kot so sedaj, danes pa ni nikogar, ki bi nam pomagal. Najbližja ambulanta je v desetih kilometrov oddaljeni Planini. Pravijo mi, naj grem v dom upokojence v Laško, a jaz ne morem zapustiti te zemlje in svojega doma. Mož je že pred leti obupal, saj je videl, da se tu ne da nič storiti in je odšel v dom upokojencev v Laško, a jaz hočem ostati tu.«

Med pogovorom je vstopil v hišo Julijanin vnuk Boštjan. Julijana se je zelo razveselila njegovega obiska, saj vsaj dva ali tri dni ne bo sama. Boštjan jo večkrat obišče, vendar hodi v srednjo šolo in ne more biti stalno pri njej. Pravi, da bi se po končani srednji šoli rad vrnil k babici, seveda pa bi moral dobiti kje v bližini kakšno službo, saj se z zemljo tu bolj slabo živi.

»Pred leti so bili v naši vasi brigadirji na mladinski delovni akciji. Ob zaključku akcije so pred našo hišo postavili zvezdo. Ravno pred nekaj dnevi pa sta dva moža ponoči to zvezdo podrla in jo vrgla na drugo stran ceste, tako da je en krak zvezde odletel. Odsel sem na krajevno skupnost in to povedal pa so mi dejali, da to ni nič hudega«, pravi Boštjan. Julijana mu pritegne in pravi, da ve kdo je to storil. Ne razburja se, vendar se vidi da je prizadeta. Zvezda je bila na njeni zemlji in verjetno je bila tudi drag spomin, če že ne na ideale, za katere se je nekoč borila in ki jih je pozneje izgubila, pa prav gotovo na brigadirje, ki so pred leti lajšali njeno samoto v tej hribovski vasi.

Julijana res ljubi svoj dom in ga nikakor noče zapustiti. Kljub temu, da sta se v povojnih letih z možem, ki je bil miličnik, kar trinajstkrat selila po vsej Sloveniji, kamor je pač zahtevala moževa služba, se je vrnila na svoje Kozjansko. Tudi danes še ni obupala in si želi ostati. Nekomu, ki bi skrbel zanjo, je pripravljena odstopiti njivo ob hiši. A nekateri za svojo oskrbo ponujajo cela posestva, pa vseeno nihče noče na Kozjansko. V dolini jim ni dosti mar za starke in starce v hribovski vasi. Niti toliko se ne potrudijo, da bi organizirali

Kljub temu, da sem bila od 41 v partizanih imam samo pokojnino, ki sem si jo prislužila kot šivilja.

vsaj enkrat na teden obisk patronažne sestre, ki bi prišla v vas pogledat kako je z osamelimi vaščani. Odvisni so zgolj od oddaljenih sosedov, ki jim po svojih močeh pomagajo, ne

morejo pa skrbeti zanje. Julijana zaenkrat še lahko skrbi zase, a kaj bo, ko tega ne bo več zmogla?

J. V.

MINISTER ZA TRGOVINO JE PREKORAČIL SVOJE PRISTOJNOSTI

Bastl je v Beku

Tisti, ki se ne oblačite v Italiji (ali na Češkem), ste mogoče kdaj vstopili tudi v katero od šestih prodajal, ki jih ima Beke (Beogradska konfekcija) na ozemlju Republike Slovenije. Osamosvojitve Slovenije in vojna na Hrvaškem sta, poleg čisto fizičnega problema transporta blaga, načeli tudi profesionalne odnose, ki nekaj veljajo v vsaki pravni državi. Beke želi ohraniti svojo dejavnost v Sloveniji še vnaprej.

Štiri Bekove trgovine: na Jelenicah, v Slovenj Gradcu, Mariboru in Celju so 29. 10. 1991 dobila novega šefa, Boža Pekiča, ki stalno živi v Velenju, kjer ima trgovino Lily, v kateri prodajo tiste artikle, ki jih ženske oblačijo na golo kožo. Pekiču se je zalomilo samo v celjskem lokalni, kjer mu poslovođkinja Magda Plevnik ni zaupala, saj matično podjetje v Beogradu ni obvestilo prodajal v Sloveniji, da je stopilo 25. 10. z Božom Pekičem v poslovno tehnično sodelovanje. Gospa Plevnik se je potem, ko se je pozanimala na celjskem sekretariatu za gospodarstvo, kjer se jim o tej zadevi ni niti sanjalo, obrnila na ministra za trgovino Republike Slovenije, Maksa Bastla, za katerega baje nekateri trdijo, da je mogoče sposoben. Rezultat telefonskega klica je bil njegov obisk v celjski trgovini in odločba Ministrstva za trgovino z dne 14. 11. 1991, v kateri med drugim piše: »Spričo teh okoliščin nima zasebni trgovec Pekič Božo iz Velenja, kot podpisnik dogovora nobene pravice, da uveljavlja svoje zahteve napram odgovornim osebam zaposlenim v trgovinskih poslovalnicah DP »Beko« Beograd na območju Slovenije. Pri tem so vse prizadete stranke dolžne spoštovati pogoje poslovanja na dosedanji način povsem samostojno, z možno vključitvijo nabave trgovskega blaga izključno od matičnega podjetja, kakor tudi odhoda

dnevnega iztržka na dosedanji bančni račun.«

Poslovođkinje štirih Bekovih prodajal so dobile iz Beograda dve sporočili, v katerih je pisalo, naj sodelujejo s Pekičem, ki ima veljavno pogodbo, v kateri piše, da prevzema upravljanje.

Če pozorno preberemo do-

pis ministra Bastla, lahko v njem opazimo nekatere iracionalne, konfuzne in popolnoma zgrešene trditve oziroma preumpcije. V dopisu je bila postavljena trditev: »Glede na okoliščini, da je dogovor sklenjen 18. 10. 1991, odnosno obojestransko podpisan in protokoliran pod evid. šte. 370 z dne 25. 10. 1991, je kot takšen ničen, saj je v nasprotju z določili Ustavnega zakona za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije (Uradni list RS št. 1/91) z dne 25. 6. 1991.«

Evidentno je, da je sestavljalec spornega dopisa slabo, najverjetneje pa sploh ni niti površno prečital Ustavnega zakona. O lastnini tujcev (Pekič trdi, da ima državljanstvo Republike Slovenije) na nepremičninah govori 16. člen tega zakona: »Fizičnim osebam, ki ob uveljavitvi tega zakona nimajo državljanstva Republike Slovenije, ter pravnim osebam, ki imajo ob uveljavitvi tega zakona svoj delež izven RS, so ob dejanski vzajemnosti, do ureditve pravic tujih oseb glede nepremičnin, zajamčene lastninska pravica in druge stvarne pravi-

ce na nepremičninah v obsegu, kot jih imajo ob uveljavitvi tega zakona. Do ureditve pravic tujih oseb na nepremičninah, osebe iz prejšnjega odstavka ne morejo pridobiti lastninske pravice ali drugih stvarnih pravic na nepremičninah na območju RS, razen na podlagi dedovanja in ob pogoju dejanske vzajemnosti.«

Kje v tem besedilu je minister Bastl našel z ničnostjo sankcionirano prepoved sklenitve pogodbe o poslovno tehnično sodelovanju oz. prepoved, da bi tujec prodal ne pa kupil ali kako drugače pridobil lastnino

na nepremičnini, si milo rečeno, tudi človek z najbujnejšo in najabstraktnejšo domišljijo ne more niti približno predstavljati.

O tem, ali ima Božo Pekič kot samostojni pravni subjekt kakšne pravice ali ne, lahko v pravni državi, za katero se zavzema tudi g. minister Bastl odloči samo sodišče, in to po izvedbenem postopku, ne pa osebno g. minister. S firmo Beke se bo vsekakor poslovalo preko rezidenčnega računa, kaj pa se bo zgodilo s sredstvi iz tega računa, je zopet stvar Beke kot samostojnega pravnega subjekta.

Povprašali smo tudi Boža Pekiča: »Vse, kar govori in pišejo o meni, je čista laž. Moj priimek se piše s trdim č, saj sem rojen Celjan in imam kot tak slovensko državljanstvo (torej Slovenec od nog do glave, op. ur.). Iščem samo svoj majhen košček pod svobodnim slovenskim soncem. Z Bekom sem sklenil poslovno tehnično sodelovanje, ki predvideva takšen nastop, kot sem ga opravil v vseh trgovinah. Povsod, razen v Celju, sem doživel lep odziv. V celjski trgovini obstaja osebni interes. V Slovenj Gradcu so bili zelo zadovoljni, ker imajo zelo slabe plače. Poslovođkinja je imela prejšnjo plačo 5000 tolarjev. Takoj sem ji dal iz denarnice 2000 tolarjev, prodajalki pa kot avans 6000. Zakaj pa ni g. Bastl izvel denarnice in jim dal denar? Zdaj sem kriminallec, ker bi vsem podvojil plačo in razširil ponudbo. Nič nisem vzel v zakup, najel ali kupil. Je pa še veliko trgovin v Sloveniji, v katere bom stopil.«

Franc Furland

Poslovni kovček ministra Bastla: posneli smo ga v njegovi trgovini nasproti zgradbe celjske občine

KJE DOBITI TRINAJST TISOČ TOLARJEV ZA ŠTUDENTA

Obdavčiti želijo znanje

Študentska organizacija Univerze v Ljubljani je 26. septembra 1991 na Izvršni svet Republike Slovenije naslovila dokument z gornjim nazivom, vsebina dokumenta pa je naslednja:

»Že nekaj časa opozarjamo na težak socialno-ekonomski položaj študentov, ki bo v prihajajočem študijskem letu še težji. Zaradi zaostrenega cenzusa 15 odstotkov študentov ni upravičenih do štipendij. Novi pravilnik o štipendiranju bo za marsikaterga študenta pomenil bistveno nižjo štipendijo. Poleg tega upada število podeljenih kadrovskih štipendij, kar še povečuje število študentov brez štipendij. Znižale so se subvencije stanarin (za študentske domove, op. avt.), in sicer z 52 na 32 odstotkov v zadnjem študijskem letu.

Naša stalna prizadevanja so čim večjemu številu študentov omogočiti vsaj minimalne pogoje za šolanje, saj bo od njih odvisen bodoči razvoj Slovenije. Zato predlagamo, da določeno število štipendistov prevzamejo podjetja, ki bodo na osnovi tega imela davčne olajšave.

Študentje naj imajo popust pri železniškem in medkrajevem avtobusnem prometu, popust za zanje namenjenih restavracijah, popust za vse kulturne prireditve, muzeje, kinodvorane, popuste v trgovinah.

Predlagamo, da študentje sodelujejo pri odboru za štipendiranje pri skupščini Zveze za zaposlovanje, da bodo lahko na ta način sodelovali pri oblikovanju štipendijske politike.

Staršem študentov, tudi tistim, ki živijo v kraju šolanja, naj se povišajo davčne olajšave.

Pod pisani dokument se je v imenu študentske vlade podpisala Petra Globočnik, študentka Višje šole za zdravstvene delavce v Ljubljani, sicer pa zdaj že bivša članica študentske vlade. Petra je odstopila zaradi načelnih razlogov.

Petra, kako je s štipendijami med študenti?

»Bolj slabo, bi rekla. Podatki o štipendijah se sčujejo nekako tako: približno polovica študentov ima štipendijo. Višina je malone smešna. Povprečna štipendija je približno 2000 tolarjev. Kar 30 odstotkov študentov ima štipendijo v višini 1500 tolarjev, le en odstotek pa višjo od 3500 SLT.

Podatki so še pred septembrskim povišanjem. Ampak na to rast življenjskih stroškov je tudi teh 30 odstotkov pljunek v morje. Med našimi zahtevami državi je tudi spretno izenačevanje višine štipendij z rastjo plač, če že usklajevanje z rastjo cen ni možno. Ampak denarja za študente je vedno malo ali pa nič.

Preden poskušava pravzaprav izračunati dejanske stroške, ki jih študent migrant v Ljubljani ima, se morava dotakniti stanovanjske problematike.

»Absolutno. Podatki o stanovanjskih razmerah niso niti najmanj razveseljujoči. Študentski center ima spravljenih pod »družbeno« streho nekaj manj kot 6000 študentov; nekaj več kot 15.000 pa jih živi doma ali pod »zasebno« streho. Samo 28 odstotkov študentov živi torej v subvencioniranih stanovanjskih pogojih, pa čeprav so tudi subvencije vse manjše. Ostali seveda plačujejo ekonomsko ceno stanarin, kot podnajemniki pa so izpostavljeni najrazličnejšim odiralcem. Cene zasebnih bivališč so med 200 in 500 DEM, brez stroškov seveda. Študentje zahtevamo, da se tudi zasebne stanodajalce oprosti dela davkov, da bi ne imeli takšnih bivanjskih stroškov. Druga rešitev so agencije za posredovanje stanovanj, v katere bi bili povezani stanodajalci.

Ampak vsak najraje živi na svoj račun, torej bo vsak stanodajalec raje delal na lastno pest.

»Ja, to je že res, ampak vse se da urediti s pametnim nadzorom. Ampak to ni več stvar študentov. To je stvar države.

Kako pa je bilo letos ob vpisu?

Študentski center je letos zagotovil streho nad glavo 640 študentom. 124 so jih vtaknili v domove Litostroja, 52 pa v železniški dom. Še vedno pa

tem smo se dogovorili za bolj humano, a še vedno ne pravilno pot: tisti iz višjih letnikov imajo pravico do subvencionirane stanarine, bruci (če so sploh vzeli koga iz Hrvaške pod »družbeno« streho) pa plačujejo ekonomske stanarine. Sploh je mnenje republiškega izvršnega sveta, da (citiram dokument, št. 380-02/90-3/9-B z dne 18. oktobra 1991): so bi-

valne kapacitete v študentskih domovih namenjene predvsem študentom – slovenskim državljanom. Precej nacionalno obarvano, kajne?»

Pa študentje?

»Ah, vedno ista pesem. Premalo povezani med seboj. Tisti brez »državnih« ali »družbenih« sredstev za preživljanje se počutijo ogrožene. Nekomu

v študentskem naselju je vsaj za primerno ceno toplo. Pa spati ima kje. Ne verjamem, da se bo študentska politika od zgoraj kaj spremenila. Mogoče bi bilo še najbolje, če bi šli na ceno, ampak ne verjamem, da bi bilo protestnikov dovolj. Študentje smo najbolj hierarhizirana in razpršena družbena skupina, kar jih je najti na Slovenskem.

Petra Potočnik; nič več v študentski vladi

Je tvoj odstop povezan z neučinkovitostjo študentske vlade pri uresničevanju zahtev, ki jih postavljate?

»Če sem odkrita, je moj odstop povezan zaradi »politiziranosti« študentske vlade same. Članom vlade gre bolj za »politični image« kot za študente same. Le-ti pa so vedno bolj – na psu. Dejansko.«

Če se lotimo povprečnega izračuna povprečnih stroškov za povprečnega študenta na časnem izobraževanju bi izgledal nekako takole:

– stroški bivanja 4200 SLT (povprečje stotih DEM, ki ga tvori strahotna diskrepanca med »družbeno« in »zasebno« streho);

– stroški prehrane 3500 SLT (če ješ ubožno, dvakrat na dan, enkrat topel obrok)

– stroški prevoza 1000 SLT (železnica je postala prav oduševska, kar smo za avtobusne prevoznike že dolgo vedeli)

– izobraževalni stroški 1100 SLT (dolgotrajen izračun zaradi nenehnih sprememb cen knjig, papirja, pisalnega pribora, bibliotečnih zamudnin in podobno pomembnega za intelektualno rast)

– stroški amortizacije I. 3000 SLT (sem so šteti stroški oblačil in obutve, ki jo je potrebno obnavljati, pa stroški nujnih kozmetičnih pripravov (milo, ščetke, pralni prašek, ipd. in čistil)

– stroški amortizacije II. 600 SLT (sem so šteti stroški zabave, ki sem jih tako oklestil in zminimaliziral, da mi ne bi kdo očital namernega simpatiziranja s študenti, da tvorijo v sebi samo ceno ene knjige ali nekaj gledaliških/kino predstav)

– skupaj stroški: 13.400 SLT

Študent, ki potrebuje za mesec dni življenja v prestolnici slovenski samo 13.400 tolarjev, je varčen, skrben, ne kadi in ne pije, še manj pa hodi v nočne lokale, kjer je že malo pivo 50 in več tolarjev. Zapravi eno dobro mesečno plačo, a od nje skoraj ne more preživeti. Nekateri zato poleg študija še delajo. Veliko je takih, ki opravljajo nočne službe, da prihranijo kakšen tolar. Pa so srečni, da imajo to nočno službo. Dela je na Slovenskem vse manj (tudi študentski servisi so vse bolj prazni ponudb in polni povpraševanja), saj je ta trenutek na Zavodih za zaposlovanje po Sloveniji prijavljenih prek 70.000 ljudi. Skoraj polovica je mlajša od 27 let. Država oziroma oblast bi želela povišati starostno mejo za odhod v pokoj. Študentje pravijo, da je to katastrofa vsaj za tri nadaljnje generacije diplomirancev. Visokošolska diploma, pa na cesti! Kakšen blagor, nekje nad teboj pa neustrezni kadri krojijo tvojo žalostno, prav pasjo študentsko usodo.

Baje bi naj tudi študente obdavčili. Pravzaprav vse tiste, ki bi imeli prek 8000 tolarjev mesečnih prihodkov. Potem bi obdavčili prav vse povprečne, skrbne in nezahtevne, varčne in »poceni« študente.

Strahoten socialno-ekonomski položaj študentov se odčituje tudi v boleznih in obolenjih, ki jih študentje skupijo v času študija. Podatki so statistični popis sistematskih pregledov študentov.

Od desetih študentov se skozi leta branja in nabiranja znanja trem pokvari vid, prav tako trije pa obolijo za boleznimi kosti, mišic in veziv. Od desetih študentov jih ima osem pokvarjene zobe, prav tako osem pa psihosomatske motnje (glavoboli, stresi in pritiski, pomanjkanje koncentracije in podobno). Na žalost imajo vsi študentje Univerze v Ljubljani le enega psihiatra. Tu je še psihologinja v samem študentskem naselju, a kaj, ko je najmanj trikrat preobremenjena in se svojim pacientom, ki k njej prihajajo z vsakovrstnimi težavami, ne more popolnoma posvetiti.

Študentje se zavzemajo, da bi Študentski zdravstveni center postal samostojni zavod, in da bi imeli tudi študentje svojega predstavnika v organih nadzora dela zdravstvene službe. Na žalost je namreč odnos predvsem medicinskih sester v zdravstvenih domovih za študente vse prej kot lep (večših se počuti kot živina, ki jo vodijo po klavnici sem ter tja!).

Tomaž Simon
Foto LucaS

Številka: 380-02/90-3/9-B
Ljubljana, 18. oktobra 1991

UNIVERZA V LJUBLJANI
Komisija za sprejem v študentske domove

LJUBLJANA
Trg osvojedivite 11

UNIVERZA V MARIBORU
Komisija za sprejem v študentske domove

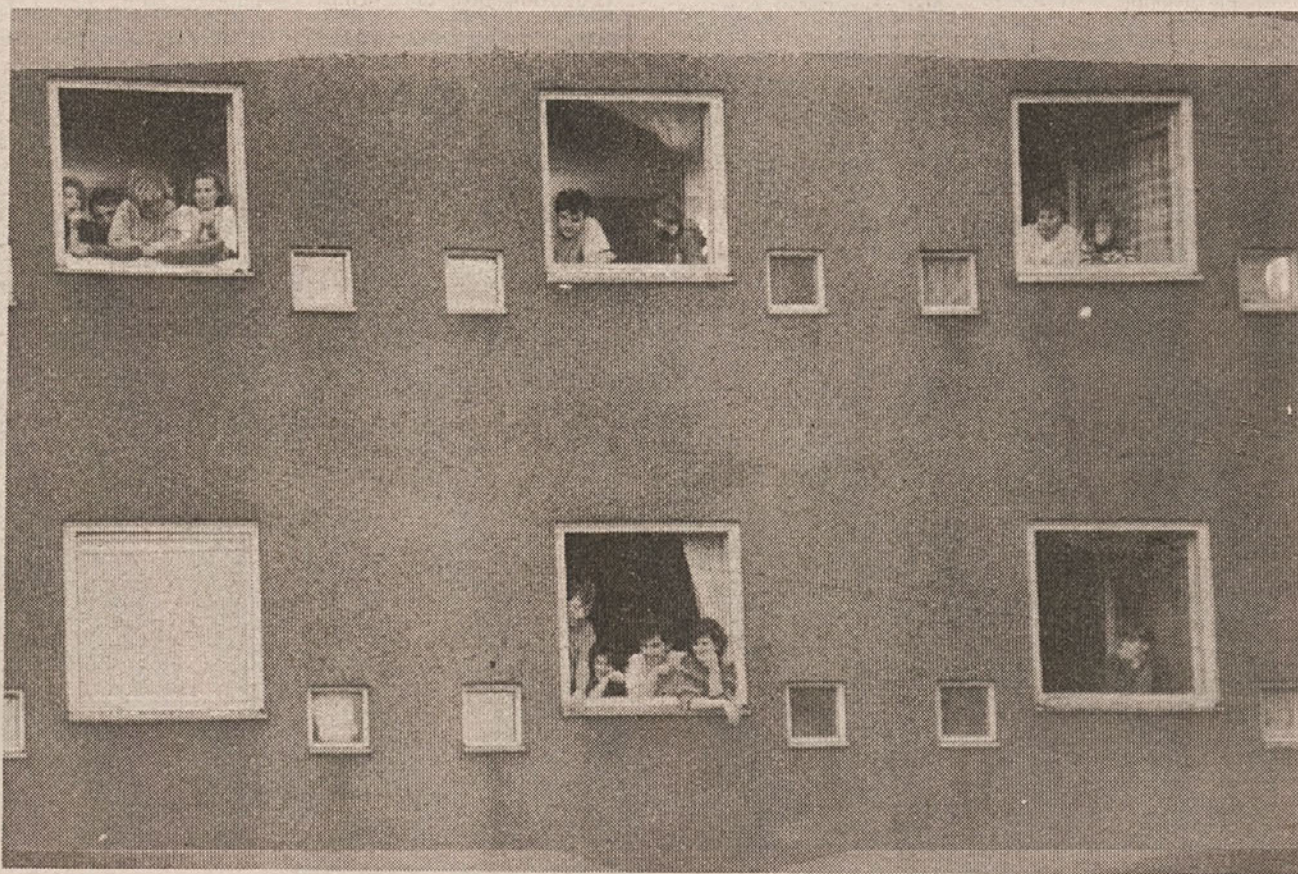
MARIBOR
Krekovca 2

Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije je na 127. seji 17. oktobra 1991 obravnaval socialno-ekonomsko in bivalno problematiko študentov in vpisa na univerzah v Republiki Sloveniji v šolskem letu 1991/1992 in sprejel naslednje

m n e n j e :

- Zaradi povečanega vpisa v prva letnika in povečanega vpisa v nadaljnje letnike visokošolskega izobraževanja, izrednih razmer v Republiki Hrvaški ter osamosvojitvenih procesov v Republiki Sloveniji, Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije predlaga, da komisiji univerz za sprejem v študentske domove obravnava vlog in oblikovanju vrstnega reda prostictev upošteva še naslednja priporočila:
 - bivalne kapacitete v študentskih domovih so namenjene predvsem študentom – slovenskim državljanom;
 - del bivalnih kapacitet naj se (tako kot dosedaj) nameni potocem slovenskih izseljencev ter zamejskim Slovencem, predvsem tistim, ki so štipendisti Republike Slovenije. Ti študentje so upravičeni do subvencionirane stanarine;
 - študentje iz drugih republik, ki že živijo v študentskih domovih lahko, če izpolnjujejo pogoje, se podaljšajo bivanje s tem, da so upravičeni do subvencionirane stanarine;
 - del bivalnih kapacitet naj se (tako kot dosedaj) nameni tujim študentom – študentem iz mednarodnih pogodb, ti študentje so upravičeni do subvencionirane stanarine;
 - v kolikor bodo še na razpolago proste bivalne kapacitete se le-te lahko dodelijo v uporabo študentom iz drugih republik, pri čemer imajo prednost študentje z območja Istre. Ti študentje – novinci plačujejo ekonomsko stanarino.
- Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije predlaga, da zaradi številnih odprtih vprašanj Ministrstvo za šolstvo in šport v sodelovanju s komisijama za sprejem v študentske domove in študenti, pripravi predlog sprememb in dopolnitv pogojev in meril za sprejem v študentske domove v Republiki Sloveniji (Uradni list SRŠ, št. 24/81) in sicer najkasneje do konca novembra 1991.
- Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije priporoča visokošolskim izobraževalnim organizacijam, da omogočijo študentom – beguncem iz Republike Hrvaške in drugih republik vključevanje v tiste študijske programe, kjer so še proste kadrovske in prostorske kapacitete, a tam da izpolnjujejo v študijskim programom predpisane pogoje. Stroške izobraževanja krije Republika Slovenija.

GENERALNI SEKRETAR

ZDRAVLJENJE S POMOČJO ASTROMEDICINE

Človek je prefinjeno bitje

Kar malo strah me je bilo, ko sem poklical Ivano Šalamun in se z njo dogovoril za intervju. Vedno me je bilo strah ljudi, ki vidijo auro, saj pred njihovo senzibilnostjo težko kaj skriješ. Vendar pa me je Ivana prijetno presenetila. Mladostna, prijazna, vesela in pripravljena na odkrit pogovor. Prepričal sem se, da je ta astrologinja, ki se posebej ukvarja z astromedicino, prav tako le človek, kot vsak drugi. Morda je samo bolj človeška od večine ljudi.

Cas, ki sva ga imela na voljo za intervju, je bliskovito minil. Ko sem šel domov, sem bil nabit z energijo in še zdaj se sprašujem, koliko energije da Ivana Šalamun šele svojim pacientom...

Nam lahko za začetek poveste, kaj je astrologija?

Ivana Šalamun: Astrologija je zelo stara veda, ki je človeka že od nekdaj privlačila. Tako kot popolnega laika privlačijo zvezde in planete, ki jih vidimo v jasnih nočeh. Kaj je človek, kaj je vesolje, kaj je ta planet, na katerem živimo in, ali imajo te drobne pike na nebu kakšen vpliv na nas ali pa so zgolj romantičen dodatek nočem?

Astrologija se je pojavljala v vseh starih civilizacijah in vsaka civilizacija, ki je do večje stopnje razvila duhovno kulturo, jo je uporabljala v politične, gospodarske, predvsem pa v ritualne, duhovne namene – spoznati smisel človekovega življenja, ki je strnjen v trenutku rojstva.

Pri nekaterih starih kulturah, kot so kitajska ali indijska, so jemali za izhodiščno točko horoskopa trenutek spočetja. To v zahodni civilizaciji ni tako izraženo. Ko človek prvič vdihne, takrat vdihne, kot pravimo astrologi, celotno kozmično situacijo tistega trenutka. V astrologiji jemljemo Sonce in Mesec kot planeta, ki skupaj z ostalimi planeti (Merkur, Venera, Mars, Jupiter, Saturn, Uran, Neptun, Pluton in dva Mesečeva vozla), ki so v našem osončju, imajo na človeka svoj vpliv, prav tako, kot ga imajo na rastline in vsa bitja.

Glede na trenutek prvega vdihanja človeka se določijo planetarne pozicije teh planetov v našem osončju. Ti planeti so v bistvu samo simboli, ki kažejo emocionalne, intelektualne, fizične, delovne in druge vibracije, ki jih vsebuje neka oseba.

Torej se da iz trenutka rojstva določiti, kakšno bo življenje nekega človeka?

I. Š.: To vprašanje je ključno vprašanje astrologije. To je vprašanje usodnosti. Če bi se dalo določiti vse, potem astrologija kot taka veda ne bi obstajala, ker bi bilo že vse vsem jasno. Če pogledamo s stališča vzhodne filozofije, ki pravi, da je življenje krog, da je to krog Samsare, ki je okvirno razdeljen na šest razdelkov, v katerih živijo različna bitja, potem človekova zavest kroži po tem krogu in se pojavlja enkrat v tej, drugič v drugačni obliki. Zavest se torej enkrat rodi v telesu živali, drugič v telesu človeka, tretjič spet v telesu božanstva. Vsakič pa se rodi v nekem drugem trenutku. Človek ima, za razliko od vseh ostalih bitij, v samsaričnem krogu to možnost, da z močjo svoje volje, spoznanja in razsvetljenja preseka krog usodnosti in zavestno sam prime škarje in platno svoje usode v svoje roke. V tem mu je astrologija lahko v veliko pomoč in zato so jo vse visoke civilizacije tudi imele.

Astrologija kot znanost?

I. Š.: Ja, astrologija kot znanost. Včasih sta bili astrologija in astronomija ena znanost. V krščanskem svetu je bilo to prekinjeno in so potem astronomi sami razvijali astronomijo

naprej in se ukvarjali zgolj s fizikalnimi aspekti, medtem ko smo astrologi morali spremljati oboje, kajti brez astronomije, brez astronomskih planetarnih pozicij ne moremo razvijati filozofije o pomenu teh vplivov in iz tega izhajamo.

Vi ste zelo blizu tibetanskega načina razmišljanja. Nam lahko poveste, kakšna je razlika med tibetanskim in zahodnjim pojmovanjem astrologije?

I. Š.: Razlika je zelo velika. Če dam za primerjavo zahodnega zdravnika-specialista: ti so specializirani skorajda za vsak organ posebej. Če nas boli roka ali noga, gremo k nemu, kadar nas boli glava, k drugemu, s trebušnimi težavami spet k tretjemu specialistu. Prav tako se tudi zahodna astrologija ukvarja z določenimi področji posebej, je dokaj razparcelirana. Na drugi strani pa tibetanski zdravniki, ki obvladajo dosti astrologije, niso specialisti. Oni so zdravniki za vse, človeka gledajo zato celotno. To je tudi izraženo pri tibetanski astrologiji, ki gleda na človeka kot na celoto. Veliko se ukvarja s karmo. Pravijo, da je sedanja podoba nekega človeka nastala zaradi prejšnjih vplivov, zaradi načina življenja v prejšnjih inkarnacijah, skratka, oni gledajo človeka kot nek pojav, ki se je rodil na ta svet zaradi svojih takšnih ali drugačnih, dobrih ali slabih prejšnjih akcij in si v tem svetu, v tem trenutku kroji svojo usodo z dobrimi ali slabimi dejanji. Na ta način si bo lahko za naslednje življenje priboril bolj zdravo telo, ugodnejše življenjske pogoje.

Zahodna astrologija ostaja na trdnih, materialističnih tleh in šele v zadnjih stoletjih teži k sintezi z vzhodno v smislu gledanja na inkarnacije, na naslednje življenje.

Omenili ste tibetanske zdravnike, ki dobro poznajo astrologijo. Tudi sami se ukvarjate z astromedicino.

I. Š.: Astromedicina je zgolj eden od aspektov astronomije. Z njo se ukvarjam zato, ker me že od nekdaj privlači ta povezanost med fizičnim in duhovnim, to je v človeku nenehno izraženo. V življenju zahodnega človeka nenehno prihaja do stresnih situacij. Prihaja do disharmonije med duhom, čustvi in telesom. Zato se mi zdi aspekt astromedicine največja pomoč ljudem.

Bi lahko podali kakšen primer zdravljenja z astromedicino?

I. Š.: Zdravljenje z astromedicino ima več aspektov. Da bi se videle človekove zdravstvene slabosti, je treba najprej narediti točno astroanalizo, detajlni horoskop s posebnim poudarkom na zdravju. Iz take analize se vidi, kje ima nek človek manj energije. To je lahko na področju dela, zdravja, čustev... Vidi se tudi, kje dobi veliko energije in na kaj jo troši, katera vrsta hrane mu odgovarja, kakšen tip zdravil (blaga ali močna) bi moral uporabljati za zdravljenje, če mu pomagajo masaže, akupunktura ali kakšna druga oblika terapije. Vsi smo predispinirani na nekaj, kar nam bolj pomaga ali bolj odbija.

Iz astroanalize se določi specifičnost nekega človeka.

Kakšni so naslednji koraki zdravljenja?

I. Š.: Naslednji potek zdravljenja je od človeka do človeka drugačen, odvisen je predvsem od trenutnega zdravstvenega stanja. Če gre za neko stresno situacijo, ki se v fizičnem zdravju še ne odraža, ker je bolj na psihični bazi, potem koristi že sproščujoč pogovor, manjše spremembe vsakdanjega ritma življenja, manj stresnih situacij, opustitev slabih navad in vnašanje kulture miru v človeka samega in njegovo najbližje okolje. Pri tistih ljudeh, ki so pa fizično bolni, pa praviloma sodelujem z zdravnikom.

Cenim medicinsko vedo kot tako, ne samo tibetanske ali indijske, tudi zahodno, ker je izredno dobra v določenih spoznanjih. Vendar pa jaz te stvari povežem, jih ne izključujem.

V dogovoru z zdravnikom se določi neka terapija, ki lahko nekemu človeku pomaga. To so lahko visoko kvalitetni, farmacevtsko pregledani tibetanski pripravki iz zdravilnih zelišč, ki jih v zahodnem svetu že zelo veliko uporabljajo. Lahko so neke fizikalne terapije, ki jih določena oseba potrebuje in jih lahko v dogovoru z zdravnikom dela sama, ali pa je terapija globalna sprememba bolnikovega načina življenja. To je odvisno od primera do primera.

Trudim pa se, da bi človeku, ki pride k meni, iz svojega arzenala znanja podala čimbolj celotno sliko njegovega stanja, tako kot jo jaz lahko dojamem.

Torej potrebuje vsak človek svoj način zdravljenja?

I. Š.: Absolutno. Tibetanci pravijo tako: če si bolan, obišeš nekaj zdravnikov in ostani pri tistem, ki ti bo simpatičen tako človeško kot energetsko. Zdravniki vedo, da to veliko krat drži. To je prvo pravilo, ker se pacient ne počuti kot številka. Zdravnikova vloga ni »računalniško« obdelovanje pacientovih težav, primanjkljajev ali viškov določenih snovi, ampak je to terapevtsko in duhovno zahtevna vloga. S komerkoli pridem v stik, skušam imeti odprto, topel in popolnoma individualen odnos. Trudim se, da bi vsakemu pacientu dala najboljše, ker smo vsi različni med seboj.

Kakšne bolezni se zdravijo z astromedicino?

I. Š.: Ne bi uporabila izraza »zdraviti z astromedicino«. Astromedicina daje boljši vpogled v pacientovo stanje. Samo zdravljenje pa je lahko strogo zahodnomedicinsko, lahko je kombinirano, lahko je zgolj psihološke narave v smislu razgovorov, lahko je z vzhodnjaškimi zdravili, to je pač odvisno od človeka do človeka. Ravno ta individualnost, ta različnost

ta subtilnost je za pacienta izredno pomembna.

Vemo, da se je Jung zelo veliko ukvarjal z astrološkimi analizami svojih pacientov in je o tem tudi napisal nekaj študij, ki so v veliko pomoč tistim, ki mu sledijo, ki ga študirajo in skušajo razvijati njegove temelje psihologije. S takšnim pristopom je Jung razbil ozkost dotedanega dojemanja človeka in sveta. Mislim, da je zdravljenje s pomočjo astrološkega vpogleda lahko kvalitetnejše.

Če se vrneva na astrologijo kot tako: v svetu je več vrst obdelave rojstnih podatkov za astrološke namene, od računalniške do različnih astrologov z različnim znanjem. Kaj vi mislite o tem?

I. Š.: V zadnjih sto letih se je na zahodu zgodilo zelo veliko. Prišli smo od izuma prvih tehničnih novosti do poleta na Mesec. Gre za neko izredno eruptivno dogajanje na filozofskem, tehničnem in duhovnem nivoju. Razmah astrologije in drugih ved, ki so prišle iz zakladnice Vzhoda, je zelo pozitiven. Isto se dogaja tudi na drugih področjih, ne samo duhovnem. Človeštvo je v sila ekspanzivnega razvoja, predvsem zadnjih deset let.

Če se omejim na astrologijo bi rekla, da istočasno obstajajo vsi nivoji astrologije: od popolnoma banalnih, zabavnih horoskopov, ki jih objavljajo revije, preko letnih in mesečnih, ki so malo bolj resni in knjig vseh nivojev, do visoko kvalitetnih individualnih analiz, ki so najpomembnejše. Le od človekove karme je odvisno, kateri nivo se ga bo dotaknil. Nekdo lahko pride le do časopisnega horoskopa, do knjige, ki mu pove več, ali pa bo prišel do profesionalnega astrologa. Tu di tukaj so razlike, ki nastanejo zaradi izvora astrologa, njegovega znanja... Celoten spekter obstaja in mislim, da je to dobro.

Kakšen pa je po vašem mnenju vpliv vzhodne filozofije na dogajanje v našem okolju?

I. Š.: Sodobna tehnologija skuša iz človeka vsak dan izvleči maksimum. Lep primer tega je Japonska. Naš način življenja spravlja človeka v situacijo, da bi moral delovati kot popo-

len robot. Vendar ne človek ne žival ne katerokoli drugo bitje ni ustvarjeno za to, da bi nenehno produciralo, popolnoma razdajalo svojo energijo. Človek je izredno prefinjeno bitje in se ga ne da stehizirati. Menim, da je ravno zaradi te tehnizacije in produkcije, ki je prisotna v zahodnem svetu, v ljudeh vedno bolj prisotna želja za nečim popolnoma drugačnim. To je tisti dragulj, ki ga vzhod še vedno ima: mir, meditacija, umaknjenost od sveta, poglobljenost vase, ironija do materializma, celostno gledanje življenja, sprejemanje rojstva in smrti kot nekaj lepega, naravnega in vsakdanjega. Mislim, da je velika napaka, ker se pri nas smrt kar nekako umika iz človekovega življenja, se jo skrije. Smrt je nekaj tako lepega, kot je lepo rojstvo. Vsaka smrt je razlog za novo rojstvo in zakaj se ne bi tega na tak način osvobodili.

Vzhodna filozofija v sebi združuje mnogo znanj, in to so tista znanja, ki jih v hitenju zahodnega sveta zelo primanjkuje. Menim, da bo čedalje več ljudi, vsaj v prostem času, posegalo po drugih kvalitetah, kot so mir, meditacija, glasba, umetnost, transcendenca... To potrebujemo, da bi se uravnovesili.

Vi ste napisali knjigo o astrologiji. Pripravljate še kakšno?

I. Š.: Ko sem pisala to knjigo, v slovenskem prostoru še ni bilo nobene knjige o astrologiji. Zato je ta knjiga začetna. Založba je bila zainteresirana za čimbolj poljudno delo, ker ni bilo v slovensčini še nobene knjige, ki bi razlagala osnove astrologije. Pripravljam drugo knjigo, ki pa bo veliko bolj ozko usmerjena, bolj studiozna in ne bo namenjena tako širokemu krogu ljudi.

Za konec še to: kje vas lahko najdejo ljudje, ki iščejo vašo pomoč, bodisi s področja astromedicine ali pa astrologije?

I. Š.: Tisti, ki mu je namenjeno priti k meni, bo v kratkem času tudi prišel. Iz ljudmi, ki prihajajo k meni, se čutim energetsko povezana. Lahko me dobijo na telefonski številki 061/443-451 in pustijo svojo telefonsko številko na elektronski tajnici. Če ne bom preveč zasedena, se bom morda takoj uspela pogovoriti z njimi. Za analizo potrebujem točne rojstne podatke: kraj, datum, uro in minuto rojstva. Nato je treba nekaj časa počakati, da izdelam analizo, nato pa se dogovorim s to osebo.

Analiza horoskopa navadno traja od tri do štiri ure, zajema pa vsa področja človekovega življenja, ne zgolj sedanjosti in zdravja. Naj jih naštejemo: osebnost, ukvarjanje s samim seboj, razne osebnostne spremembe, karakterne posebnosti, družinsko stanje, finančno stanje, komunikativnost, učljivost, potovanja, partnerstva, poslovni stiki, dom, družina, prijateljstva, čustva, otroci. Seveda pa spada v analizo tudi tisti mračni del, o katerem ljudje ne želijo govoriti: skrbi, težave, strahovi, nerazščiščeni problemi, dileme...

Trudim se, da bi v svojih pogovorih ustvarjala ozračje, v katerem ne bi bilo stvari, ki se je ne bi dalo povedati. Človek, ki pride k astrologu, mora od njega tudi nekaj dobiti in dobiti mora maksimum. Za to je potrebna odprtost z moje in tudi z njegove strani.

BESEDE UMETNIKA

Roman Polanski

Otrokovo zaznavanje vsega, kar je okrog njega, ima v sebi jasnost in takojšnjost, ki s kakršnokoli naslednjo izkušnjo nima nobene zveze.

Neposredno po osvoboditvi sem videl stvari, ki so me ne samo osupnile, ampak (kot Poljaka) tudi osramotile. Po cestah so ležala trupla nemških vojakov in ljudje so jih brez sramu onesnaževali, scali po njih in jim vtikali prazne steklenice vodke med noge.

Življenje me je še enkrat zavrtelo. Spominjam se poznega večera, ko sem ostal sam na ladji: valovi so butali ob bok, oblaki so se podili čez mesečev sij, veter je stresal drevesa na obrežju, kjer so se drugi zabavali in veselili. Nekaj se je utrnilo v meni, kar je bilo še najbolj podobno molitvi – molitev za moč, da bi skočil film, da bi odbržal razsodnost, ki bi me ohranila pri zdravi pameti in mi ubranila, da ne bi s svojimi tegobami trafil drugih ljudi.

Dostikrat sem razmišljal o temeljih glasbene skladbe. Kako se na primer v skladatelju porodi melodija? Enega samega odgovora na to vprašanje ni, sem ugotovil, in isto velja za pisanje scenarija. Postopoma, poskušaj in se motiš, na napakah se učimo, pa s spretno analizo posamičnih prizorov.

Če se Angležinji zahoče, da gre s teboj v posteljo, gre; če ji ni do tega, ti bo razločno povedala že od vsega začetka.

VZOREC DRUŽBENE PRAVIČNOSTI

Fair – play

Igra mi je bila od nekdaj sopomenka za prostost. Človek hrepeni po nečem izven stvarnosti, zato brca žogo, se guga in šminka ter kupuje srečke. In čeprav mi je bivanje že kdaj predočilo, kako zlahka se maratonce sprevržejo v karieriste, obiskovalci luna parkov v alkoholike, šminkerji v uniformance, kockarji v fanatike, v svojih boljših trenutkih se zmeraj sanjam o življenju kot igri. Sicer določeni s pravili, a vendar neskončno svobodni, takšni, ki človeku ničesar ne odvzema, a ko daje, daje ugodje zanosa, sreče, tekmovalnosti...

Fairplay, kakršnega trenutno prakticira moj narod od Goge preko doline Šentflorjanske do Butal, seveda ni igra, ampak delo. In to delo, ki izdeluje določeno delovno moralo, človeka hitro zdela, da se mu začne delati črno za očmi, če ni dovolj delaven. Vstavljen v digitalno križišče, opremljen zgolj s silo volje in z retoričnimi sredstvi, se mora delavec namreč igrati s soljudni kot predmeti dela. Posameznike obdeluje tako, da jih posiljuje, dokler jim ne postane všeč, da bodo, ko bodo posiljeni, lahko posiljevali tudi sami. Torej če nikogar ne prepričaš, da je to, kar delaš, dobro zanj pod pogojem, da bo delal isto kot ti, ne delaš. Če pa ne delaš, izpadeš iz sistema in to je fer. Denar je sveta vladar in človek toliko velja, kar plača – preprosto kot srbski pasulj brez mesa.

Na sončni strani Alp je fairplay naletel na ugoden odziv, ker je zašel v prave kraje ob pravem času. Slovenci, v nekdanjem komunističnem bloku kljub vsemu najbogatejše ljudstvo, so premogli potreben kapital za vstop v biznis ravno v času, ko je ta postal paraola dneva. Seveda ni šlo, ne gre in ne bo šlo brez frustracij, ki jih povzročajo dejstva, da nisi v igri, ker ne moreš biti zraven in te torej na neki način sploh ni. S frustracijami ne mislim toliko na nemoč, da bi koga prepričali za sodelovanje, tudi ne na zavist kot posledico tovrstne nesposobnosti, niti ne na strokovno skepso, češ fair play ni neskončen in ko se bo končal, zadnji ne bodo prvi, ampak bodo nastradali, ker na koncu nekdo vedno izgubi ipd. S frustracijami mislim predvsem na golo dejstvo, da večina slovenskega življa ne premore niti najmanjše vsote za vstop v igro in ji je zato sodelovanje v aktualnih družbenih idealih v osnovi onemogočeno. V prid slednjemu govori tudi trend, ki ga zaznavajo rutinirani fairplayevci, da ljudje bodisi že igrajo ali ne igrajo več ter da v glavnem nimajo denarja, ker ne delajo ali pa so za delo slabo plačani.

Torej se eni igrajo v rokavicah, medtem ko drugi sanjajo o toplem krompirčku, ki mrzle ročice ogreje. A čeprav bi bilo mogoče pričujoče razmišljanje intonirati tudi tako, bi takšna poanta najbrž ne bila ustvarjalna, saj jih je iz dneva v dan več in ne samo v medijskem prostoru, kjer seveda blestijo tudi kot politične zvezdice. Živimo pač v divjih časih, ki ustrezajo vulgarnim osebkom, ki izvajajo bolečo prvobitno akumulacijo, ki jo je očitno treba izvesti. Kajti živeti takole napol – razdevičeni, pa vendar nedolžni, na trgu, ki to še ni, samostojni, a odvisni, v državi, pred katero trepetajo zaenkrat zgolj marginalci – je težko v nedogled. In če se moj narod ne bo kmalu zmenil o lastnini, ustavi in naslednjih volitvah, bom morda še to zimo zmrznil skupaj s krhko, demokratično republiko.

Zakaj torej delavcem ne bi razdelili delnic, da bi ti lahko delali fairplay, dokler je še vetra kej...?

Bojan Sedmak

RAZSTAVE: SLOVENSKE ATENE, 1991–1907

Polje slovenske umetnosti

»Projekt Slovenske Atene je ploskovna in plastična rekonstrukcija slovenskega modernizma. Avtorji iz vse Slovenije, različnih usmeritev in generacij, slikajo v ta namen en sam motiv – motiv sejalka, ki je predvsem na začetku stoletja navdihnil pomembne slovenske slikarje. Gre za prizor, ki po pripovedni in izrazni sugestivnosti presega vse vsiljene estetske in ideološke vzorce in je zato globoko v območju eksistencialnega in mit-skega.«

To so že leta 1985 zapisali na vabilo k sodelovanju pobudniki razstave, skupina Irwin. Šele leta 1990 pa je ugledala luč sveta v prostorih ljubljanske Moderne galerije. 43 umetnikov iz Slovenije, Jugoslavije in tujine skuša v svojem izraznem slogu in tehniki po motivu Groharjevega Sejalka iz 1907, preko katerega zaobjamejo celotno obdobje slovenskega modernizma.

Motiv Sejalka je bil zelo razširjen, saj so ga upodabljali tako naši umetniki, med katerimi izstopata Ivan Grohar in Richard Jakopič, kot tudi tuji: August Berthold, Jean-Francois Millet, ki ga je prvi vpeljal in Vincent Van Gogh. Groharjev Sejalec je realistični in impresionistični odsev poljskega dela slovenskega kmeta in njegovega tihega, resnega in globokega duha.

Prvikrat v zgodovini likovne umetnosti se je zgodilo, da so umetniki na eni razstavi upodobili isti motiv, ki zastavlja vrsto še neodgovorjenih vprašanj, na katera skušajo vsaj del-

no odgovoriti, izhajajoč iz sintagme »premikajoč se skozi slovensko umetnost kot sejalec«. Naslov »Slovenske Atene« pa povzema po še enem domačem velikanu, arhitektu Jožetu Plečniku, ki je to idejo začel v arhitekturi in je bila blizu mnogim slovenskim intelektualcem na prelomu stoletja.

Kljub enemu motivu, ki je spremljal kreativni credo sodelujočih, takšno večplastnost, raznovrstnost in bogatost razstavljenih del, le redko srečamo na razstaviščih. Na srečo pa moramo priznati, da so pobudniki imeli pravi nos, koga povabiti k sodelovanju in nam pričarali izjemno zanimiv in kvaliteten izbor, ki zaobjema vso pestrost slovenskega likovnega ustvarjanja, od Jožeta Tisnikarja, Janeza Kneza, Borisa Zaplatila, Hermana Gvardjančiča, Tadeja Pogačarja in Jožeta Slaka, do NSK-jevskih projektov, Laibach Kunst, Gradi- telji in seveda Irwin ter »Veš slikar svoj dolg«. Ob podpori jugoslovanskih in svetovnih li-

Prispevek Nove dobe na temo: Miloš Radosavljevič

kovnikov, ki seveda pristopajo s svojega zornega kota in se neobremenjeno poigravajo s predlaganim motivom (od »sejalca sperme« do fotografije ženskega akta kot sejalka. Vlaste Delimar ter konceptualističnih in instalacijskih objektov) nam posredujejo izjemen dogodek, za katerega lahko upamo, da se ne bo nehal le v Ljubljani. Povabila iz drugih krajev in iz tujine nam potrjujejo, da razstavo čaka še naporna

pot, ki bo nedvomno afirmirala našo umetnost v njeni postmodernistični fazi, ki začenja v NSK-jevih retrogardnih principih in citatih. Stopili so korak naprej in mimo institucionalnih težav dokazujejo, da se lahko afirmacija slovenske umetnosti doseže na samosvoji način, neobremenjen z ozemeljsko »majhnostjo« in »kleno« narcisoidnosti.

Peter Tomaž Dobrila

PONOVNO ODKRITJE BOŠTJANA HLADNIKA

Enfant terrible

»S Plesom v dežju je Boštjan Hladnik udaril kot enfant terrible slovenskega filma, ki je z njim ujel trenutek evropskega modernizma«, je v uvodu svoje knjige Ples v dežju zapisal Zdenko Vrdlovec in s tem nemara najboljše označil pomen Hladnikovega prispevka k razvoju sodobne slovenske filmske kulture. Knjigo so – prav tako kot video kaseto s posnetkom integralne, doslej še ne-

prikazane verzije tega kulturnega filma – minuli petek predstavili v Slovenskem gledališkem in filmskem muzeju, ki je tudi izdajatelj knjige in kasete. Ob tej priložnosti so zavrteli tudi Hladnikove mladostne filme Deklica v gorah, Moja kinodvorana in Pravljica o ljubezni (prva dva je ob klavirju spremljal Borut Lesjak), s čimer se je pravzaprav začel Hladnikov filmski november. Od 11. do

18. novembra se bodo v ljubljanski kinotečni dvorani odvrteli vsi Hladnikovi celovečerni filmi in izbor kratkih filmov, izjema bo le Ples v dežju, ki ga bodo v integralni verziji premierno prikazali 22. novembra v Cankarjevem domu (v okviru Film art festa). Za nameček bo 21. novembra v Slovenskem gledališkem in filmskem muzeju še predstavitev televizijskega portreta Boštjana Hladnika z naslovom Enfant terrible (scenarista Silvana Furlana in režiserja Damjana Kozoleta), odprli pa bodo tudi razstavo

Filmski svet Boštjana Hladnika. Ponovno odkritje Boštjana Hladnika, kot bi lahko imenovali celotno manifestacijo, najbrž ni naključje, kajti v času, ko ameriška filmska industrija melje pod sabo nacionalne kinematografije, še posebej majhne, kot je slovenska, je reafirmacija avtorskega pristopa, kakor ga je v svojih filmih manifestiral prav Hladnik, lahko primerna vzpodbuda za nov vzpon slovenske filmske ustvarjalnosti.

Ferdo Cineman

KNJIGE: MILAN VINCETIČ – TAJMIR

Krasna preprostost

Izjemnost zadnje Vincetičeve pesniške zbirke, Tajmir, nas med Pesmijo o začetku in Pesmijo o koncu povabi v raj fotografsko zajetih utrinkov, ki se živo odvijajo pred našimi očmi. Navidezna brezbriznost poskočnih verzov, ki se jih drži rima, se prepleta z obešenjaškim humorjem, resnostjo ali kar otožnostjo posameznih likov, ki jih ponavadi alegorično naveže na kakšnega bolj znanega »junaka« – Lili Marlen, Charlesa Bukowskega, Baudlaira... Utrinki padajo na bralca in ostajajo v njegovi notranjosti, da jih preko lastne odzivnosti odkrije in z njih razgrne tančico skrivnostnega.

V enostavni obliki, ki je skupna vsem pesmim (uporablja preprosto ritmiko in enotno strukturo), Vincetič razliva ekspresivnost iz impresivnega, notranje in zunanega, lirično iz epskega. Njegove literarne vinjete se zato ne ustavijo na puconski železniški postaji, ampak polne doživljenj in trenutkov, ki bi sicer šli neopaženi mimo, drvijo med resničnim in fiktivnim, da bi se ustavile in kot nališpane dame, ki se jim po elegantni obleki razlije liker, vzbudile pozornost.

Ne glede na razdeljenost med posamezna poglavja, ki jih je poimenoval kot Tajmir, Izbrane pesmi, Intima, Absint, Erotika, Spleen in Predmeti, se zdi, da je erotika tista, ki izpod negležeja vre na dan v rdeči niti in zavzema najpomembnejše mesto. Vse je tako blizu in očem vidno, a nedostopno, kot zlato jabolko na drevesu, zaradi česar bi nekdo lahko jadikoval, Vincetič pa se odloči za brezbriznost, s katero ošvrkne »voja« dekleta in jih postavi pred ogledalo nečimrnosti, ki se lomi v njegovih likih. Sam ostaja pri tem subtilen »komentator«, ki mu nič ne more ostati skrito, in se, ko se kopno vdira, zabava. Kot Tajmir.

FILM-CD

Film art fest

Od 18. do 30. novembra bo v Cankarjevem domu v Ljubljani potekal že drugi Film art fest, prireditelj, ki želi sčasoma prerasti v pravi festival nekomercialnega ali avtorskega filma. Skromno lansko zasnovano so prireditelji (Cankarjev dom, Ljubljanski kinematografi, Slovenski gledališki in filmski muzej, revija Ekran in Francoski kulturni center Charles Nodier) letos precej razširili, tako da prireditelj že dobiva resnično festivalske razsežnosti. Kljub krizi na območju bivše Jugoslavije in s tem povezani dokajšnji zadržanosti nekaterih tujih producentov in distributerjev jim je uspelo pridobiti vrsto pomembnih sodobnih filmskih del. Tako si bo mogoče ogledati Srečanje z Venero (Meeting Venus) Istvana Szaba, Svetlikajočo kožo (The reflecting skin) Philipa Ridleya, Bando štirih (La bande des quatre) Jacquesa Rivetta, Kraljevega ribiča (The fisher king) Terryja Gilliana, Življenje je sladko (Life in sweet) Mikea Leigha, Izmišljeno zgodbo (Une histoire inventée) Andrea Forcierja, Moje XX. stoletje (Az en XX. századom) Ildike Enyedi, Indijanskega tekača (The Indian runner) Seana Penna, Fante iz sosesčine (Boyz'n the hood) Johna Singletona, Riff-Raff Kena Loacha, Satana Viktorja Aristova in Mlada upornika soula (Young soul rebels) Isaaca Juliána. Na posebni projekciji v okviru festivala bodo predstavili integralno verzijo filma Ples v dežju Boštjana Hladnika, prireditelj pa bo sklenila premiera Srčne dame, največjega slovenskega filma, ki ga je režiral Boris Jurjašević. Zaradi težav pri zagotavljanju in transportu filmskih kopij so možne še manjše spremembe programa, prav tako pa v tem trenutku še ni jasno, kako je z udeležbo tujih gostov. Ne glede na vse to pa je videti, da je prireditelj dobro zastavljena in da bo kljub neugodnim trenutnim razmeram dosegla svoj namen.

TV SKOP Utopična ideja

Voditelj TV dnevnika 3 je minilo sredo ironično pripomnil, da bo tretji dnevnik očitno kmalu postal oddaja za replike na trditve, izrečene v drugem. Ne vem več natančno, za kaj je v konkretnem primeru šlo (nemara za odgovor na eno od Pirnatovih »razkritij« s področja lastninsko-turističnega kompleksa), toda ideja nikakor ni docela nepriljubljena. Prav gotovo pa si ne zasluži ironične obravnave, zakaj TV dnevniki so postali že tako enolični, da jim malo popestitve zares ne bi škodilo. To ne velja le za sestavo, vrstni red, formo in »izvedbo« poročil, ampak tudi za na moč domiselno vizualno opremo oddaj. Spomnimo se zgolj večno istih podob, s katerimi »podlagajo« telefonska poročila sodelavcev iz New Yorka, Moskve, Londona itn., kot da bi lahko ta slikovni dodatek radijskemu poročilu zadoščal, da iz radija nastane televizija. V resnici te slike silijo zgolj k poslušanju, iz gledalca delajo poslušalca, česar se tudi sam zave, ko v telefonskem besedovanju prepozna odlomek iz daljšega poročila, ki ga je pol ure prej slišal v radijskem dnevniku.

A te mrtve, skorajda abstraktne slike živih mest so le ena skrajnost televizije; njena druga skrajnost je pretirana nazornost, s katero streže gledalcem ob vseh mogočih, bolj ali manj nepomembnih dogodkih. Televizijski novinarji zlasti radi otipavajo različne predmete, ki jih predstavljajo občinstvu, suvajo v zaklenjena vrata, skozi katere ne morejo vrtijo številčnice »mrtvih« telefonov in proti kameri molijo nič krive slušalke, skratka, na vse pretega dokazujejo, da komentirana TV slika ne laže, saj so zadevo pred našimi očmi potipali, porukali, preizkusili. To pa pomeni, da kot neposredni zastopniki gledalcev kažejo očiten dvom v verodostojnost običajnega, »netaktilnega« TV poročanja, še več, njihova prizadevanja dajejo slutiti, da slovenski gledalec ne zaupa televizijski sliki in še manj komentarju, ampak daje prednost fizičnemu, tako rekoč predmedijskemu stiku s stvarnostjo, pa čeprav zgolj prek svojega zastopnika in navsezadnje prek medija, ki mu sicer ne zaupa. Ta kame-nodobni psevdotelevizijski žurnalizem, ki mu je običajno dodeljen prostor ob koncu informativnih oddaj, je potemtakem zgolj druga plat tistih telefonskih in z vedno istimi statističnimi slikami opremljenih poročil, ki zasedajo elitnejša mesta v dnevnikih. Vedno ista vizualna oprema teh poročil, nam pravzaprav dopoveduje, da je čisto vseeno, kaj gledamo, s čimer izraža podoben dvom v »avtentičnost« TV slike kot pretirana nazornost »taktilnega« žurnalizma.

Šele v tem kontekstu je mogoče dojeti pravo vrednost ideje o možnosti repliciranja v informativnih oddajah televizije. S tem, ko bi televizija prizadetemu državljanu omogočila, da zanika, zavrne ali dopolni informacijo, ki jo je lansirala pred dvema urama, bi si nedvomno pridobila zaupanje gledalcev, zaradi hitrega in elastičnega ukrepanja pa bi si celo prislužila sloves sodobnega, učinkovitega medija. Predvsem pa bi bila to priložnost za temeljito demokratizacijo televizije, saj ekrane ne bi več naseljevali zgolj politični veljaki, pomembni državni uradniki in strankarski ideologi, ki se zdaj gnetejo v prvih, drugih in tretjih Dnevnikih, v Tedniki, Žariščih in drugih »aktualnih« oddajah, ampak bi se našel prostor tudi za čisto navadne državljane, zakaj nekatere (dez)informacije pač hočeš nočeš prebivajo krog politične elite in zadevajo bolj vsakdanjo sfero. Televizijske informativne oddaje bi se tako čez noč znebile svoje značilne monotonosti, gledalci pa dvoma v verodostojnost tega medija, saj bi imeli priložnost neposredno (brez vsiljivih profesionalnih zastopnikov) poseči v program. Problem je le v tem, da takšna televizija ne bi bila več sposobna streči vzvišenim nacionalnim smotrom (kot vladajoča politika imenuje svoje interese). To pa je obenem tudi razlog, da bo ta privlačna ideja ostala zgolj ideja.

Bojan Kavčič

MUZIKA JE BIZNIS

V poznoavgustovskem New MusicaL Expressu je britanski novinar **STUART MACONIE** obdelal rock-barabe, ki so poleg vseh blagodejnih posledic pustili za sabo tudi morje dreka, na katerega se vse odtlej kačijo nedomiselni osli, ki bi radi bili pop zvezde. Redki veliki bendi so uspeli v svojih karierah narediti tako malo napak, da jih neumni posnemovalci niso opazili. Tem več pa je tistih, ki so poleg lepih pesmi v svojih zapuščinah nastavili tudi prave tempirane bombe. Poglejmo si nekaj takšnih min presenečenja.

— **SLAB ZGLED:** Bob Dylan

— **TEMPIRANA BOMBA:** Razglašene orglice, »jezus« sandali, neubrano petje skozi nos.

Če je ubogi Robert morda imel težave s sinusi in je njegov način petja dal glasbenemu izrazu poseben pečat, se plaz nesrečnega posnemanja ni ustavil le pri tem. Njegov uspeh v pop glasbi je namreč dal poguma marsikateri pote-puški vreči polni bolh in kvazi-intelektualizma, da se je s kitaro v rokah in jezuskah na umazanih tacah klatila po svetu in kokodakala o vetru, poplavalah in nasploh protestirala proti vsem krivicam, ki se godijo na svetu. Nekaterim se je uspelo celo prebiti v show-biz.

— **POSLEDICE:** žurke z orientalskimi kadili in težaki, ki prinesejo kitaro s seboj; Elvis Costello; Tomaž Domicelj.

— **SLAB ZGLED:** Led Zeppelin

— **TEMPIRANA BOMBA:** evnuško petje, metanje televizorjev skozi okna, dvo-vratne kitare.

Kot povsem pravilno ugotavlja Stuart Maconie, so Led Zep iznašli rock glasbo z vsemi ekcesi, ki si jih dandanes nekateri ali pa skoraj vsi rock bendi tako obupno želijo zrežirati. Zeppelini so pravzaprav vzeli pod drobnogled vse standardne razsežnosti v takratni glasbi (vključno z glasnostjo, spolnim nabojem in dolžino bobnarskega sola) in jih preprosto pomnožili z osem. Seveda je Gunsom ta princip več kot bibličen, zato Maconie upajoče sanja o dogodku, v katerem bi na koncert **Guns'n'Roses** prišli delegati Mednarodnega sindikata hotelskega osebja in se poscali na njihove feršterkerje, ozmerjali **Slasha** s pedrom, pokozlali **Axla** od nog do glave, nato odšli v garderobo in razžalili čast njihovih deklet, na koncu pa zahtevali od benda da jim ob treh zjutraj prinesejo sendviče s sardelicami in japonske stripe.

— **POSLEDICE:** Ian Gillan in skoraj vsi lepoglasni metalci; nova hipijada; Van Halen; Def Leppard; Goran Bregović v vlogi Jimmyja Pagea.

— **SLAB ZGLED:** Sex Pistols

— **TEMPIRANA BOMBA:** dretje namesto petja, varnostne zaponke, God Save The Queen.

Prav tako kot z že omenjenimi nesmrtniki, ni bilo s Pistolsi prav nič narobe, toda kdo bi si bil leta 1976 mislil, da bo moč še petnajst let po punk-šoku skoraj na vsakem rock koncertu opaziti kakšno slaboumno grdobno, ki bo, na smrt pijana, težila naokrog in se počutila nad vse srečno, če bo zbujala gnus s prav nič fakirsko zabodenimi varnostnimi zaponkami

v koži. O bendih, ki še po petih letih igranja ne znajo nič drugega kot hvaliti se v krogu maloštevilnih prijateljev verjetno ni treba posebej govoriti. Kakšne posledice je imela God Save The Queen ve vsakdo, ki si je že kdaj ogledal koncert kakšnega tretjerazrednega punk benda, kjer je bilo med ostalim moč slišati tudi nekaj hudo krepkih na račun vlade, predsednika in ostalih fašistov.

— **POSLEDICE:** kratko postrženi cepci, ki med koncerti ščijejo po vsem, kar leže in gre; Manic Street Preachers; grda in odurna dekleta; Mario Selih.

LESTVE

Velika Britanija (NME)

— singli

1. KIRI TE KANAWA — World In Python
2. MONTY PYTHON — Always Look On The Bright Side Of Life
3. BRYAN ADAMS — (Everything I Do) I Do It For You
4. THE SCORPIONS — Wind Change
5. 2 UNLIMITED — Get Ready For This

Velika Britanija (NME) — albumi

1. SIMPLY RED — Stars
2. TINA TURNER — Simply The Best
3. ERASURE — Chorus
4. BRYAN ADAMS — Waking Up The Neighbours
4. KENNY THOMAS — Voices

Velika Britanija (NME) — neodvisni singli

1. LUSH — Black Spring EP
2. MEGA CITY FOUR — Words That Say EP
3. BIZARRE INC — Such A Feeling
4. CHAPTERHOUSE — Messerise
5. HUMAN RESOURCE — Dominator

Velika Britanija (NME) — neodvisni albumi

Pixies: s svetoboljem na rami.

1. PIXIES — Trompe Le Monde
2. THE LEVELLERS — Levelling The Land
3. PRIMAL SCREAM — Screamdellica
4. HOLE — Pretty On The Inside
5. ERASURE — Chorus

ZDA (Billboard) — singli

1. MARIAH CAREY — Emotions
2. NATURAL SELECTION — Do Anything
3. KARYN WHITE — Romantic
4. EXTREME — Hole Hearted
5. BONNIE RAITT — Something To Talk About

ZDA (Billboard) — albumi

1. GARTH BROOKS — Ropin' The Wind
2. MOTLEY CRUE — Decade Of Decadence
3. GUNS'N'ROSES — Use Your Illusion II
4. PUBLIC ENEMY — Apocalypse '91... The Enemy
5. PRINCE — Diamonds And Pearls

RAP obeti (NME)

1. ICE CUBE — Death Certificate LP
2. PUBLIC ENEMY — Apocalypse '91
3. LEADERS OF THE NEW SCHOOL — Shinning Star
4. GRAND PUPA — Fat Rat
5. ULTRA-MAGNETIC MCs — Make It Happen

FILMI

1. THE COMMITMENTS
2. ROBIN HOOD — THE PRINCE OF THIEVES
3. TOY SOLDIERS
4. TERMINATOR 2: JUDGEMENT DAY
5. STEPPING OUT

NOVICE

ICE-T je nedavno tega imel priložnost spomniti se »starih dobrih hustlerskih časov«. Neka hostesa v hotelu, v katerem je cool muthafucker prebival, je namreč zamenjala njegovo uro v obliki ročne granate za

ICE-T: niso ga zaprli zaradi bombe, temveč zaradi naslova albuma njegovega benda Body Count »Cop Killer«.

pravo bombo in v paniki poklicala policijo. Icemanu so nataknili čisto prave lisice in še preden je uspel pojasniti, da je šlo le za modno uro, se je znašel v čisto tapravem zaporu. YO! Ya get what ya want!

Tudi KLF nista najpametnejša na svetu. Pošteno ju je namreč nasmodila WANDA D., pevka, ki je sodelovala pri pesmi »Last Train To Trancentral«. Babišče si je omislilo kaj nenavadno in predrzno potegavščino: po Združenih državah Amerike namreč kroži s skupino, ki se predstavlja z imenom KLF in, seveda, služi lepe denarce. Drummond in Cauty, prava člana KLF nista ostala križem rok. Založba, ki opravlja njune prekooceanske posle, ARISTA, je že sprožila sodni postopek proti domiselnim plagiatorjem. Fanta pa ne počivata tudi na ustvarjalnem področju. Pred kratkim je izšel njun novi single »The Justified Ancients Of Mu Mu«.

BILLY IDOL je na zadnjem sedežu nekega avta premlatil dvaindvajsetletno dekle, ker ni hotela ustreči njegovim spolno naravnanim željam. Marsikatera bi to storila prav rade volje, toda če malce pomislimo, lahko zatrdimo, da je imela Amber Nevel, kot se dekle imenuje, prav. Z denarjem, ki ga bo iztožila od njega si lahko do

Overflow

konca življenja kupuje kakršne koli moške, ki si jih bo zahotela.

THE SPECIALS bodo, sicer pokojni, doživeli ponoven izid njihovega singla »Ghost Town«. Na singlu se bi naj nahajala tudi originalni demo in poseben dub-remix.

KONCERTI

V sredo, 27. novembra bodo v Klubu K4 nastopili Zagrebčani DEE DEE MELLOW. Del skupine (Gulič, Novoselič) je sicer bolj poznan ljubiteljem Discipline Kičme, toda vsi, ki so Dee Dee Mellow videli v živo, trdijo, da je koncert vreden ogleda. Če omenimo, da gre pri tem bendu za fuzijo jazza, funka in rapa v pravi zagorsko-medjimursko-indijanski maniri, jim lahko mirne duše verjamemo. Koncert se prične ob 23. uri.

23. novembra bodo v celjskem KLJUB-u nastopili Riječani REGOČ. Bend, ki se je obiskovalcem Novega Rocka prav gotovo vstisnil v spomin bo pričel z nastopom ob 21. uri.

Za malce premožnejše: 7. decembra v Rudi-Sedlmayer-Halle LENNY KRAVITZ! 16. novembra na istem mestu SLAYER!

TV

»IN«
Zgodovinski Vidmarjev stavek v Studiu Ljubljana: »Auf-biks, čreve na plot!«

»OUT«

Uredniki, ki v dnevnik povabijo Dimsija tudi, če samo zamenja vrsto tobaka za svojo fajfo.

TREND

Pokupiti še zadnje CD-je po šeststo tolarjev.

VIDENO

OVERFLOW, KLJUB Celje, 9. 11. 1991

V Celju se potrjuje teorija, ki pravi, da se kontinuiteta koncertov še najbolj spleča. Kljub temu, da se je sezona začela z zamikom (otvorili so jo Baby Zdravo), je dobro, da se je sploh začela. Očitno je, da si Celjani želijo rock koncertov, tudi klubskih in da občinstvo nedvomno obstaja.

Ovverflow svojo ljubezen do Ramonesov navezujejo na Hard-Ons, Snuff in MC4. Če vse to seštejemo, dobimo hiter in melodičen šus, dovolj zanimiv, da se spleča delati na njemu. Celjski koncert je bil za tako mlad bend več kot dober, čeprav znajo fantje na trenutke izveneti malce enolično. Pohvalno.

PETROL
z vami na poti

Slovensko ljudsko Gledališče Celje

Četrtek, 14. novembra, ob 10. uri: Murray Schisgal: LJUBEZEN, režiser Dušan Mlakar, abonma GIMNAZIJA CENTER CELJE

Sobota, 16. novembra, ob 17. uri: Edvard Albee: KDO SE BOJI VIRGINIJE WOOLF? režiserka Barbara Hieng, abonma SOBOTA POPOLDAN in IZVEN

CRNA
Komedija
PETER SHAFFER

DP REKLAMA, opravljanje storitev s področja ekonomske propagande in trgovine. CELJE, Ul. XIV divizije 6

REKLAMA

ŠOKANTNA NOVICI O VIRUSNI OKUŽBI EARVINA »MAGIC« JOHNSONA

Veliki žongler se bori za življenje

Earvin »Magic« Johnson je na tiskovni konferenci v Los Angelesu izjavil, da je okužen z virusom aidsa, zdravnik Michael Mellman pa mu je svetoval, naj opusti vse, kar bi lahko oslabilo njegov imunološki sistem. Novica iz Los Angelesa je bila šokantna, čeprav je bilo stalnim obiskovalcem v športni dvorani Western Forum že nekaj dni jasno, da se nekaj dogaja, kajti Earvin »Magic« Johnson se ni pojavil na uvodnih treh tekmah profesionalne košarkarske ekipe Los Angeles Lakers. Toda v administraciji kluba so na vsa novinarska vprašanja najprej odgovarjali, da je veliki košarkarski žongler zbolel za gripo. In potem se je Earvin »Magic« Johnson pojavil na tiskovni konferenci in sporočil tristo zbranim novinarjem, da je okužen z virusom aidsa. Michael Mellman, zdravnik Los Angeles Lakers, je sicer dejal, da najboljšemu košarkarju zadnjega desetletja ne grozi neposredna nevarnost, toda vseeno je svetoval Earvinu »Magicu« Johnsonu naj opusti vse, kar bi lahko še bolj oslabilo njegov imunološki sistem, torej tudi profesionalno košarko.

Zahrbtna infekcija Earvina »Magic« Johnsona je seveda delovala v Los Angelesu, kjer je bil črнопoliti zunanji igralec Lakersov izredno popularen, kot potres. To naj bi pomenilo konec košarkarske dinastije Los Angeles Lakersov, ki so osvojili v zadnjih dvanajstih letih kar petkrat naslov svetovnega profesionalnega prvaka. Jerry West bo v vlogi generalnega menadžerja vsekakor potreboval nekaj let, da bo ustvaril šampionsko ekipo, kakršno je imel skorajda dve desetletji.

Earvin »Magic« Johnson je bil na tiskovni konferenci videti miren, ko je dejal: »Nikoli si ne bi mislil, da se bo kaj takega zgodilo prav meni, a zavaljo tega ne bom obupal, temveč se bom spopadel z boleznijo. To zame še ni konec sveta, saj sem srečen človek.« In potem je nadaljeval: »Nimam aidsa in nameravam živeti še dolgo. S košarko pa je konec in Lakerse bom zapustil takoj. Moje življenje se bo nedvomno močno spremenilo, vendar bom še vedno ohranil stike s košarko.«

Briljantna kariera se je začela v East Lansingu

Briljantna košarkarska kariera Earvina »Magic« Johnsona se je začela v East Lansingu, kjer je univerza Michigan State. Njegova študentska ekipa je osvojila naslov prvaka ZDA v letu 1979, ko je bil študent drugega letnika, finalni dvoboj z univerzo Indiana State pa je potekel v znamenju nepozabnega dvoboja Earvin »Magic« Johnson-Larry Bird. V istem letu 1979 se je odločil za prestop med profesionalce, ko so imeli Los Angeles Lakers izbor igralca številka 1.

V profesionalni košarki je zablestel v polnem sijaju že v letu 1980, ko je bil proglašen za najboljšega igralca finalnega dvoboja v profesionalnem svetovnem prvenstvu, v katerem so Los Angeles Lakers izvedli pravi podvig, saj so v sistemu »boljši v sedmih tekmah« dosegli četrto zmago s Philadelphia 76 ers že v šestih tekmah v philadelphijskem Forumu! Zmaga v gosteh je bila še toliko bolj presenetljiva, ker so Los Angeles

Lakers igrali brez svojega centra Abdula Kareem-Jabbarja, Earvin »Magic« Johnson pa je s svojimi 205 centimetri igral v Philadelphiji najprej centra, zatem krilnega igralca in končno na svoji pravi poziciji – v vlogi zunanjega igralca. Njegova bilanca je bila neverjetna: 42 košev, 15 skokov! To je bila pravzaprav košarkarska simultanka Earvina »Magic« Johnsona s philadelphijsko ekipo.

Los Angeles Lakers-Philadelphia 76 ers 109:102, 104:107, 111:101, 102:105, 108:103, 123:107.

Los Angeles Lakers so osvojili naslov svetovnega profesionalnega košarkarskega prvaka v letih 1980, 1982, 1985, 1987 in 1988, potem pa je bilo že opaziti, da se bliža zaton ekipe veteranov. Earvin »Magic« Johnson je 14. avgusta dopolnil dvaintrideset let, toda v Western Forumu, osrednji športni areni Los Angelesa, so vsaj še za leto ali dve kovali vse načrte na dirigentski vlogi igralca. In potem je nenadna vest iz kalifornijske metropole show businessa, filma in profesionalnega športa, televizije in zabave, v trenutku razblinila vse šampionske načrte. Takšen igralec, kakršen je bil Earvin »Magic« Johnson, se v ZDA rodi le enkrat v vsakem desetletju.

Šok je zajel košarkarski svet v ZDA

Šok je zajel košarkarski svet v ZDA, kjer je bil Earvin »Magic« Johnson izredno popula-

ren tako v Los Angelesu kot tudi povsod, kjer so Los Angeles Lakers nastopali, še posebej, ker je bilo v NBA le malo košarkarjev, ki so bili v svoji ekipi več kot le igralci – temveč osebnosti, ki so izoblikovale filozofijo igre v vrhunskih ekipah. Earvin »Magic« Johnson je bil v klubu vplivnejši kot trener Pat Riley, ki je lani zapustil ekipo. Jack Nicholson je bil njegov velik prijatelj, ki je prihajal na vsako tekmo v Western Forumu, pogosto pa je krenil tudi na kakšno gostovanje. Los Angeles Lakers so bili ekipa, ki je bila v ZDA prava nacionalna institucija.

Earvin »Magic« Johnson se je zavzel tudi za Vlade Divca, ko je prišel kot »freshman« v profesionalno ekipo takšnega slovesa. Bil je človek, ki je najzaslužnejši, da je Vlade Divac v enem samem letu preстал »prilaganja«, v sezoni 1990–1991 pa je bil že kandidat za »All-Star« selekcijo v National Basketball League. Vlade Divac je večkrat poudarjal, da je imel srečo, ker je podpisal profesionalno pogodbo prav z ekipo Los Angeles Lakers, ne samo zaradi Earvina »Magic« Johnsona, ki je s svojim baritonskim glasom umirjal soigralce in vzpostavljaj kolektivno vzdušje v ekipi, temveč tudi zaradi Los Angelesa, toda od nenadnega sporočila s tiskovne konference Earvina »Magic« Johnsona ne bo več nič tako kot je bilo še včeraj. Začenja se obdobje, obremenjeno z izgubo vodje.

Earvin »Magic« Johnson je izžareval neko magično privlačnost, ki je bila temelj nje-

govoga fantastičnega uspeha v košarkarskem »show businessu«, ki je bil vtakan v vsako poro njegovega življenja. Los Angeles Lakers so bili znani tudi kot zvezdniška ekipa, ki je poskrbela za marsikatero afero. Nekatere so prodrle tudi v javnost, kot tista, ko je policija v Dallasu aretirala Jamesa Worthyaja, ker je v popoldnevu pred večerno tekmo nagovarjal temnolaski k prostituciji. Imel je smolo, da sta bili policistki, ki sta dežurali v agenciji za masažo, ko je policija odkrila njeno pravo dejavnost. James Worthy je bil obsojen, kajti dokazi so bili premočni, da bi lahko sodišče dvomilo vanje. Mnoge afere v Los Angelesu so seveda ostale prikriti, kajti Jerry Buss, lastnik profesionalne košarkarske ekipe Los An-

geles Lakers, profesionalne hokejske ekipe Los Angeles Kings, dvorane Western Forum in kabelske televizijske postaje Prime Ticket ima močne zveze v kalifornijskem velenju. Ali bo Earvin »Magic« Johnson plačal ceno zahrbtne okužbe z virusom aidsa, kakršno so plačali že mnogi filmski igralci, ali pa bo njegovo telo vendarle vzdržalo v boju z virusi zahrbtne bolezni? »Premagal bom bolezen,« je večkrat ponovil Earvin »Magic« Johnson. Njegovo stanovanje je v teh dneh seveda »oblegana trdnjava«, kajti ameriški tisk v lovu za senzacijami postavlja vprašanja, ki niso bila zastavljena na tiskovni konferenci.

Aco Pasternjak

koroški radio slovenj gradec
UKV 97,2 IN 88,9 MHz STEREO

IMATE STANOVANJE? NIMATE? V OBEH PRIMERIH JE NOVA BROŠURA ZA VAS!

NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO

- Stanovanjski zakon
- Kako odkupiti družbeno stanovanje
- Kako urejati najemna razmerja s stanodajalcem
- Kdo upravlja s stanovanji
- Kakšne pravice imajo vaši potomci pri razpolaganju s stanovanjem

To in še več boste zvedeli v novi brošuri

STANOVANJSKA RAZMERJA PO NOVEM,

Ki bo zajemala še veljavni zakon, komentar in primere kako urejati posamezne pravice. Cena 230 SLT
Naročila pošljite na izdajatelja: CZP Enotnost, Ljubljana, Dalmatinova 4, telefoni: 321-255, 110-033, 311-956.

NAROČILNICA
Pri CZP Enotnosti, Ljubljana, Dalmatinova 4, nepreklicno naročam(o) ... izvod(ov) brošure **STANOVANJSKA RAZMERJA PO NOVEM.**

Naročeno pošljite na naslov:

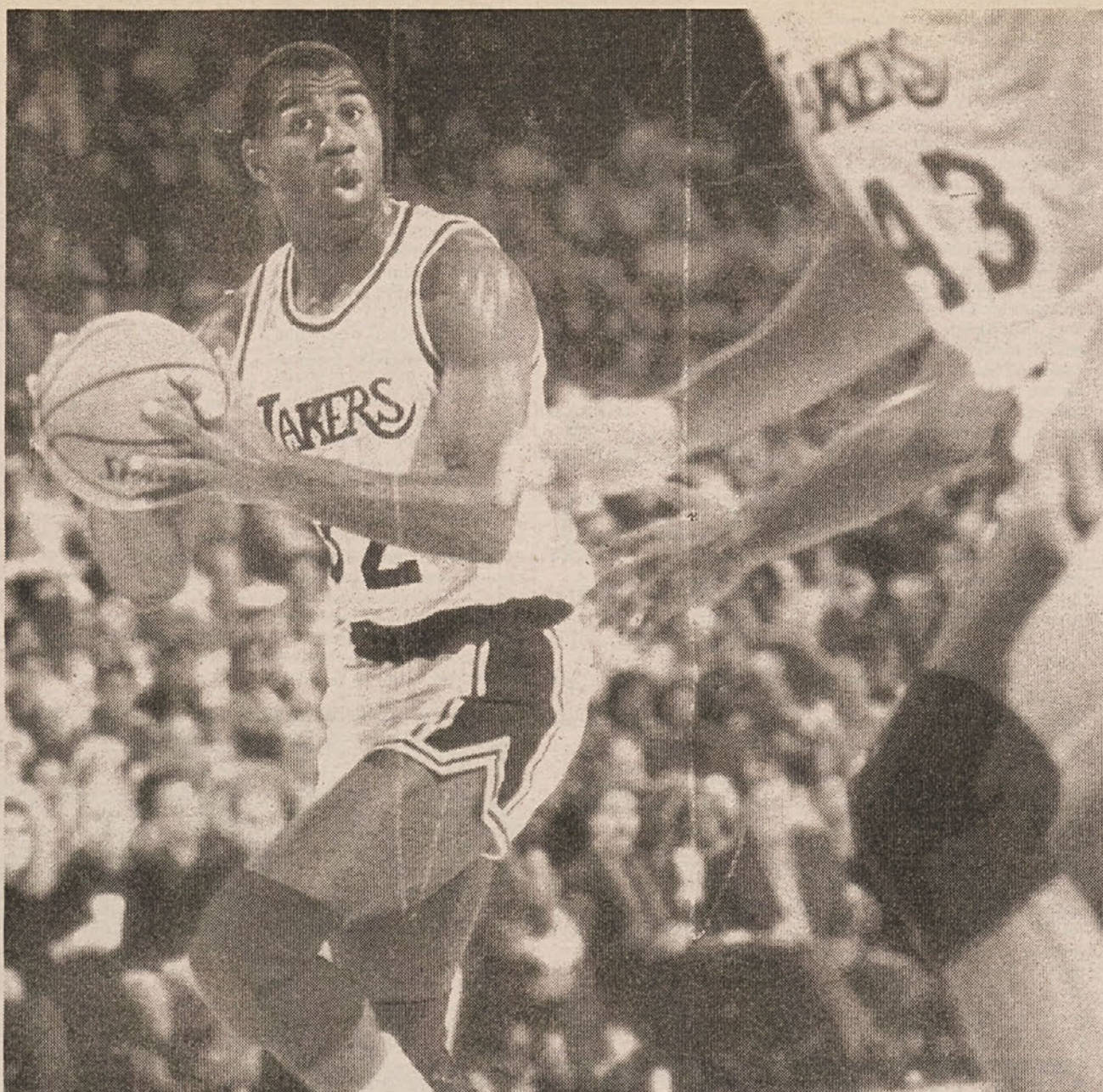
Ulica, poštna št., kraj:

Ime in priimek podpisnika:

- 1.) račun bomo plačali v 15 dneh po prejemu knjig
- 2.) naročeno pošljite po povzetju
- 3.) Telefonsko naročene knjige pošiljamo po povzetju.

Žig

Podpis naročnika

Earvin »Magic« Johnson bo ostal zapisan v zgodovino košarke kot največji žongler v obdobju 1980–1990.

BIOLOŠKO-DINAMIČNI NAČIN PRIDELOVANJA HRANE

Kmetujte z nami

IZREZUJTE Z NAMI (8)

Nadaljevanje iz prejšnje številke

Uporaba preparatov Gnoj iz roga (500) in Kremenec iz roga (501)

Gnoj iz roga aktivira delovanje mikroorganizmov v tleh, deluje stimulatивно na korenine rastlin. S tem prinese v zemljo tudi toploto. Gnoj iz roga škropimo na začetku rasti, pred setvijo ali sajenjem. Škropimo ga vedno ob sončnem zahodu in kadar ne dežuje. Da bi spomladi še povišali temperaturo zemlje, ga lahko škropimo hkrati s preparatom iz baldrijana.

Vsak preparat škropimo najmanj enkrat, najboljši rezultati pa so se pokazali pri trikratnem škropljenju: Gnoj iz roga pred setvijo in dokler se rastlina ukoreninja, Kremenec iz roga pa takrat, ko začne rastlina oblikovati plod.

V majhnem vrtu je škropljenje velikega števila kultur zaradi majhnega prostora težavno. Zato škropimo cel vrt naenkrat. Prvič ga trikrat škropimo pred glavnimi pomladanskimi deli, drugič pa ga tri dni zapovrstjo škropimo v začetku ali sredi julija, ko visoke temperature zmanjšajo aktivnost tal in jih z Gnojem iz roga obnovimo.

Gnoj iz roga je smotno škropiti tudi novembra in decembra, če ni snega, ker je takrat delovanje kozmičnih sil, ki jih prenaša preparat 500 tudi v naravi najmočnejše.

Svetlobna moč preparata Kremenec iz roga (501) podpira predvsem zorenje, okus in obstojnost plodov. Deluje torej na presnovo rastlin. Oba preparata sodita skupaj, se podpirata in dopolnjujeta. Kremenca ne smemo škropiti brez predhodnega škropljenja z Gnojem iz roga.

ga. Najboljši čas za škropljenje s preparatom 501 je, ko začneja rastlina oblikovati tisti organ, ki nas hrani: korenje takrat, ko se začno listi vihati navznoter, paradižnik ko se pojavijo prvi ko lešnik debeli plodovi. Zgodnjo zelenjavo škropimo, kadar so jabolka (na jablanah!) v popkih. To so solata, redkvice, kreša, špinata... Drugo škropljenje opravimo takrat, kadar so jabolka za oreh debela. Takrat škropimo grah, kumarice, korenček, paradižnik, bučke, kolerabo, zgodnje zelje, ribez, češnje. Tretje škropljenje opravimo, kadar začnejo jabolka rdečeti: pozno zelje, ohrovt, brstični ohrovt, kitajsko zelje... Četrtič pa škropimo, ko jabolka zorijo. Takrat so na vrsti zimski radič, jagode, maline, robide.

Presnova rastline ima v toku dneva svoje ritme, ki jih lahko s pridom uporabljamo pri škropljenju s preparatom 501. Zjutraj rastlina s pomočjo sončne energije pretvara ogljikov dioksid v vodo in sladkor. Sokovi v njej so usmerjeni navzdol. Snovi, ki jih rastlina ustvari zjutraj in čez dan, nalaga v svojih organih, v času zorenja pa te snovi potujejo v plod. Če škropimo zoreče plodove s preparatom 501 popoldne, pospešujemo debelenje in zorenje plodov, ker je takrat asimilacija velika. Trajnice škropimo tudi v jeseni po obiranju; to krepi les, zlasti enoletne poganjke, da lažje prezimijo in so bolj odporni na bolezni.

Poleg razvojnega stadija rastline so za škropljenje s preparatom 501 pomembna tudi tla, vremenske razmere, posebnosti sort in vrst, število in ritem škropljenj in pozicija Lune in planetov (Setveni koledar!)

Se nadaljuje

Alina sovraži Castra

Komaj za verjeti: kubanski jezični predsednik Fidel Castro (65) je imel sredi petdesetih let poleg revolucije še en cilj – ljubezen. Afera se je imenovala Nati Revuelta, s katero je imel hčerko Alino (34). Castro je zanjo bolj slabo skrbel. Ni čudno, da je bila Alina na očeta vedno bolj jezna, in da ga danes sovraži.

Alina se z grenkobo spominja svoje poroke: oče ji je za poročno darilo poslal zaboj osvežilne pijače! Hčerka je velikemu voditelju počila zaboj pred noge z besedami: »To lahko vzameš nazaj. Kakšen oče lahko da hčerki takšno poročno darilo? Tu nimaš več kaj iskati! Ti si kriv, da v tvoji hiši gospodarji revščina.«

Veliki demagog Castro je ostal brez besed. Alina je imela prav: Takrat je bilo treba na Kubi dva meseca delati za par čevljev.

Castrovo hčer grize še čisto nekaj osebnega. Alina sanja o tem, da bi naredila fotomodel kariero v Evropi ali Ameriki, toda oče ji je to skritko prepovedal in je ne pusti iz države.

Dojenček rešil sestro

Anissa Alaya (19) prisrčno objema svojo majčkeno sestrico Marrisso, ki je stara komaj 13 mesecev, in sreča ji žari z obraza. Njena mala sestrica ji je rešila življenje! Anissa je bolehalo za levkemijo, kemoterapija pa je lahko širjenje krvnega raka samo omejila, ne pa čisto pozdravila. Dolga štiri leta so iskali zdravniki nekoga, ki bi daroval kostni mozeg. Vendar zaman. Smrt Anisse je bila že tik pred zdajci, zato so se njeni starši odločili imeti še enega otroka, ki bi rešil Anisso. S transplantacijo med sestrami so možnosti ozdravitve namreč najboljše. Starši so želeli tega otroka samo zato, da bi pomagali Anissi. Da pa bi bil plan dosegljiv, je moral Anissin oče opustiti svojo predhodno sterilizacijo in se desterilizirati. Kaj vse nareči človek za svoje otroke!

KRAJINA BILJU SODRAŽICE						VOOLBINA V ZIDU ZA POSTELJO	INDUST. KRAJ PRI CELJU	IZBRANA STRUKTURA DELAVCEV	LUKA V ALŽIRIJI
ZRTVENIK									
ČEŠKI AVTO									
OSNOVA TEMELJ									
NOVA DOBA	ZEMLJA	ŠPORTNIK	NAUK O GOSPODARSTVU	BACIL	DROBEČ TRŠČICA OBRAMBNI NAPIS				RISBA: PETER SMREKAR
KRAJ V SAVINJSKI DOLINI							NAŠ ČLOVEK	TOPOVSKE SALVE	REKA V MUNCHNU
SLOG PO BAROKU							SMUČI		
POSKAKOVANJE							IZRASTEK NA GLAVI SLOV. IGRALKA		
GLASB. POJEM				Ž. IME BIFE					
KRIŽANKA: FRANCI PAVŠER	TONOVSKI NAČIN FINE ZENSKE				KRAJ PRI TRŽIČU TOLŠČA				
SLOV. VLADNA KOALICIJA						JAPONSKI DENAR			VRTNINA
GRŠKI POLOTOK						RUDAR UNITED NAMONS			
OSEMTE-SOČAK V HIMALAJI							M. IME		
VOJAŠKA KOLONA							RUSKI VLADAR		

Nagrajenci križanke iz prejšnje številke

- nagrada: okvir za registrsko tablico – Trkaj Jerko, Ulica talcev 5, 61433 Radeče
 - nagrada: dvomesečna naročnina Nove dobe – Karničnik Vojko, Brode 17, 63305 Vrnsko
 - nagrada: majica Nove dobe – Gabor Milan, Trenje 83, 69232 Črenšovci
- Nagrajencem čestitamo. Nagrade boste prejeli po pošti.

Nagradna križanka

- nagrada: majica SLOVENIJATURIST
 - nagrada: okvir za registrsko tablico CAR SHOP
 - nagrada: 1-mesečna naročnina Nove dobe
- Pri žrebanju bomo upoštevali pravilne rešitve, ki jih boste po pošti ali osebno dostavili v naše uredništvo do ponedeljka, 18. novembra do 9. ure dopoldan.

Rešitev križanke iz prejšnje številke

VOKAL, USODA, KIPAR, OJE, VERDI, DIVJAK, VZ, JUNIOR, JOD, OBTOK, MERA, OREL, ESEJ, POREČ, LECA, VITAMIN, SNETJE, IVA, LIRA, TACIT, AK, ZREČE

MEXX

TRGOVSKO IN PROIZVODNO PODJETJE, p. o. CELJE

AVTOTEHNIKA

VAŠ NAKUP V AVTOTEHNIKI, V VAŠE IN NAŠE ZADOVOLJSTVO. OD 15. 11. DO 31. 12. 1991 ZA GOTOVINSKO PLAČILO.

10% POPUSTA – KOLESA ROG, DROBNI GOSPODINJSKI APARATI, VIBRACIJSKI MASAŽNI APARATI SIT, ORODJE IN PRIBOR BLACK&DECKER, AKUMULATORJI, AVTOMOBILSKE SEDEŽNE GARNITURE IN VLEČNE KLJUKE
5% POPUSTA – MOTORNA KOLESA IN ŽAGE TOMOS, SMUČARSKA VLEČNICE, BELA TEHNIKA, AKUSTIKA, TELEVIZORJI, AVTOMOBILSKE ZIMSKE GUME IN VERIGE.

PRESENEČENJE 23. 12. 1991 BOŽIČNO – NOVOLETNO NAGRADNO ŽREBANJE.

VAŠE PRODAJALNE V CELJU, MOZIRJU, ROGAŠKI SLATINI IN PTUJU.

Trgovsko podjetje p. o. "Savinjski magazin Žalec"

40 let

Šlandrov trg 35 – 63310 Žalec

SAVINJSKI MAGAZIN ZOPET NAGRAJUJE!

VELIKO NOVOLETNO NAGRADNO ŽREBANJE OD 4. 11. – 24. 12. 1991

VEČ KOT 100 BOGATIH NAGRAD!

Nakup nad 500,00 SLT v eni izmed prodajaln Savinjskega magazina vas lahko prijetno preseneti.

Državljanstvo ali država

(nadaljevanje s strani 7)

Slavko Debelak: Kazenska ovadba nima takšne teže kot potem nadaljnji postopek v okviru kazenskega postopka. In točna je tudi ugotovitev, da na podlagi malo kazenskih ovadb potem pride do končne sodbe kot takšne. Vendar pa je kazenska ovadba neke vrste policijski postopek, neke vrste indikator, ki bi v primeru, v katerem želimo v zakonu neko konkretno diktacijo, omogočil, da se zadeva začasno zamrzne in da se potem v nadaljevanju počaka do končne odločitve, oziroma do pravno-močne sodbe.

Moram reči, da je Ministrstvo za notranje zadeve novelo tega zakona pripravilo na podlagi številnih pripomb, pobud, predlogov in da je moralo slediti javnemu mnenju, stimulam, ki so prihajala iz okolja, zato je bilo prisiljeno tudi ugotoviti naslednje dejstvo: da je bilo v času agresije oz. po agresiji vloženih že preko 90 kazenskih ovadb zoper ljudi, ki so nasprotovali temeljni ureditvi, ki je prenešana iz zveznega kazenskega zakona oz. adaptirana v to slovensko zakonodajo.

Lev Kreft: Zanima me obseg števila izdajalcev in sovražnikov, ki prosijo za slovensko državljanstvo.

Dodal pa bi še novo vprašanje, ki se meni v procesu racionalizacije, čustva, ki ga poraja zamisel, da izdajalci in sovražniki naj ne dobijo državljanstva, poraja — namreč, kdo lahko določa, kdo je sovražnik in kdo izdajalec. Tu vprašanje je vprašanje, s katerim smo se v prejšnji dobi zelo pogosto ukvarjali ravno zaradi tega, ker je lahko kdorkoli določal, kdo je sovražnik in kdo je izdajalec.

Rampa na božji poti

(nadaljevanje s strani 8)

trdijo, da krepijo duha in telo itn. To argumentacija »za« ne more biti. Treba je Triglav in Triglavski narodni park obravnavati s stališča redke dobrine in zakona, ki ga okrog tega imamo.

Tisto, kar se mi zdi tukaj najbolj problematično in kar zamerim predvsem gospodu Jazbinšku, je, da on in vlada tukaj miži na obe očesi. Če drži, kar je govoril gospod Hubert Požarnik in tudi gospod Polajnar, da se tam gradi brez ustreznih dovoljenj, potem je treba temu reči, da je to navadna črna gradnja in iz tega vleči ustrezne posledice. Ne pa tukaj za tiste, ki so to izposlovali, sedaj pripeljati (nalašč bom uporabil ta termin) »žegenj« skupščine, da se lahko to naprej dela. To ni v skladu s pravno državo in tudi ni v skladu (to si upam reči) z bogaboječnostjo, ki nedvomno uči, da je treba spoštovati, kar je cesarjevega. Zato bi jaz rekel, da naj se sprejme sklep, da se lahko obnovi samo kapelica, ki je tam bila, pa čeravno mislim, da skupščina pravzaprav okrog tega ne more kaj dosti govoriti. Vsekakor pa je potrebno imeti nek dodaten sklep, da se razišče, kdo je odgovoren za to, da se je začelo graditi brez ustreznih dovoljenj in da se potegne najstrožje sankcije. Kajti tukaj je bilo dosti govora in verjamem, da nas bodo tukaj — sedaj se bom skliceval na drugi del razpadlega SDZ-ja — podprli Pirnatovi demokrati, ki jim je dosti do svete slovenske zemlje, da se ne skrini na njenem najvišjem delu mimo pravil in mimo uzanc,

ki veljajo za vse — verne in neverne.

Ludvik Toplak: Niti o božji poti, niti o črnih gradnjah ne govorimo, niti o zapornicah, ampak samo o gradnji kapelice.

Viktor Žakelj: Če je res — in jaz ne dvomim — kar je dr. Požarnik povedal, in to nam je uvodoma minister Jazbinšek zamolčal, to pa je presedans brez primere. Mislim, da je to treba sedaj tu evidentirati in je treba ustrezne posledice iz tega potegniti. Tako se najbrž ne prezentira problem pred parlamentom, kjer moramo meritorno, v skladu z zakonom, o zadevi odločiti.

Miha Jazbinšek: Najprej moram povedati, da smo vsi obremenjeni s tem, da v posameznih stvareh iščemo širši kontekst. Ni treba utemeljevati gradnje kapelice, češ: rabimo kapelico mi, če imajo drugi rampo.

Ni se postopalo čisto tako, kot bi bilo treba. Ni se pravi čas šlo na prave naslove. In tudi, ko se je prišlo na pravi naslov — to sta dve ministrstvi: za kulturo in naše — moram reči, da so bile s strani Ministrstva za kulturo definicije dvoumne: ne gre za nadomestno gradnjo, na isti lokaciji, ker je tam danes dnevna soba, in podobno. In moram reči, da se je v tem procesu, od kar se je prosilo za to soglasje, naprej Ministrstva — mi smo potem rekli, da mora to iti na skupščino po zakonu — vendarle zgodila projektna transformacija: iz večjega objekta v manjši objekt. To moram povedati in to se je zgodilo. Tudi tipologija se je popravila v tem času. Pot je sedaj tu zakonita. Soglasje mora biti dano k dejanju...

Ludvik Toplak: Ne mora biti dano, to je vprašanje odločitve skupščine. Ne mora biti dano!

Jožef Skoč: Gospod minister pravi, da je vsa črna gradnja in čas bi bil, da se enkrat začne tudi drugače. Zato je moj predlog sila enostaven. Poglejte, zdaj je čas za gradnjo zamujen, to mi boste verjetno priznali, pa čeprav nobenega drugega argumenta ne. Zato bi bil moj predlog sledeč, da je skupščina tista, ki se zadnja odloča o soglasju za gradnjo te kapelice šele potem, ko se pri-

dobi vsa druga ustrežna dovoljenja. Zamujenega s to odločitvijo ne bo sigurno nič, ker pred pomladjo na Kredarici žal ni mogoče graditi in predlagam, da tak sklep sprejmete. In s tem bo razčiščeno niz stvari in ne bo se vlekle črnograditeljske in skupščina bo na koncu kolikortoliko čistih rok.

Darja Lavtižar-Bebler: Nič ne bo zamujenega, če se odločitev o tem soglasju odloži. Gospod Jazbinšek me je zelo prestrašil s tem, ko je povedal, da se tam sedaj odvijajo neka zemeljska dela. Bojim se namreč, da bomo končno morali še ta grb, ki je sedaj tukaj gor, spreminiti. Zemeljska dela na Triglavu — jaz sem doma iz Gorenjske in imam cel kup pomislekov v zvezi s tem. Naj pridejo sem z vsebinsko zasnovano projekta in bomo videli, ali sodi v to okolje ali ne. Saj ne bomo mi odločali o teh strokovnih podlagah, ampak vendarle ne moremo dajati kar tako soglasja.

Jože Smole: Da ne bo nobenega nesporazuma: jaz sem za gradnjo kapelice. Vendar se mi sedaj postavlja zelo principielno vprašanje: investitor je začel dela, predno je ta skupščina karkoli odločala. Če bomo šli mi preko tega, potem pomeni, da bomo legalizirali vse oblike črne gradnje in ostalega. Ne vem, kako si je investitor to dovolil, samo po vsem, kar sem slišal, tam se že nekaj dela, je že lokacija in podobno, potem se pa od nas zahteva, da skupščina da soglasje. Čeprav bi bilo normalno, da naprej skupščina da soglasje, potem se pa šele začne delati.

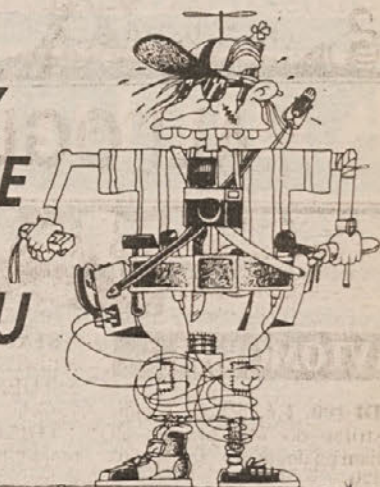
Miha Jazbinšek: Sedaj vprašanje, kaj je prej — kura ali jajce, ali se naprej začne delati idejni projekt, ali se naprej zač-

ne s postopkom, pa se potem vpraša za soglasje in tako naprej. Moram povedati, da za kakršno aktivnost od sedaj naprej je jasno predpogoj skupščine in ne obratno. Pri čemer sta oba druga zbora sprejela sklep brez tega dodatka po idejnem projektu, zato da ne bi dovolj zabetonirala v bistvu oblikovnosti. Vendar se približna predstava o dimenziji in o vklapljenosti v prostor seveda iz tega vidi, da se ne govori v tem primeru o nekem »kukavičem jajcu«, ki ga ne poznamo, ne vemo kje je in kako je notri postavljen. Mislim, da bi bilo treba iti v smer generalnosti sklepa. Kdor pa hoče odpirati vprašanja črnih gradenj in podobnih stvari, naj ga odpira posebej. Predlagam, da se brez tega dodatka sprejme sklep o tem, da je gradnja takega objekta na tej lokaciji primerna namembnostno in tudi glede vklapljenosti v prostor.

Ludvik Toplak: S tem ostane pri predlogu osnovnega sklepa in preidimo na glasovanje. Ugotovimo navzočnost: 41 navzočih poslancev. Kdo je za predlog tako spremenjenega predloga sklepa? Ugotavljam: s 26 glasovi za, 2 proti in 15 vzdržanimi je predlog sklepa izglasovan.

BREZ DLAKE NA JEZIKU

MARIBORSKI RADIO STUDENT UKV stereo 95.9MHz

ZA VSAKOGAR
...ZA SINDIKALNE ZAUPNIKE!

PRIROČNIK, KI GA POTREBUJETE, ČE STE ZAPOSLENI,
PA TUDI, ČE ZAPOSILITEV ŠELE IŠČETE...

Več avtorjev

MOJE PRAVICE
NA DELOVNEM MESTU

Vsebina:

- Sklenitev in prenehanje delovnega razmerja
 - Prenehanje potreb po delu delavcev
 - Pravice (obveznosti in odgovornosti) delavcev
 - Posebno varstvo žensk, mater, invalidov in starejših delavcev
 - Varstvo pravic delavcev
 - Sodno varstvo pravic delavcev
 - Varstvo pri delu
 - Pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja
 - Pravice za primer brezposelnosti
 - Zdravstveno varstvo
 - Socialno varstvo
 - Mesta sindikalno-pravne pomoči
- Brošuro so napisali izvedenci za posamezna področja.
Cena 145,00 dinarjev.
Naročite jo lahko pri ČZP Enotnost, Ljubljana, Dalmatinova 4,
lahko pa tudi po telefonu na št.: 321-255, 110-033.

CESTARJI ZA TONETA VOGRINCA

Tri dni do Maribora

Malce hitreje od avtobusa medkrajevnega prometa je Tone Vogrinec v soboto popoldan prismaširal peš iz Ljubljane v Maribor. Za pot je porabil le tri dni. Novinar Bojan Tomazič in lisičji oče Dušan Senčar sta ga na poti spremljala. Le malo je manjkalo, da bi naš Tone na poti obupal. K sreči so mu mariborski cestarji ob zadnjem delu poti, med Tepanjami in Hočami ob stari cesti nasuli kupčke peska, da si je utrujeni popotnik lahko odpočil. Marsikdo, ki nima treh dni življenja, da bi jih za stavo proč metal, je potem v nedeljskem Zdravu blaženo poslušal pesniški umotvor mariborske županje Magde Tovornik, ki ob sobotah nima nujnejšega dela kot da postopa ob cesti in čaka na pesce.

Ljubečna Celje

KLINKER

V NAŠI PRODAJALNI KLINKER vam PO
KONKURENČNIH CENAH NUDIMO:

- VHODNA IN POMIČNA VRATA
- ELEKTRIČNE KABLE
- POCINKANE CEVI
- KERAMIČNE PLOŠČICE
- OPEČNE IZDELKE
- JUPOL BARVE
- PARKET
- LEPILA ZA PARKET
- IN OSTALI GRADBENI MATERIAL

STOPITE NA TRDNA TLA. STOPITE NA KLINKER
PLOŠČICE LJUBEČNA!

PRODAJALNA JE ODPRTA VSAK DAN OD 7.
- 17. URE, ob sobotah do 7. - 12. ure.

AVTOMOBILI

AUDI 100, 1,6, bencin + plin, registriran do 7/92 prodam ali menjam po dogovoru. Tel.: (066) 35-979

Z 750 LE, letnik 1981, registriran do 4/92, obnovljen, prodam, cena 1.300 DEM. (063) 712-590
JETO, letnik 1981, cena 6.000 DEM, prodam ali menjam. Tel.: (063) 33-112 int. 24-17 (dopoldan - Gregor)

Z 750, letnik 1976, registriran, prodam, cena 400 DEM ter Tomos 15 SLC, neregistriran, v voznem stanju, prodam, cena 300 DEM. Marjan Pasar, Pot v Konjsko 24, Vojnik

Z 101, letnik 1978, registriran do 6/92, prodam, cena 1.150 DEM ali menjam za 126 P, Z 750. Tel.: (063) 25-944, dopoldan

WARTBURG 1,3 KARAVAN, 5-taktni, star 2 leti, prodam. Tel.: (063) 831-616, Zavolovšek

GOLF bencinar, letnik 1986, prodam. Tel.: (063) 856-896, popoldan

R4 GTL, letnik 1989, bele barve, registriran, prevoženih 29.000 km, prodam za 6.600 DEM ali za SLT, po dogovoru. Tel.: (063) 28-044

AVTOVID

Globoče 14, VOJNIK, tel.: (063) 772-483
NOVI IN RABLJENI REZERVNI DELI, UGODNA PONUDBA ANTIFRIZA 1 l 89,00 SLT

ZASTAVO 750, registrirano do 8/92, obnovljena prodam. Tel.: (063) 821-557

Z 101, letnik 1985, registriran do 10/92, prodam cena 2.800 DEM. Tel.: (063) 732-151

JETTO 1,8 i, katalizator, letnik 1988, prevoženih 40.000 km, prodam. Tel.: (063) 856-219

OSTALO

APN-6 in čelado Nolan, prodam, cena 18.000,00 SLT in zložljivo posteljo (z dvema foto-ljema), cena 6.000,00 SLT. Tel.: (063) 772-044, popoldan

STAR PISALNI STROJ Olivetti 82 s širokim valjem, cena 150 DEM Ivan Strmole, Goriška 4, Celje

TOPLOTNO ČRPALKO Gorenje Optimal 102, 280 l, nova, v garanciji, ugodno prodam. Tel.: (063) 712-221 interna 69 ali 711-278, dopoldan

KUPIM OTROŠKE SMUČI z vč-mi, smučarske čevlje, palice, kombinezon. (Mere: višina 115 cm, čevlji št. 27-29). Tel.: (063) 854-249, dopoldan

MESEC DECEMBER - MESEC POPUSTOV!
POKLIČITE NAŠO SLUŽBO MARKETINGA, SVETOVALI VAM BODO IN VSAK MESEC PRIPRAVILI ZA VAS UGODNOST!
 Tel.: (063) 25-331, 27-606
 Fax: (063) 25-849

PRALNI STROJ PS-102 Gorenje, nov, prodam, cena 400 DEM. Tel.: (063) 25-634 (dopoldan), 25-263 (popoldan)

IŠČEM DELO DOMA ali v tujini, imam prakso v ključavničarstvu in strugarstvu, več let, nastop dela takoj. Tel.: (063) 856-535

VPELJANO TRGOVINO z mešanim blagom v centru Žalca, prodam, cena 12.500 DEM, mesečna najemnina 400 DEM. Tel.: (063) 857-239

PRAŠICA 100 kg in 200 kg ter živce (grobance) za vinograd ali brajdo (Smarnica, Izabela, Kvinton in Jurka), prodam. Lipuš Adolf, Zvodno 63, 63000 Celje, tel.: (063) 21-481

ROG MOŠKO KOLO, na 10 prestav, prodam, cena 5.000,00 SLT. Tel.: (063) 24-176

KUPIM TRAKTOR Same Delfino do 4.000 DEM tolarke protivrednosti in prodam močno karamboliran traktor Ferguson (angleški) za rezervne dele. Tel.: (063) 723-266

SOBO z souporabo sanitarij, dam nagrado tistemu, ki mi jo odstopi. Tel.: (063) 21-938

NOV ŽENSKI ČRN PLAŠČ - št. 42, šivalni stroj, otroško bundo in harmoniko prodam, ter mehansko stiskalnico ali zamenjam. Tel.: (063) 732-149

POSTELJO z jogijem, dve omari in mizo, prodam, cena 9.500 SLT. Tel.: (063) 772-035

TALISMAN!

Kaj je talisman? To je posvečen magijski predmet, ki s svojim močnim delovanjem povzroča korenite spremembe pri izpolnjevanju vaših želja. Vsak talisman vpliva na eno željo, zato lahko imate več talismanov. Mogoče imate težave z zdravjem, ljubeznijo, zakonom, seksualno energijo, duševno in telesno stabilnostjo ali si želite več sreče (v igrah na srečo, šoli, na delovnem mestu...)? Zapišite težavo, pripišite naslov, ime, priimek in rojstni datum.

Počakajte osem dni in prepričajte se o tem, kar nekateri vedo že od davnih časov. Cena enega talismana je 249 SLT + PTT stroški, za več kot dve naročili pa vam Sextra podari »talisman prihodnosti«. Diskretnost z jamčena. Pošljamo tudi v tujino.

IZZOVITE SREČO

SEXTRA

p. p. 74
 61250 DOMŽALE

IŠČEM DELO doma ali v tujini, imam prakso v kovinski stroki več let, nastop dela takoj. Tel.: (063) 856-535

MEŠALEC ZA BETON, rabljen, kupim (velja tudi brez motorja), Tel.: (063) 27-558

GARAŽO Z ELEKTRIKO pri Plavi laguni v Celju, prodam. Tel.: (063) 24-296

SMUČARSKE ČEVLJE ALPINA, št. 40, smučarski kombinezon št. 16 in smučarske palice, prodam. Tel.: (063) 28-958, po 15. uri

RABLJEN PRALNI STROJ Gorenje exclusive, 14 programov, generalno servisiran pred 5-imi meseci, prodam, cena 100 DEM. Tel.: (063) 32-330

NOVO STROJENO črno-belo kravjo kožo, 3,2 m², prodam. Tel.: (063) 816-613

PARCELO 3 km iz Laškega na sončni legi, prodam. Tel.: (063) 731-608

ŽENSKO KOLO, starejše, prodam, cena 2.000 SLT (nujno). Kristina Gorkič, Celjska c. 31, Vojnik

SANKOMAT na tri grupe in soda, prodam ter pekač na dve plošči za palačinke velikanke 45 cm, prodam. Tel.: (063) 32-902

PEČ ZA CENTRALNO kurjavo z bojlerjem, prodam. Tel.: (063) 855-648

MOŠKI ZIMSKI PLAŠČ št. 50, skoraj nov, goblene z okvirji različne velikosti ter dvojni umivalnik (nov), prodam. Štih Anton, Kersnikova 11/I, Velenje

Felinološko društvo Celje organizira v soboto, 16. in v nedeljo, 17. novembra 10., jubilejno razstavo pamskih mačk. Razstava bo v Kulturnem domu v Žalcu, prvi dan od 10. do 19. in drugi dan od 9. do 16.30 ure. Vabljeni!

LASTNISO dvoipolsobno komfortno stanovanje v Celju, zamenjam za manjšo z doplačilom. Tel.: (061) 781-096

GARAŽO, vrstno, zidano, v Kajuhovi ulici prodam. Tel.: (063) 24-350

DEKLE IŠČE honorarno delo za 4 ure dnevno (zlaganje ali pakiranje) v dopoldanskem času, v Celju. Romana Cesnik, Frankolovkih žrtev 7, Celje

NEOPREMLJENO SOBO s sanitarijami v centru Celja v izmeri 30 m², dodam. Tel.: (063) 721-508 po 16. uri

Grafična priprava & grafični marketing & oblikovanje

Simona Vovk
 Cesta na Ostrožno 113, 63000 Celje, Telefon & fax: 06334-222

Bliža se **NOVO LETO**. To je čas, ko lahko vašim poslovnim partnerjem in prijateljem izkažete pozornost.

Mi vam v ta namen lahko ponudimo naslednje artikle, seveda z vašo reklamo:

- * žepne koledarje
- * namizne koledarje v obliki bloka
- * stoječe namizne koledarje
- * stenske koledarje
- * noveletne voščilnice
- * vžigalnike
- * kemične svinčnike

Če je vaša domišljija še bogatejša, smo vam z našimi uslugami na voljo!

NAROČILNICA NOVA DOBA

Ime priimek

naslov

naročam časopis-tednik Nova doba na naslov

Na gornji naslov mi pošljite izvodov. (število)

Obvezujem se, da bom redno plačeval naročnino.

podpis naročnika

HOROSKOP

od 14. do 20. 11.

Oven 21. 3.-20. 4.

V prihodnjih dneh boste žrtev drobne intrige, dobro pa bi bilo, da bi ohranili prisebnost. Ne dopustite provociranja. Posvetite se svojim načrtom in se izogibajte vsakršnim prepripirom tudi v družini. Srečne številke 13, 17, 22, 38.

Bik 21. 4.-20. 5.

Teden, ki prihaja, bo ugoden in kazalo bi ga izbrati. Denarno si boste kar dobro opomogli, v poslovnih zadevah pa ne prehitujte. Mirne duše se lahko odločite za potovanje. Previdnost v prometu. Srečne številke 11, 23, 27, 31.

Dvojčka 21. 5.-21. 6.

Če hočete res nekaj novega, morate opustiti staro. Ta teden bo priložnost, da si pridete na jasno o pomembni stvari. V poklicu bo nekaj manjših težav, v družini razočaranje. Pazite na svoje zdravje. Srečne številke 12, 33, 37, 41.

Rak 22. 6.-22. 7.

Cilj, ki ste si ga zastavili, boste dosegli, vendar bodo žrtve večje, kot si predstavljate. Ker je potrpežljivost vaša vrlina, vam nasprotnika ne bo težko ugnati v kozji rog. O izdatkih dobro premislite. Srečne številke 13, 15, 27, 39.

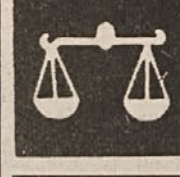
Lev 23. 7.-23. 8.

Ukvarjate se s problemom, ki vam bo naredil hude preglavice, če boste zavrnili pomoč. Partner vam ne želi slabo. Potrebovali bi tudi zaupnega svetovalca. Zdravstveno počutje vzemite dovolj resno. Srečne številke 1, 14, 45, 48.

Devica 24. 8.-23. 9.

Zelo pomembno bo, da boste v prihodnjih dneh ohranili trezno glavo in ne boste podlegli čustvom. Ljudi okrog sebe ne podcenjujte, marsikdo vam želi slabo. Z denarjem ne razmetavajte, pazite tudi na zdravje. Srečne številke 15, 23, 25, 37.

Tehtnica 24. 9.-23. 10.

V prihodnjih dneh vas čaka pretirano veliko dela, ki pa se ga lotite preudarno. Nekdo vas bo zelo razočaral, a mu tega ne pokažite. Izogibajte se zaprtih prostorov - možnost zelo neprijetne infekcije. Srečne številke 11, 16, 22, 33.

Škorpion 24. 10.-22. 11.

Ostanite zvesti svojemu namenu, kajti kesali bi se, če bi se mu odpovedali. V začetku res ne bo vse, kot pričakujete, kasneje se bo izkazalo, da ste imeli prav. Ne zaupajte prijateljem in znancom. Srečne številke 14, 19, 27, 35.

Strelec 23. 11.-21. 12.

Ta teden boste potrebovali zvrhano mero strpnosti. To, kar vam bo delalo skrbi, so nepomembne reči, ki se z njimi ne ukvarjate. Predvidni bodite v kupčijah in dvakrat premislite vsako odločitev. Srečne številke 14, 23, 31, 40.

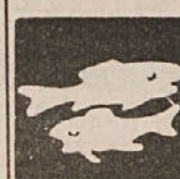
Kozorog 22. 12.-20. 1.

Nič se vam ne bo zgodilo, če boste upoštevali nasvet starejše osebe - nekdo bo potegnul krajši konec. V družini bo nekaj nesoglasij, v službi razprtije. Ne dajte se zavesti in vztrajajte pri svojem. Srečne številke 16, 18, 22, 27.

Vodnar 21. 1.-19. 2.

Ni izključeno, da boste skušali narediti več kot ste sposobni, zato razmislite, če je pametno, da imajo koristi drugi. Resen pogovor s partnerjem ne bi bil odveč. Pojavile se bodo stare zdravstvene težave. Srečne številke 7, 17, 23, 35.

Ribi 20. 2.-20. 3.

Teden ne bo minil brez neprijetnosti, ki pa ste jim lahko hitro kos. Ne spuščajte se v kakšne večje nakupe, ne bodite preveč zaupljivi do nikogar. Nekdo vas dobesedno čaka za vogalom. O vsem pamet v roke. Srečne številke 3, 32, 40, 45.

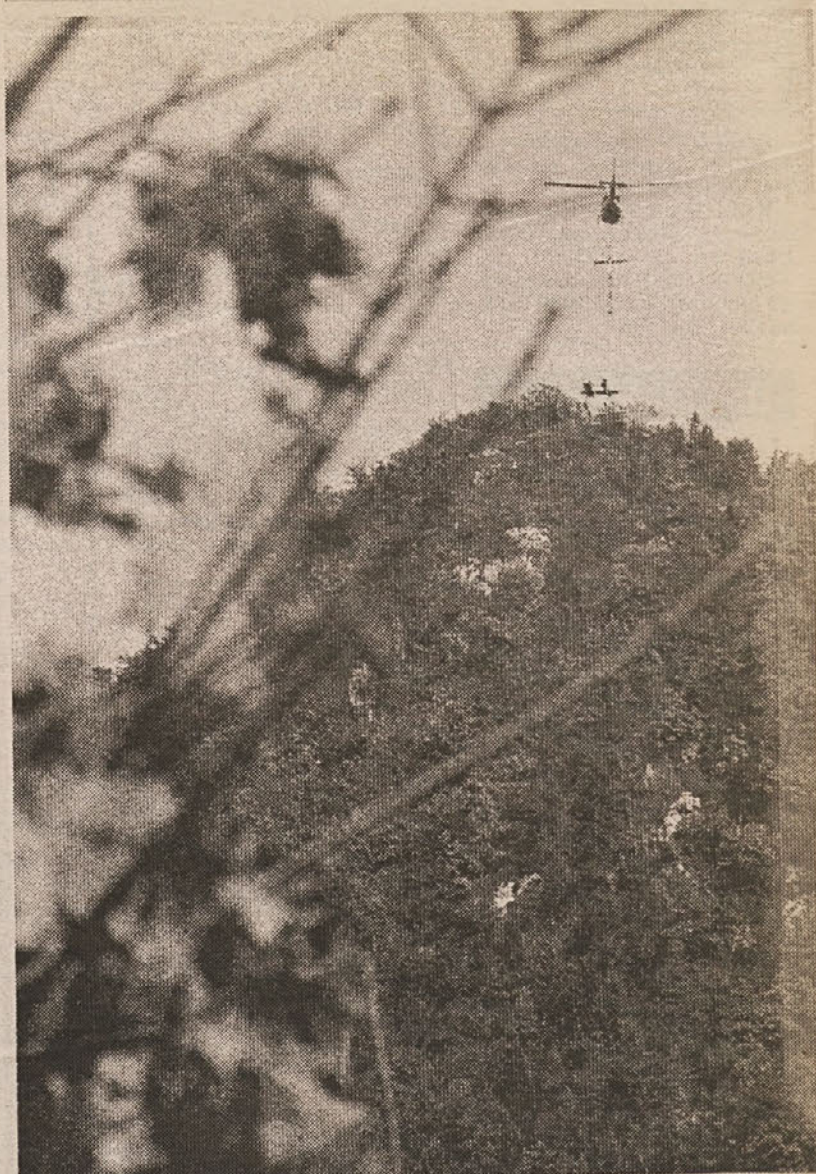
MALI OGLAS ZASTONJ KUPON 31

MOJ NASLOV:

Kupon in čitljivo besedilo malega oglasa pošljite na naslov Nova doba, Aškerčeva 15, Celje, s pripisom »Za male oglase« in svojim polnim naslovom. Oglasov pod šifro in oglasov za podjetja in obrtnike ne objavljamo brezplačno.

Kralj na gori

Lucas

zavarovalnica triglav

*NIČ NI TAKO VARNO,
DA NE BI POTREBOVALO ZAVAROVANJA*

V četrtek popoldne so Laščani ponovno postavili na vrhu Huma evharistični križ. Osem metrov visok in več kot tona težak križ so s helikopterjem prepeljali na mesto, kjer je križ že stal do začetka druge svetovne vojne.

Prvotno je bil postavljen v spomin na evharistični kongres leta 1935 v Ljubljani. Avgusta 41 pa so ga pripadniki Hitlerjeve mladine zažgali. Ker so temelji še stali, so letos po ohranjenih fotografijah prvotnega križa naredili drugega. Kip Kristusa Kralja, ki je preстал požar, so v mariborski škofijski restavratorski delavnici obnovili tako, da danes zopet služi svojemu prvotnemu namenu.

Popoldansko slovesnost ob posvetitvi križa pred cerkvijo sv. Martina v Laškem so namenili tudi posvetitvi spomina škofa A. M. Slomška.